

Handläggare
Fanny Eklund
Telefon: 08-508 08 516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelse med bokslut för år 2021 godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer
2. Överföring av resultatenheternas samlade resultat till resultatfonden godkänns i enlighet med vad som redovisas i ärendet

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Kungsholmens stadsdelsnämnd	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	26
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	36
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	49
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	51
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	56
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	62
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	62
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	63
Uppföljning av ekonomi	71
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	71

Resultatenheter	82
Investeringar	83
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	85
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	85
Ombudgeteringar	85
Medel för lokaländamål	85
Analys av balansräkning.....	85
Övrigt.....	87
Särskilda redovisningar.....	87
Agenda 2030.....	87
Konsekvenser av covid-19-pandemin.....	89
Bedömning av nämndens interna kontroll	94
Systematiskt kvalitetsarbete.....	94
Övrigt	99

Bilagor

- Bilaga 1: Uppföljning av intern kontroll Kungsholmen 2021*
- Bilaga 2: Uppföljning trygghetsinvestering Love A 2021*
- Bilaga 3: Slutrapport Klimatinvestering Rålambshovparken VB2021*
- Bilaga 4: Slutrapport dokumentation Rålis VB 2021*
- Bilaga 5: Slutrapport Klimatinvestering skräpkorgar VB 2021*
- Bilaga 6: Slutrapport Klimatinvestering elcyklar och batterier 2019*
- Bilaga 7: Slutrapport Klimatinvestering torkskåp och tvättmaskiner 2020*
- Bilaga 8: Uppföljning av öppen fritidsverksamhet 2021 Kungsholmen*
- Bilaga 9: GDPR Årsrapport Kungsholmen 2021*
- Bilaga 10: Uppföljning av verksamheter för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri*
- Bilaga 11: Uppföljning av verksamheter inom äldreomsorgen 2021*
- Bilaga 12: Patientsäkerhetsberättelse Kungsholmen 2021*
- Bilaga 13: Underlag till förskolerapport Kungsholmen 2021*
- Bilaga 14: Sjukfrånvaro dec 2021*

Bilaga 15: Verksamhetsvolym och statistik dec 2021

Bilaga 16: Blankettsett SDN08 VB 2021 ILS

Bilaga 17: Miljö- och klimathandlingsplan Kungsholmens SDF 2022

Sammanfattande analys

I verksamhetsberättelsen redovisas hur och i vilken omfattning nämnden har bidragit till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Måluppfyllelsen följer den bedömning som styrs av ILS-webb och grundar sig på underliggande mål samt andel uppfyllda indikatorer och aktiviteter. För att en indikator ska vara uppfylld krävs 100 procents måluppfyllelse och för mål bedöms måluppfyllelsen utifrån 66-100 procent.

Resultat för indikatorer hämtas från olika undersökningar som genomförts inom förskola, socialtjänst och äldreomsorg, bland annat genom brukarundersökning inom socialpsykiatri för personer med funktionsnedsättning, vårdnadshavares upplevelse av förskola samt dagverksamhet för äldre. Ingen brukarundersökning har genomförts på nämndens vård- och omsorgsboenden, istället har utfall på indikatorer utgått från frågor som ställs i Äldreförvaltningens individuppföljning. Resultat kring invånares trygghet har hämtats från medborgarundersökningen som genomförs årligen, bortsett från 2020.

Analys av måluppfyllelsen samt en kortfattad redovisning av den verksamhet som bedrivits under året beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte har kunnat besvaras eller inte uppfylls helt och för aktiviteter som ej är genomförda lämnas en kommentar. I det fall det finns resultat uppdelat på kön redovisas detta. Anledningen till att det inte finns ett utfall kan vara att andelen svarande har varit för få eller att resultaten inte presenterats uppdelat på kön. De indikatorer som relaterar till individer och kön analyseras om det är en betydande skillnad i utfall mellan könen.

Förvaltningen bedömer att det arbete som har genomförts under året har bidragit till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål uppfylls helt för verksamhetsåret. Till inriktningsmålen hör sammantaget 12 verksamhetsmål. 11 av dessa uppfylls helt och 1 uppfylls delvis. Pandemin och de restriktioner som den medfört har fortsatt påverkat nämndens verksamheter. Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser som hittills har setts redovisas under rubriken *Konsekvenser av pandemin*.

Till kommunfullmäktiges mål finns 21 tillhörande nämndmål, varav 16 uppfylls helt och 5 uppfylls delvis. Nedan följer en sammanfattande redogörelse och analys av det ekonomiska utfallet och uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål för 2021.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppfylls. Bedömningen grundar sig på att fyra av fem av kommunfullmäktiges verksamhetsmål uppfylls helt och ett uppfylls delvis.

Verksamhetsmålet I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige uppfylls delvis. Förvaltningen har förbättrat flera resultat sedan föregående år och sammantaget visar resultaten att förskoleverksamheten fortsätter att utvecklas i en positiv riktning med god kvalitet. Ett utvecklingsområde är kommunikationen med vårdnadshavare som kommer vara ett fortsatt fokusområde under kommande år.

Stadsdelsnämnden har bidragit till att verksamhetsmålet *Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunkaper är kort* uppfylls helt. Detta genom att andelen biståndstagare på Kungsholmen är fortsatt lågt. Nyanlända har getts stöd i sin

etablering genom individuell bostadsvägledning samt vägledning mot egen försörjning.

Verksamhetsmålet *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* uppfylls helt. Åtgärder för att öka tryggheten har utgått från samverkansöverenskommelsen med Polisen. Förvaltningens satsning på platssamverkan i Hornsberg och Kristinebergsområdet under sommaren visar på en positiv utveckling i området. Satsningar och åtgärder i stadsmiljön för att öka trivseln och trygghet i parker och grönområden har genomförts bland annat genom stadsodling vid Kristinebergshöjden, upprustning av Signalparken i Marieberg samt färdigställande av entrén till Rålambshovsparken.

Verksamhetsmålet *I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet* uppfylls helt. Förvaltningen har satsat på att erbjuda föräldrar tidigt stöd genom bland annat samverkan med förskola, skola och regionen. Genom satsning på skolsocionom har arbetet med att säkerställa en gynnsam skolgång för barn och unga intensifierats. Inom funktionsnedsättning har arbetet med att öka kvaliteten fortsatt. Med målsättningen att höja kvaliteten förbrukarna på förvaltningens grupp- och servicebostäder har en genomlysning gjorts av verksamheten under hösten.

Verksamhetsmålet *I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande* uppfylls helt. Ett viktigt arbete efter pandemin har varit att öka tryggheten och bryta den äldres upplevelse av ensamhet och isolering. Mat och måltidssituationen har förbättrats för de äldre som upplever en högre grad av nöjdhet. Förvaltningen har under året satsat på att utveckla kompetensen kring äldre och psykisk ohälsa.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppfylls. Bedömningen grundar sig på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet bedöms uppnås.

Förvaltningen har bidragit till stadens näringslivsarbete genom löpande samverkan med lokala företagareföreningar och entreprenörer på Kungsholmen. Förvaltningen har bevakat nämndens behov av verksamheter inom stadsdelsnämndsområdet genom samverkan med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och trafikkontoret vid planering av nya byggnationer och områden. Förvaltningens verksamheter har fortsatt att anpassa sina verksamheter utifrån nya områden som byggs och för en effektiv lokalförsörjning.

Nämnden har bidragit till effektiva och hållbara transporter genom att bland annat tillhandahålla elcykel som huvudsakligt transportmedel inom hemtjänsten. Förvaltningen har fortsatt satsat på miljömarta skräpkorgar, vilket bland annat inneburit minskade transporter i parkerna då tömningsfrekvensen minskat.

Barn på förskolor har erbjudits kulturaktiviteter genom att ta emot besök av olika kulturaktörer i lokalområdet. En särskild samverkan med Kungsholmens bibliotek och nämndens förskolor har inletts för att stärka barns språkliga utveckling. Fritidslokal Kuggen och hbtqi+-hänget Lili har i stor utsträckning kunnat hålla öppet och erbjuda aktiviteter för barn och unga under året. Träfflokalen Baltzar har öppnat under senare delen av året och genom smittsäkra åtgärder kunnat erbjuda äldre en mötesplats.

Nämndens verksamheter har bidragit till en hållbar livsmiljö genom fokus på att öka andelen

ekologisk och klimatsmart mat samt att minska matavfall inom nämndens verksamheter. Under året har förvaltningens arbete särskilt fokuserat på mat med bland annat informationsfilm, mätning av matsvinn samt att säkerställa miljövänliga mattransporter. Energieffektiviserande åtgärder har genomförts i nämndens lokaler.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppfylls. Bedömningen grundar sig på att båda underliggande verksamhetsmål uppfylls. Ett underliggande nämndmål uppfylls delvis.

Verksamhetsmålet *Stockholm har en budget i balans och långsiktig hållbara finanser* uppfylls. Sammantaget redovisas ett överskott om 26,8 mnkr efter resultatöverföringar. Nämndens budget är i balans, vilket är ett resultat av fortsatt intensivt uppföljningsarbete och åtgärder inom nämndens verksamheter.

Verksamhetsmålet *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna* uppfylls. Förvaltningens arbete med sjukfrånvaron visar på en positiv riktning där såväl den korta som totala sjukfrånvaron har förbättrats sedan föregående år. Den totala sjukfrånvaron når dock inte upp till nämndens årsmål och fortsatt arbete och analys behöver göras under kommande år.

Nämnden har fortsatt att digitalisera sina verksamheter i syfte att skapa effektiva, hållbara och innovativa verksamheter. Inom äldreomsorgen har särskilt fokus varit på införande av välfärdsteknik i syfte att stärka de äldres förmåga till delaktighet och självständighet. Förskolorna har fortsatt fördjupningsarbetet kring lek i samverkan med Stockholms universitet och Södertörn högskola. Ökad samverkan inom innerstadsdelarna gällande fältarbete och föräldrastöd har bidragit till att förvaltningen har kunnat bemanna fler kvällar och helger än tidigare år samt att öka kännedom om förvaltningens stödinsatser.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bedömningen grundar sig att fyra av fem verksamhetsmål uppfylls helt och ett delvis. Verksamhetsmålet *Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* uppfylls delvis. Närmare beskrivning av hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande nämndmål uppfylls. Bedömningen grundar sig på att andelen bidragshushåll på Kungsholmen är fortsatt lågt. Arbetet har bidragit till mål 1: Minskad fattigdom, mål 5: Jämställdhet och mål 8: Ojämlighet i Agenda 2030 genom arbetet för att fler ska bli självförsörjande.

På Kungsholmen är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

Nämndmålet uppfylls. Arbetslösheten på Kungsholmen har sjunkit under senare delen av året samtidigt som andelen hushåll med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, liksom långtidsarbetslösheten, har ökat. Effekterna av pandemin bedöms bli långvariga för dem som redan innan pandemin stod långt från arbetsmarknaden.

Under hösten har samverkan med Jobbtorg utökats och intensifierats. Genom att stärka klienters delaktighet i sin planering mot självförsörjning samt genom stärkt samverkan och samordning av insatser har antalet hushåll med försörjningsstöd minskat under hösten. Hushåll med barn har prioriterats och det har resulterat i en minskning av antal barn i hushåll med ekonomiskt bistånd. Genom förvaltningens utökade samverkan med andra enheter och Jobbtorg city har merparten av alla anställningar i form av skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA) avslutats under året och flera individer har nyanställts.

För hushåll med långvarigt behov av akut logi, i första hand barnfamiljer, har samverkan med samhällsvägledning och Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS) förstärkts. I syfte att minska och förebygga avhysningar har avhysningsprocessen kartlagts. Detta har ökat förutsättningar för ett ändamålsenligt och effektivt stöd, i rätt form och i rätt tid.

Förvaltningen har haft två större utflyttningar från genomgångsbostäder för nyanlända under året. Ett framgångsrikt samarbete med Jobbtorgets matchningsteam och SHIS har medfört att ett flertal hushåll med barn har erhållit arbete. Med egna inkomster har de kunnat ordna eget boende och undvikit akutlogi.

Samhällsvägledning för nyanlända

Samhällsvägledning och socialt stöd erbjuds nyanlända och utgör ett komplement till andra etableringsinsatser. Under året har särskilt fokus ägnats åt att erbjuda målgruppen individuell bostadsvägledning och vägledning mot egen försörjning. Personer i genomgångsbostad som närmar sig utflyttning har varit prioriterade, vilket har bidragit till att majoriteten av de som flyttat vidare har kunnat hitta en egen boendelösning inom Stockholms län. Ett datalab har startats under hösten och en IT-värd har varit anställd med uppdrag att stötta målgruppen i datoranvändandet.

Under året har en samhällsvägleddare haft ett riktat uppdrag att vägleda personer mot egen försörjning i form av studier eller arbete. Arbetet har bidragit till att flera personer kommit närmare eller nått egen försörjning. Stödet kompletterar andra aktörers uppdrag och sker i nära samarbete med försörjningsstödsenheten och matchningsteamet på Etableringscentrum.

Förvaltningens stadsdelsmamma har under året genomfört både språkpromenader och läxhjälp. En stadsdelsmamma är en kvinna med egen erfarenhet av att vara ny i Sverige vars uppdrag är att söka upp andra utrikesfödda kvinnor i sitt närområde för att stötta och motivera

dem till att bli en del av samhället. Under hösten har Röda korset erbjudit språkcafé samlokaliserat med samhällsvägledningens drop in-verksamhet. I samverkan med civilsamhället har aktiviteter i samband med loven erbjudits i form av bland annat dagsutflykter och simskola i skärgården via KFUM Ängsholmen och sommarfotboll via Norrtulls sportklubb i Vasaparken. Öppet hus har anordnats tillsammans med Kulturskolan och biblioteket i syfte att möjliggöra för fler att ta del av stadens utbud av kulturaktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,5 %			0,5 %	0,7 %	2,7 %	VB 2021
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,35 %	0,48 %	0,32 %	0,34 %	0,4 %	1,5 %	VB 2021
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	85,71	75 %	100 %		30	Fastställs 2021	VB 2021
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,26 %	0,31 %	0,21 %	0,21 %	0,25 %	1,0 %	VB 2021
Analys Andelen vuxna med långvarigt biståndsbehov har ökat under perioden. Såväl utfall som årsmål är dock lågt i förhållande till andra stadsdelar. Pandemin har inneburit särskilda svårigheter för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att komma ut i arbete. Förvaltningen behöver fortsätta att stärka stödet till dessa personer genom fortsatt samverkan med Jobbtorg city och arbetsmarknadsförvaltningen för att dessa personer ska kunna nå egen försörjning. Det är något fler män än kvinnor som har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, vilket tros vara en orsak av att män oftare än kvinnor har arbetshinder som huvudsakligt försörjningshinder.							
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	5 st	2 st	3 st	5 st	5 st	800 st	VB 2021
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	171			149	130 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	1			5	5 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Förvaltningen har tillhandahållit färre platser än förväntat. Stockholmsjobb är en arbetsmarknadsinsats för personer som uppstår försörjningsstöd på grund av arbetslöshet. Med anledning av pandemin har förvaltningens potentiella platser varit begränsade. Förvaltningen kommer att vidta åtgärder för att öka antalet tillhandahållna platser för Stockholmsjobb under 2022.							
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	255			209	180	Tas fram av nämnd	VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar som nåtts av uppsökande verksamhet och tagit del av arbetsmarknadsinsatser	8				7	Tas fram av nämnd	VB 2021
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	168 st	77 st	91 st	146 st	130 st	9 000 st	VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för det kommunala aktivitetsansvaret	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.1.1 På Kungsholmen är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen når det förväntade resultatet genom att erbjuda individuellt utformade insatser utifrån den enskildes behov och förutsättningar för att den enskilde ska nå egen försörjning. Personer som söker ekonomiskt bistånd på grund av att de blivit arbetslösa under den rådande pandemin ges insatser för att biståndstiden ska bli kort. Nyanlända får samhällsvägledning med fokus på bostadsanskaffning. Rehabiliteringsinsatser ges till personer med socialmedicinska arbetshinder i samverkan med jobbtorg och samordningsförbundet Stockholm stad. Arbetet med personer i osäkra boendeförhållanden utvecklas under året. Arbetet med att minimera felaktiga utbetalningar intensifieras.

Förväntat resultat

Andelen personer på Kungsholmen med egen försörjning är fortsatt hög. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd är fortsatt låg. Samhällsvägledning ökar möjligheten för nyanlända att etablera sig i samhället. Personer med socialmedicinska arbetshinder går vidare till egen försörjning efter rehabiliteringsinsatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudande om samhällsvägledning inom en månad efter inflyttning	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Verksamhetsmålet uppfylls. Bedömningen görs utifrån att de tre underliggande målen bedöms uppfyllas helt samt att medborgarundersökning och polisens trygghetsmätning visar på att Kungsholmsbor i stor utsträckning upplever stadsdelen som en trygg plats. Förvaltningen bidrar till målen i Agenda 2030 genom att arbeta för ett stadsdelsområde som är tryggt och säkert för både män och kvinnor.

Kungsholmens stadsdelsområde är tryggt och säkert

Nämndmålet uppfylls. Stadens medborgarundersökning som genomförs årligen (förutom 2020) visar en positiv trend där en ökad andel invånare på Kungsholmen uppger att de upplever stadsdelen som en trygg plats att bo på. Synpunkter som inkommit genom synpunktsportalen och medborgarförslag har analyserats kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden på Kungsholmen som upplevs som otrygga. Åtgärder som genomförts har exempelvis varit att förbättra siktbarhet, orienterbarhet och belysning i parker. Under året har förvaltningen även fortsatt stärka kommunikationen kring goda exempel på trygghetshöjande åtgärder i parkerna, i syfte att stärka den upplevda tryggheten.

Inom ramen för samverkansöverenskommelsen med Polisen har flera aktiviteter för att förebygga brott och öka tryggheten i stadsdelen genomförts. Under året har förvaltningen samverkat med Polisen, Regionen, bostadsrättsföreningar, företagarföreningar och civilsamhället för att stärka tryggheten för invånarna på Kungsholmen. Samverkansforumen har omfattat såväl strategiskt trygghetsarbete som operativa och direkta åtgärder kring exempelvis ungdomar i riskmiljöer och socialt utsatta grupper.

Förvaltningen har fortsatt stärka tryggheten i park- och grönområden på Kungsholmen. Två trygghetsvandringar har genomförts i området Stadshagen och Fridhemsplan. Under vandringarna deltog representanter från stadens verksamheter, Polisen, representant från Pensionärsrådet samt invånare på Kungsholmen. En digital trygghetsvandring genomfördes med funktionshinderrådet. Bedömningen var att det i huvudsak är tryggt i området kring Stadshagen och Fridhemsplan, men att det i vissa fall finns behov av förbättrad belysning.

Med beviljade trygghetsmedel har förvaltningen tillsammans med trafikkontoret installerat ny belysning längs parkstråket vid Love Almqvists väg i Kristineberg. På utvalda platser har även buskage gallrats längs med parkstråket för att öka genomsikten och sprida ljuset för att öka känslan av trygghet.

Den nya hundrastgården och stadsodlingen som etablerats vid Kristinebergshöjden under året har bidragit till en aktivering av platsen, som också fått förbättrade gångvägar och ny belysning. Intresset för stadsodlingen har varit stort och förvaltningen undersöker möjligheten om en odlingsförening kan bildas till kommande säsong. Förvaltningen har mottagit positivt respons från invånare gällande insatserna i området och bedömer att platsen nu används på ett annat sätt än tidigare.

För att stävja fusk och oegentligheter inom förvaltningens verksamheter har bland annat en rutin för att kontrollera verksamheter innan köp av insats enligt LSS tagits fram och implementerats. Rutinen för mutor och jäv har tagits upp på verksamhetens APT för att öka kunskapen. Vid handläggning av föreningsbidrag eller uthyrning av lokaler kontrolleras alltid

nya och okända föreningar, genom att förvaltningen försäkras sig om föreningens demokratiska principer.

Förvaltningens arbete med informationssäkerhet har fortlöpt. Ett grundläggande arbete med att klassa information inom socialtjänst och äldreomsorg har genomförts. Den kommunala hälso- och sjukvården inom äldreomsorgen omfattas av de särskilda bestämmelser som följer av NIS-direktivet (Nätverks- och informationssäkerhet i vissa samhällsviktiga tjänster). Klassningar av system och digitala tjänster som påverkar den kommunala hälso- och sjukvården har prioriterats.

Förvaltningens handlingsplan för våldsbejakande extremism har reviderats. I handlingsplanen beskrivs flera aktiviteter för att arbeta våldsförebyggande, att arbeta uppsökande genom att särskilt uppmärksamma individer som uppvisar tendenser till extremism, samt att på förekommen anledning närvara på skolor där extremistisk propaganda sprids. Under året har medarbetare genomfört stadens webbutbildning i våldsbejakande extremism.

Platssamverkan

Inom ramen för platssamverkan Hornsberg/Kristineberg genomfördes flera åtgärder under sommaren för att öka trivseln i Hornsberg och Kristinebergsområdet, bland annat ökad polisnärvaro både på land och sjö, begränsning av hastighet för elsparkcyklar i området samt inbojning av vattenområde för att minska vattenskoterkörning nära bad. Utifrån sammanställning av synpunkter samt dialog med kommunpolis, sjöpolis, kustbevakningen och Stockholm Hamnar var slutsatsen att sommaren varit lugnare gällande vattenskotrar. Detta kan ha flera orsaker såsom ändrat regelverk gällande vattenskotrar men även till viss del bero på den nya inbojningen. Åtgärderna är ett resultat av samverkan mellan staden, boende, företagare och Polisen.

Under året tilldelades förvaltningen ytterligare medel för att stärka arbetet med platssamverkan i stadsdelen. En projektledare anställdes för att kartlägga behovet av platssamverkan i området Fridhemsplan och Sankt Görans som i olika mätningar har beskrivits som otryggt av boenden i området. I området finns det flera privata aktörer som fastighetsägare och butiker som är verksamma. I det förberedande arbetet har intervjuer gjorts med aktörer i det utvalda området, såväl offentliga, privata och ideella aktörer. Webenkäter, trygghetsvandringar, trygghetsdialog samt enkätundersökning har genomförts på plats i både Stadshagen och Fridhemsplan för att förstå vilka utmaningar som finns i området för såväl boende, företagare och personer som vistas i området. Kartläggningen ligger till grund för uppstart av platssamverkan i området under kommande år.

Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande

Nämndmålet uppfylls. Den pågående Covid-19 pandemin har inneburit att besöksstrycket i parker och grönområden, främst under våren och sommaren, ökat ytterligare. I syfte att minska trängsel och på så sätt minska risken för smittspridning har förvaltningen fortsatt att stärka pandemirelaterad information vid lekplatser, utegym, plaskdammar och strandbad under året.

För att på ett tydligare sätt följa upp genomförda investeringsprojekt har förvaltningen utvärderat den nyligen upprustade parken Spårvägsparken i Fredhäll. Syftet med

utvärderingen var att dra lärdom och utveckla metoder inför kommande parkupprustningar. Utvärderingen skedde genom att dela ut broschyrer till parkbesökare med frågor om hur väl vi lyckats uppfylla målen för parkens upprustning. Det fanns även möjlighet för allmänheten att besvara enkäten på webben. Utvärderingen visade på ett gott resultat då de flesta svarande gav högsta betyg på de ställda frågeställningarna gällande måluppfyllelsen.

Under sommaren anställde förvaltningen även i år extra sommarjobbande ungdomar som bidragit till att höja kvalitén på parkskötseln under den säsong då det är högst besöksstryck i parkerna. Förvaltningen har haft två landskapsarkitektstudenter anställda under sommaren som bland annat arbetat med uppföljning av parkdriftsentreprenörens arbete samt besvara inkomna synpunkter från invånare.

Upprustningen av Signalparken i Marieberg, som innebär en större och förnyad lekmiljö och stärkta parkkvaliteter färdigställdes i juni och en invigdes i september. Framtagande av bygghandlingar för Polishusparkens upprustning har färdigställts under året och genomförande av den första etappen startar under våren 2022. I juni avslutades markarbeten vid Rålambshovsparkens entré vid Smedsuddsvägen och den nya entrén kunde öppnas för allmänheten, med bland annat nya träd- och buskplanteringar. Under sommaren renoverades en av gräsmattorna i Kristinebergs slottspark och återställdes efter tidigare uppgrävning av ledningsdragande verk. Under året har även komplettering av planteringar samt extra bevattning, genom garantiskötsel av det nyligen upprustade parkstråket på Norr Mälarstrand genomförts.

Arbetet med stabilitetsutredning längs Karlbergskanalen har pågått hela året. Tidigt under året upptäcktes att stabiliteten inte är godkänd längs vissa sträckor och en del av promenaden stängdes av för gående, avstängningen kvarstår tills vidare. Då lösningen på stabilitetsproblemet är mycket komplext kommer en fördjupad utredning att göras under 2022.

Trädinventering och inmätning av träd har under året genomförts i Kronobergsparken, Pontonjärsparken, Nelly Sachs park, Kristinbergsparken, Lidnersplan, vid Love Almquists väg och Ola Hanssongatan. Med grund i den genomföra trädinventeringen vid Love Almquist väg har gallringsarbeten genomförts i parkstråket för att friställa betydelsefulla ekar. Beskrivning av träd har också genomförts i området där behov identifierats för att ge bättre förutsättningar för trädens framtida utveckling.

I samband med att den pågående renoveringen av Tekniska nämndhuset på Fleminggatan, avslutas 2023/2024, finns ett stort behov av rusta de närliggande parkytorna. Förvaltningen har under året därför tagit initiativ till ett samarbete med fastighetskontoret för att tillsammans ta fram ett underlag för upprustning och hitta former för samfinansiering.

En upprustning av Rinmangården vid Norr Mälarstrand har inletts under året och kommer att avslutas 2022. Bland annat renoveras trappor, murar och räcken och ny växtlighet planteras.

Under året upptäcktes brister i kajen/strandskoningen utanför Luxområdet på Lilla Essingen. Genom extra driftmedelstilldelning har skadorna kunnat lagas under hösten. För de extra parkdriftsmedel som förvaltningen tilldelats har även bland annat nyplanteringar genomförts i Pontonjärsparken och odlingslådor samt vattenbehållare till den nya stadsodlingen på

Kristinebergshöjden köpts in. Utegygmet i Kronobergsparken har lagats och i Nellys Sachs park har nya sandlådor installerats. Ny träflis har köpts till flertalet fallskyddsytor på lekplatser, nya sandfilter har installerats vid samtliga plaskdammar och avloppsledningen till plaskdammen i Fredhällsparken har renoverats.

Barn och vuxna på Kungsholmen lever ett liv fritt från våld

Nämndmålet uppfylls. Under året har en gemensam satsning inom Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar gjorts för att öka relationsvåldsteamens kompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck samt utredningsverktyget: kontroll i hederns namn.

Förvaltningen under 2021 haft kontakt med 70 personer som upplevt våld i nära relation. Av dessa är 63 kvinnor och sju män. Förvaltningen har haft kontakt med ett fåtal våldsutövare under perioden. Det visar att arbetet med att nå våldsutövare och motivera till behandling behöver fortsatt intensifieras exempelvis genom ökad samverkan och informationsspridning.

Relationsvåldscenter innerstaden (RVCI) har under året givit behandling till våldsutsatta och våldsutövare. Allt fler personer tar kontakt med RVCI och efterfrågan på stödinsatser fortsätter att öka. Ett antagande är att det beror på att information om verksamheten har spridits och att fler vågar söka stöd. Resultatet i brukarenkäten visar att majoriteten av de som sökt stöd är mycket nöjda med det sammantagna stöd de fått samt mycket nöjda med bemötandet.

Barn och unga som har utsatts för våld eller har upplevt våld och hedersrelaterat våld har fått stöd och insatser. Med start från hösten 2021 har Relationsvåldscentrum innerstaden (RVCI) börjat erbjuda stöd till barn som upplevt våld enligt Trappan-modellen och Här och nu-samtal.

Under året har förvaltningen erbjudit utbildningar till skolor i materialet RoS (Respekt och självrespekt) digitalt då de haft begränsande möjligheter att besöka skolorna utifrån pandemin. Den våldspreventiva utbildningen har genomförts i tre skolor, och i åtta skolklasser totalt.

Förvaltningen har fokus på att uppmärksamma särskilt utsatta grupper som upplever våld i nära relation. Förvaltningens biståndshandläggare har under 2021 deltagit i ett pilotprojekt gällande att ställa frågor om våld till äldre med stöd av frågemanualen REAGERA-S. Utvärdering av projektet kommer att göras under 2022. Under året har även en satsning gjorts på att öka kunskapen om våld i nära relationer inom daglig verksamhet. Genom samverkan mellan enheter i förvaltningen har ett informationsmaterial med pictogrambilder tagits fram för målgruppen.

Förskolorna har under året arbetat med materialet ”Emmas hemlighet”, som handlar om Emma som lever i en familj där det finns en beroendeproblematik. Samtalen om detta på förskolorna har gjort att barnen stärks i sin rätt att tycka, känna och uttrycka sina känslor och behov. Förvaltningen har även genomfört en gemensam föreläsning för personal från socialtjänsten och ledningsgrupperna för förskolan om hur det är för barn att växa upp i en familj med missbruk.

Jämställdhetsanalys

Ett av delmålen i stadens program för jämställdhet är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, vilket även är i enlighet med mål 5: Jämställdhet i Agenda 2030. Förvaltningen ser fortsatta utmaningar med att uppnå stadens och nationella jämställdhetsmål om jämställd hälsa och att våld i nära relationer ska upphöra. För att nå fler våldsutsatta och våldsutövare arbetar förvaltningen med kommunikation både internt och externt exempelvis genom informationsträffar och spridning av informationsmaterial. En nära samverkan inom förvaltningen, med RVCi och polisen förväntas bidra till att förvaltningen når fler våldsutövare som idag är underrepresenterade.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	83 %	84 %	83 %		79 %	79 %	2021
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	86,08 %			86,08 %	86 %	-	2021
Analys Stockholmsenkäten har inte genomförts i år, resultatet baseras på utfall 2020.							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	62 %	54 %	70 %		73 %	73 %	2021
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 62 procent, innebär en förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes 2019 då resultatet var 58 procent. Årets resultat skiljer sig mellan könen, då resultatet för kvinnor/flickor var 70 procent och för män/pojkar var 54 procent.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	62 %	60 %	65 %		73 %	73 %	2021
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 62 procent, innebär en förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes 2019 då resultatet var 58 procent.							
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	91 %	91 %	91 %		86 %	Tas fram av nämnd	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska, med stöd av kommunstyrelsen, utreda möjligheterna att i lämplig stadsdel initiera ett pilotprojekt för att möjliggöra för näringslivet och civilsamhället att bidra till stadsmiljöverksamheten	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.2.1 Kungsholmens stadsdelsområde är tryggt och säkert

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen arbetar systematiskt och i samverkan för att medborgare, besökare och verksamma inom området ska uppleva stadsdelsområdet som rent, tryggt och attraktivt.

Arbetet sker utifrån Stockholms stads båda program för trygghet och säkerhet. Målet nås genom att trygghetsskapande insatser och platssamverkan planeras och genomförs i samverkan med polisen, företagarföreningar, församlingar och andra aktörer i civilsamhället. Otrygga platser identifieras genom analys av bland annat stadens trygghetsmätningar, månadsrapporter medborgardialoger och inkomna synpunkter och avvikelser. Åtgärderna inkluderar ett barn- jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv.

Förvaltningen arbetar förebyggande och uppsökande genom bland annat fältförlagt socialt arbete, föräldrastödsprogram, handlingsplan mot våldsbejakande extremism och ANDT handlingsplanen. En god förmåga att hantera allvarliga händelser stärks genom samverkan, övning och utbildning. Erfarenheter av pandemin ska tas till vara och knyts samman med arbetet för civilt försvar och beredskapsplanering. Risk- och sårbarhetsanalyser genomförs. Kunskapshöjande höjande åtgärder inom ramen för informationssäkerhet genomförs och rutiner för NIS-direktivet implementeras.

Förväntat resultat

Medborgare, besökare och verksamma inom området upplever stadsdelsområdet som rent, tryggt och attraktivt. Förvaltningen har en uppdaterad lägesbild och preventiva insatser genomförs.

Förvaltningens samverkan med polisen och olika aktörer i civilsamhället leder till gemensamma trygghetsskapande åtgärder och en god förmåga att samverka under allvarliga händelser.

Förvaltningens uthållighet och förmåga att hantera kärnuppdrag och krisberedskapsuppdrag utvecklas och i händelse av allvarliga händelser har förvaltningen en god krisberedskap.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel kvinnor och män som känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen	62 %	73 %	52 %		67 %		2021
Analys Resultat visar en fortsatt minskning av andelen kvinnor och män som känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen. Resultatet är dock högre jämfört med staden totalt (56). Flera undersökningar visar en ökad otrygghet på allmänna platser bland kvinnor och förvaltningen behöver beakta jämställdhetsperspektivet i de trygghetsskapande åtgärder som genomförs.							
 Indexvärde för stadens ANDT-förebyggande arbete enligt Preventionsindex mini	65			63	65		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Anlägga ny belysning längs parkstråket vid Love Almqvists väg i Kristineberg förutsatt att trygghetsmedel erhålls.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Fortsätta platsamverkan kring trygghet och utveckling av Hornsbergsområdet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska ta fram och förankra rutiner och information, för berörda enheter, i enlighet med lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-direktivet).	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Kunskaphöjande insatser för samtliga medarbetare i linje med de nya riktlinjerna för informationssäkerhet.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

● Uppfylls helt

Beskrivning

Skötsel och utveckling av parker och grönområden inom nämndens stadsdelsområde utgår från mål och riktlinjer i Kungsholmens parkplan. En viktig del i arbetet med utvecklingen av stadsdelsområdets parker är att ta del av och analysera inkomna förslag och synpunkter. Parkerna sköts enligt upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån investeringsbudgeten.

Förväntat resultat

Medborgarnas och besökarnas nöjdhet med skötsel och renhållning i parkerna fortsätter att öka.

Parker och grönområden utvecklas i dialog med Kungsholmsborna som upplever att det finns möjlighet både till aktiviteter och till rekreation i stadsdelsområdets parker.

Kungsholmens parker är tillgängliga och attraktiva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel invånare i stadsdelen som känner sig trygga i parker och grönområden	76 %				70 %		2021
◆ Andel kungsholmsbor som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden	77 %				87 %		2021
Analys							
Årsmålet uppnås inte, men resultatet på 77 procent är en förbättring jämfört med 2019 då resultatet var 76 procent.							

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Ge idrottsföreningar möjlighet att städa i parkerna i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och organisationen Städa Sverige.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Implementering av Driftportalen park, vilket är ett nytt system för uppföljning och dialog med driftsentreprenören.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Invigning av Signalparken i Marieberg.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.2.3 Barn och vuxna på Kungsholmen lever ett liv fritt från våld

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom ett samordnat arbete mot våld i nära relationer. Arbetet sker utifrån Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025, Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 samt den lokala rutinen för arbetet mot våld i nära relationer.

Personer som är utsatta för våld erbjuds ett samordnat, individuellt stöd genom förvaltningens öppenvårdsinsats. Personer som utövar våld motiveras och erbjuds stöd för att bryta sitt beteende. Alla medarbetare har kompetens att upptäcka och identifiera våldsutsatthet hos särskilt sårbara grupper. Barn som utsatts eller bevittnat våld av närstående får individuellt anpassat stöd. Barnrättsperspektivet beaktas i alla ärenden som rör vuxna som är utsatta för våld eller utsätter andra för våld.

Förvaltningen arbetar våldsförebyggande genom att erbjuda riktade informationsinsatser i samverkan med skolor. Informationsinsatserna syftar till att öka kunskapen hos barn och unga om normer och värderingar kopplat till våld utifrån ett normkritiskt perspektiv.

Förväntat resultat

Andel vuxna och barn som lever ett liv utan våld och förtryck ökar. Personer som utsatts för våld får stöd att ta sig ur relationen. Personer som utövar våld får stöd att bryta sitt beteende. Barn och unga får verktyg för att ta avstånd från våld.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel våldsutsatta som fullföljer behandling på relationsvårdscener innerstaden (RVCI)	84 %	75 %	85 %	86 %	70 %		2021
Analys							
31 personer har mottagit behandling utifrån våldsutsatthet under 2021. 27 kvinnor och 4 män. Underlaget är för litet för att kunna göra en analys utifrån skillnader mellan män och kvinnor.							
● ♀ Andel våldsutövare som fullföljer behandling på	100 %	100 %	0 %	83 %	60 %		2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
relationsvåldscenter innerstaden (RVCI)							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla förskolor arbetar med boken och handledningen "Emmas hemlighet".	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Tillgängliggöra information om våld i nära relationer genom att skapa informationsbroschyr med pictogrambilder	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Öka kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck (myndighetsutövande enheter)	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Öka kunskapen om människohandel (myndighetsutövande enheter)	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Öka kunskapen om sex mot ersättning (myndighetsutövande enheter)	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet delvis uppfylls. Pandemin har inneburit utmaningar vad gäller kommunikationen med vårdnadshavare. Även vissa brister i Skolplattformen har försvårat möjligheten till att använda plattformen som en kommunikationsväg mellan förskola och vårdnadshavare. I övrigt har flera resultat förbättrats sedan föregående år, bland annat vad gäller andel förskollärare, barngruppernas storlek samt kvalitetsindikatorn där årsmålet uppfylls. En bidragande orsak till det förbättrade resultatet för kvalitetsindikatorn är att kunskapen har ökat i hur man integrerar de digitala verktygen i arbetet med de olika läroplansmålen. Förvaltningarnas egna verksamhetsuppföljning visar också att förskolorna har en god kvalitet i den utbildning och undervisning som erbjuds barnen, vilket är i linje med mål 4: God utbildning för alla, i Agenda 2030.

Nämnden når nästan upp till målet för KF-indikatorn andel nöjda vårdnadshavare. Resultatet har sjunkit för denna indikator på grund av att frågorna om samverkan med vårdnadshavarna generellt sjunkit under pandemin. Därför är kommunikationen med vårdnadshavarna ett utvecklingsområde på förskolorna under 2022.

Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

Nämndmålet uppfylls delvis. Förskolorna behöver fortsatt utveckla arbetet med språk, den pedagogiska miljön och det pedagogiska verktyget under 2022. Samtliga förskolor har fortsatt att utveckla arbetet med lek utifrån det fördjupningsarbete förvaltningen startade upp med Södertörns högskola och Stockholms Universitet för ett år sedan. Lekens betydelse har lyfts fram både på nätverk och på APT-möten på förskoleenheterna. Förvaltningen kan se att detta

arbete har fått effekt då det är tydligt att det har blivit en större medvetenhet kring lekens betydelse på förskolorna och att pedagogerna iscensätter leken på ett annat sätt än tidigare. I utvärderingar framgår att detta har bidragit till att leken blir mer lustfylld och att den har en god inverkan på barnens relationer till varandra.

Tre förskolor har under årets startat upp ett samarbete med lekforskare från Stockholms Universitet och Södertörns högskola. Fokus för samarbetet har varit att undersöka hur pedagogerna kan anta olika roller och utveckla och fördjupa barnens lekar samt bygga upp lekvärldar.

Under hösten har en särskild satsning på speciella lekgrupper genomförts. Det innebär att barn som har stora svårigheter i sin kommunikation med andra barn får ingå i en mindre lekgrupp regelbundet och utveckla sitt samspel med de andra barnen i gruppen. Pedagogerna filmar leksituationerna och får sedan handledning hur de kan utveckla leken. Utvärderingen av denna satsning visar att lekgrupperna varit mycket positiva och att barnen på flera olika sätt närmat sig de andra barnen och istället för att befinna sig en bit ifrån andra barn deltar mer inkluderat i leken.

Fokus under pandemin har varit att organisera om personal dagligen för att säkerställa en god personaltäthet och en trygg miljö för barnen på samtliga förskolor. Några få förskolor har drabbats av en mycket hög frånvaro bland medarbetarna och haft delar eller hela verksamheten stängd vid några tillfällen under året. Rektorerne har lagt mycket tid på planering, organisation och bemanning.

Utvecklingsarbetet på förskolorna har fortsatt trots pandemin och flera utbildningsinsatser har genomförts digitalt. Det gäller bland annat utbildningar i att arbeta med flerspråkiga barn, hjärt- och lungräddning och digitala verktyg.

Antalet förskolebarn i stadsdelsnämndens område minskar mer än förväntat vilket gör att vissa förskolor behöver organiseras om och antalet medarbetare minska. För barnen innebär det att grupperna blir mindre på flera förskolor medan några barn får flytta över till en annan förskola.

Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

Nämndmålet uppfylls delvis. Pandemin har påverkat förskolornas arbete under det senaste året och en stor del av verksamheten har bedrivits utomhus. Vårdnadshavare har lämnat och hämtat sina barn ute på förskolegårdarna och de flesta inskolningarna av nya barn har också varit utomhus. Detta har tvingat fram nya arbetssätt men också försvårat samverkan med vårdnadshavarna. Det syns tydligt i resultatet för årets förskoleundersökning då vårdnadshavarna inte upplevt sig lika informerade och delaktiga som tidigare år.

Index för samverkan mellan förskola och hem har sjunkit från 81 till 71 under det senaste året. En liknande utveckling går att se i övriga stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen har under hösten fört en dialog med rektorerne om hur kommunikationen med vårdnadshavarna kan förbättras. I nämndens verksamhetsplan för 2022 finns det med två aktiviteter med fokus på att förskolorna ska kommunicera innehållet i verksamheten tydligare och att de återkopplar resultaten i förskoleundersökningen till vårdnadshavarna.

I november genomfördes en gemensam studiedag med all personal inom förskoleavdelningen på temat *Kommunikation*. Alla förskolor kommer att ha minst två aktiviteter i sina verksamhetsplaner för 2022 med fokus på hur de kan utveckla kommunikationen med vårdnadshavarna.

Under 2021 har alla förskolor har kommit igång med att dokumentera barnens lärande genom att skriva lärloggar i Skolplattformen. Genom lärloggar får vårdnadshavarna insyn i det pedagogiska arbetet och det lärande deras barn är med om på förskolan. Periodvis under året har flera förskolor dock inte nått ut med sina lärloggar till vårdnadshavarna på grund av tekniska brister i Skolplattformen.

Flera förskolor har också börjat att använda Skolplattformen som digitalt verktyg då de genomför utvecklingssamtalen med vårdnadshavarna. Resultatet i förskoleundersökningen och i förskolornas egna uppföljningar visar dock att förskolors arbete med att dokumentera barnens lärande behöver utvecklas. Därför kommer de flesta förskolorna att ha detta som ett utvecklingsområde under nästa år.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Vårdnadshavare får i samband med ansökan om plats på förskola möjlighet att lämna information om intresse av att barnet kan få tillgång till verksamhet på minoritetsspråk. Efterfrågan på förskoleverksamhet på minoritetsspråken är låg och de som önskat finskspråkig verksamhet har fått det. Inom stadsdelsnämndsområdet finns en fristående förskola som erbjuder finskspråkig verksamhet.

Jämställdhetsanalys

Alla förskolor arbetar för att ge flickor och pojkar samma möjligheter och rättigheter till en god omsorg och en bra utbildning i förskolan. Varje förskola har en egen plan mot diskriminering och kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering av barn. I samband med verksamhetsberättelsen har alla förskolor lämnat en redovisning för hur de planerade åtgärderna har genomförts och vilka effekter de fått. Förskolorna lyfter bland annat fram att arbetet med främjande och förebyggande åtgärder för kränkande behandling har bidragit till att barnen fått kunskap om sina och andras rättigheter och att de utvecklat förmågan att respektera varandras känslor, åsikter och olikheter.

I förskoleundersökningen är flickornas vårdnadshavare något mer nöjda än pojkarnas. De förskolor som har stora skillnader mellan resultaten för flickor och pojkar kommer att analysera dem och ta fram åtgärder för att minska skillnaderna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35,3 %	2,9 %	32,5 %	34,4 %	33 %	33 %	VB 2021
Analys							
Andel legitimerade förskollärare som är män är lågt, vilket speglar att det är få män som utbildar sig till förskollärare och därför är möjligheten att öka antalet manliga förskollärare begränsade.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	84 %	83 %	85 %	86 %	88 %	88 %	2021
Analys							
Resultatet för denna fråga i förskoleundersökningen har sjunkit från 86 förra året till 84 i år. Det är fortfarande ett högt resultat som ligger över stadens genomsnitt även om nämnden inte når sitt årsmål. Förvaltningen kommer att stärka uppföljningen av de sju förskolor som har ett värde under 80.							
  Antal barn per grupp	15,7 barn/avd.			16,2 barn/avd.	16	16	VB 2021
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,3 st			5,4 st	4,9	4,9	VB 2021
Analys							
Antal barn per personal är 5,3 vilket är en minskning från samma period förra året då det var 5,4 barn per personal i genomsnitt. Resultaten varierar från 5,3 till 5,7 barn per personal för de fem olika förskoleenheterna. Det är generellt fler barn per personal i äldre barnsgrupperna och färre i yngre barnsgrupperna. De flesta förskolorna har välutbildade pedagoger med lång erfarenhet vilket gör att resultatet för denna indikator är relativt högt. Förskolornas arbets sätt innebär dock att barnen delas in i mindre barngrupper och att den faktiska närvaron för barnen innebär att antalet barn per personal oftast är under KF:s mål.							
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6			3,5	3,6	3,6	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna stärka uppföljningen av underlagen till förskolerapporten för att säkerställa och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att kunna genomföra ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda hur språkutvecklingen sker i förskolan, och vilka åtgärder som kan öka förutsättningarna för språkutvecklingen	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan samt till avsteg från vistelsetiden för barn till föräldralediga	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2021-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna öka andelen inskrivna barn i förskolor i områden där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Samtliga förskolor har i uppdrag att arbeta med ett gemensamt ansvarstagande för hela förskolans kvalitet och organisation.

Barnkonventionen utgör de grundläggande och vägledande principer som alltid ska beaktas för att bevaka barnets rättigheter. Alla förskolor arbetar medvetet med barnens lärande och språkutveckling med stöd av förvaltningens gemensamma dokument för pedagogiska miljöer och språk. Förvaltningen fördjupar arbetet med lekens betydelse på förskolorna med utgångspunkt i läroplanen. Alla förskolor arbetar med att utveckla barns förutsättningar till rörelse på förskolan. För att nå en likvärdig förskola för alla barn har varje förskolenhet en specialpedagog anställd. Alla förskolor arbetar med planering och uppföljning i det gemensamma pedagogiska verktyget. Förskollärarna tar ett gemensamt ansvar för hela förskolans analys och uppföljning av läroplansområdena. Förvaltningen har en regelbunden dialog med rektorerna om varje förskolas kvalitet för att öka likvärdigheten.

Förväntat resultat

Alla förskolor har en väl fungerande organisation och struktur av vardagsarbetet.

Omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Alla barn erbjuds undervisning och lärande i innehållsrika pedagogiska miljöer.

Barns inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för undervisningen i förskolan.

Leken har en central plats på alla förskolor.

Alla förskolor har en medveten strategi för att arbeta med rörelse och fysisk aktivitet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel förskolor som deltar aktivt i fördjupningsarbetet om lek.	82 %				100 %		VB 2021
Analys							
5 av de 28 förskolorna har inte kommit igång med att arbeta med fördjupningsarbetet med lek. Det beror bland annat på en hög sjukfrånvaro och att andra prioriteringar under pandemin.							
◆ Andel förskolor som planerar och följer upp sin undervisning i det pedagogiska verktyget.	93 %				100 %		VB 2021
Analys							
Det är 2 av 28 förskolor som inte regelbundet planerar och följer upp det pedagogiska arbetet i förvaltningens pedagogiska verktyg. Det beror bland annat på att det saknats förskollärare på dessa avdelningar och en hög sjukfrånvaro.							
◆ ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk	81 %	80	82	85 %	86 %		2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Resultatet för denna fråga i förskoleundersökningen har sjunkit de senaste åren. Förvaltningens bedömning är att detta främst beror på att många av förskolorna sänkt sina resultat väsentligt sedan förra året. Förvaltningen kommer därför att stärka uppföljningen av resultaten på de 11 förskolor som har ett resultat under 80 för denna fråga. Alla förskolor kommer också att få planera och följa upp sitt språkutvecklande arbetssätt i det pedagogiska verktyget under 2022 för att höja kvaliteten inom detta område.							
◆ ♀	Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på barnets förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	84 %	83 %	85 %	85 %	86 %	2021
Analys							
Resultatet för denna fråga i förskoleundersökningen har sjunkit något de senaste året men ligger över genomsnittet i staden. Förvaltningen ser att det försämrade resultatet beror på att nio förskolor har ett resultat under 80 medan det förra året bara var tre förskolor som hade ett resultat under 80. Förvaltningen kommer att göra en särskild uppföljning av förskolor med lägre resultat och ha en dialog med rektorerna om hur kvaliteten på dessa förskolor ska höjas.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förskoleavdelningen genomför riktade insatser genom speciella lekgrupper.	2021-04-26	2021-12-31	
✓ Förskoleavdelningen genomför riktade stödinsatser för förskolor med stora utmaningar för att öka likvärdighet för alla barn.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förskoleavdelningen organiserar ett fördjupningsnätverk om lek tillsammans med Södertörns högskola och Stockholms universitet	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förskolornas utemiljöer kommer att utvärderas utifrån olika lekvärdesfaktorer	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Riktlinjer för mat och måltider i förskolan ska tas fram i enlighet med stadens måltidsstrategi.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utveckla dokumentationen för de enskilda barnets lärande	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom en tydlig och faktabaserad kommunikation och ett professionellt bemötande. Arbetet utvecklas genom aktiviteter utifrån förskoleavdelningens kommunikationsstrategi. Förskolorna arbetar under året med kommunikation och åtgärder som gör vårdnadshavare och medarbetare väl informerade om vad de kommunala förskolorna kan erbjuda.

Förväntat resultat

Nya och befintliga vårdnadshavare och medarbetare väljer Kungsholmens förskolor.
Förskolornas medarbetare är stolta och rekommenderar sin arbetsplats.
Chefer och medarbetare har ett välkomnande bemötande.
Förskolornas kommunikation är likvärdig och enhetlig.
Samverkan med vårdnadshavarna utvecklas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor som följer de gemensamma rutinerna för inskolning	100 %				100 %		VB 2021
 Andel förskolor som synliggör barnens lärande genom att skriva lärloggar.	100 %				100 %		VB 2021
 Andel vårdnadshavare som upplever att de på ett enkelt sätt kan kommunicera digitalt med sitt barns förskola.	53 %				75 %		VB 2021
<p>Analys</p> <p>Resultat för denna indikator har sjunkit jämfört med förra året trots att förskolorna börjat att använda de digitala verktygen i Skolplattformen för att informera vårdnadshavarna. Det beror på att systemet i Skolplattformen haft tekniska brister och att de inte varit användarvänliga.</p> <p>Kritiken från vårdnadshavarna syns tydligt i kommentarerna i årets förskoleundersökning men även i dialogen mellan vårdnadshavare och medarbetare ute på förskolorna. Förvaltningen har sammanställt och kategoriserat synpunkterna och lämnat över dem till utbildningsförvaltningen som är ansvariga för systemen och utvecklingen av dem. Förvaltningen har också bidragit med synpunkter till en förstudie inför kommande upphandling av nya system inom Skolplattformen, då nuvarande avtal går ut.</p>							
 Andel vårdnadshavarna som är nöjda med inskolningen av sitt barn	92,2 %				95 %		2021
<p>Analys</p> <p>Pandemin har påverkat inskolningar på förskolorna i hög grad. De flesta inskolningarna har varit utomhus på grund av att vårdnadshavare inte fått komma in på förskolorna. Det har inte gett barn och vårdnadshavare samma trygghet som tidigare då inskolningarna varit i en mindre grupp inomhus. De flesta vårdnadshavarna är väldigt nöjda med pedagogernas mottagande vid inskolningen men det finns några förskolor som behöver se över hur de möter barn och vårdnadshavare som är nya.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla nyexaminerade förskollärare som anställs får en mentor under sitt första år i yrket.	2021-01-01	2021-12-31	
 Det gemensamma nyhetsbrevet till alla medarbetare och chefer ska utvecklas.	2021-01-01	2021-12-31	
 Förskolorna använder samtalsmodulen i planering och bedömning för att genomföra utvecklingssamtalen med vårdnadshavarna	2021-01-01	2021-12-31	
 Förskolorna kommer att synliggöra sin verksamhet i gemensamma aktiviteter.	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls. Två av de underliggande nämndmålen uppfylls helt och ett delvis.

Arbetet med Agenda 2030, som bland annat innehåller barns rättigheter, jämställdhetsintegrering och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, har genomsyrat verksamheterna. Detta genom att skapa delaktighet för brukare, att insatser utformas utifrån individuella bedömningar och där jämställdhetsperspektivet är genomgående. Förvaltningens arbete mot våld i nära relationer finns att läsa om under mål 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.

Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Nämndmålet uppfylls. Barn och unga har givits möjlighet till goda uppväxtvillkor genom att förvaltningen samverkat kring olika förebyggande insatser, erbjudit utbildningar till föräldrar och bedrivit fältarbete bland ungdomar. Under året har det inkommit 655 orosanmälningar till familjeenheten, vilket är i nivå med antalet förra året. Polis, skola, förskola och sjukvård står för majoriteten av anmälningarna. Missbruk hos föräldrar är främsta anmälningsorsak, följt av psykisk ohälsa hos föräldrar och sedan våld i nära relation. Under året har förvaltningen fördjupat samverkan mellan familjeenhet och vuxnenhet för att på bästa sätt kunna möta barn och föräldrars behov. Arbetssättet har visat sig gynnsamt och responsen från föräldrar har varit god.

Kungsholmens föräldrar har erbjudits samtal på förvaltningens föräldramottagning och antalet föräldrar som söker sig till mottagningen för att få stöd har ökat under året. Under 2021 har 41 fått råd- och stödsamtal och 18 personer har hänvisats vidare, vilket är i nivå med antalet förra året. En del av funktionen med en föräldramottagning är att kunna vägleda och ge föräldern stöd i vart hen ska vända sig, varför det inte är givet att råd- och stödsamtal är det som personen har mest nytta av. Exempel på andra instanser att hänvisa till kan vara familjerätten eller BUP.

Föräldrastödsutbildningar i form av KOMmunikationsMETod (Komet) och Alla barn i centrum (ABC) har hållits under året. För att även tillgängliggöra stöd för de föräldrar som ej kunnat delta vid gruppövningar har digitalt individuellt stöd erbjudits i form av iKomet. Uppföljning visar att nöjdheten hos föräldrarna är stor efter genomgången föräldrastödsutbildning.

Ungdomsmottagningen på Odenplan erbjuder ungdomar i åldern 12-22 år rådgivning och stöd av kurator. Ungdomsmottagningen har sedan i början av 2021 lördagsöppet för att bättre kunna tillgodose behovet hos ungdomar och unga vuxna som inte har möjlighet att besöka mottagningen på vardagar.

Förvaltningen har tillsammans med Norrmalms, Östermalms och Södermalms stadsdelsförvaltningar samt Region Stockholm ett samarbete i syfte att utveckla nya familjecentrerade arbetsätt. Under året har förvaltningen bemannat BB Sthlm Family regelbundet och kunnat ta emot föräldrar som besöker barnvårdscentralen. Förvaltningen har tillsammans med nämnda stadsdelsförvaltningar och Hägersten-Älvsjö samt socialförvaltningen ansökt och beviljats projektmedel för utveckling av digitaliserat föräldrastöd.

Med anledning av ett minskat inflöde av ensamkommande barn och unga har samverkan mellan Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar upphört sedan den 30 september 2021. Barnen handläggs nu inom varje förvaltnings familjeenhet.

Uppföljning av utvecklad samverkan mellan skola och socialtjänst

Flera insatser har under året skett i syfte att tidigt identifiera barn i riskzon och stabilisera barns och ungas skolgång. Förvaltningen har genomfört en satsning på arbetet med skolsociala team genom att anställa en skolsocionom. Skolsocionomen har under 2021 inlett ett arbete med tre grundskolor på Kungsholmen. En arbetsgrupp har startats med familjeenhetens mottagningsteam samt representanter från respektive skolas elevhälsovårdsteam, enligt arbetsmodellen för skolsociala team. Under 2021 har teamen haft åtta aktuella ärenden. Skolsociala team har bidragit till en ökad förståelse för barnets situation och mående och teamet har bidragit till kunskap gällande vad skola och föräldrar behöver hjälpa barnet med för att barnet ska få en bättre skolanknytning.

Under året har 13 nya samordnad individuell plan (SIP) hållits. Det är färre än föregående år. De faktiskt genomförda samverkansmötena tros inte ha minskat utan en underrapportering är det mest sannolika.

Förvaltningen arbetar med samverkan skola, socialtjänst och polis (SSP) för att tidigt uppmärksamma barn och unga i riskzon för negativ utveckling. Under årets har åtta SSP-möten genomförts, fyra för grundskolan och fyra för gymnasieskolan.

Handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019– 2022

Den lokala handlingsplanen bygger på stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Förvaltningen erbjuder stöd genom bland annat att arbeta med föräldraförmåga för att bidra till att skapa goda relationer mellan föräldrar och ungdomar. Ibland handlar det om att barnet behöver få en fungerande skolgång vilket kan behöva ske i samverkan mellan BUP, skola och socialtjänst. Gällande ungdomar som återkommande begått brott finns ett nära samarbete med polisen och i vissa fall ungdomsjouren som arbetar i hela Stockholm och har uppsikt på ungdomar som befinner sig i riskmiljöer. Barn och ungdomar anmälda för brott erbjuds alltid samtal med socialtjänsten. Den lokala handlingsplanen kommer att revideras i början av 2022.

Under året har förvaltningens fältassistenter genomgått utbildning i mentorer i våldsprevention (MVP). Förvaltningens uppdrag är att stötta de skolor som önskar arbeta med detta. Under 2021 har Kungsholmens gymnasiesärskola initierat arbetet. Alla skolor på Kungsholmen erbjuds stöd i våldsförebyggande arbete av fältassistenter. De skolor som har

önskat att få utbildningen i respekt och självrespekt (RoS) från fältassistenterna har fått detta.

Vuxna på Kungsholmen lever ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar

Nämndmålet har uppfyllts. Förvaltningen har arbetat med att utveckla egna öppenvårdsinsatser för att bättre tillgodose behoven hos personer med missbruksproblematik. På grund av pandemin har gruppbehandlingar endast kunnat genomföras i liten skala under året. Förvaltningen har haft en genomgång av uppföljningsinstrumentet "Uppföljning och Beskrivning av Åtgärder" (Ubåt), som visar på förändring och effekt av olika insatser. Målsättningen är att kunna använda instrumentet vid uppföljning av insatser på förvaltningens egen öppenvård.

Efter resultatet av de kollegiegranskningar som gjordes föregående år har förvaltningen arbetat med att förbättra barnrättsperspektivet och anhörigstödet. Förvaltningen har genomfört gemensamma planeringsdagar för vuxenhandläggare och barnhandläggare i syfte att stärka samverkan kring vuxenärenden där det finns barn. Samverkan har skett med Södermalms stadsdelsförvaltning för att höja medarbetarnas kompetens i arbetet med barnsamtal.

Den planerade bo-kursen för personer som beviljats försöks- och träningslägenheter har skjutits upp på grund av pandemin. I stället har individuella samtal erbjudits. Bo-kursen syftar till att ge personer kunskap och verktyg för att självständigt klara sitt boende.

Förvaltningens socialpsykiatriklinter har getts möjlighet att delta i träfflokalen Balders verksamheter på Norrtullsgatan; ett samarbete mellan Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder. Förvaltningens missbrukshandläggare har under året deltagit på en baspsykiatriutbildning. Arbetet med att kartlägga samordnade individuella planer (SIP) kvarstår.

Samverkansmöten mellan socialtjänsten och äldreomsorgen har genomförts för att gemensamt arbeta med målgruppen äldre med psykisk ohälsa och beroendeproblematik. För att öka kunskaperna om psykisk ohälsa har medarbetare genomgått en webbaserad psykiatriutbildning och en utbildning i suicidprevention.

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får insatser i tid, präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet delvis uppfylls. Bedömningen grundar sig i att förvaltningen har försämrat sitt resultat vad gäller andelen brukare inom omsorgen för funktionsnedsättning som inte upplever sig diskriminerade. Förvaltningen når inte heller årsmålet för andelen brukare som upplever trygghet i sitt boende, även om resultatet har förbättrats sedan föregående år. Med målsättningen att höja kvaliteten för brukarna på förvaltningens grupp- och servicebostäder har en genomlysning gjorts av verksamheten under hösten. Resultatet av genomlysningen visar att det finns utvecklingsområden inom verksamheten gällande struktur, ledning och styrning av verksamheten. Åtgärder utifrån resultatet kommer att tas fram i början av 2022 och presenteras i tertiärrapport 1.

Det är angeläget för förvaltningen att ta del av brukarnas åsikter och därför hade förvaltningen ambitionen att ta fram en kompletterande brukarundersökning för att få en ökad förståelse kring vissa resultat. Med anledning av pandemin har detta inte kunnat prioriteras. Förvaltningen avser att fortsätta undersöka möjligheter att göra en kompletterande

brukarundersökning för målgruppen under kommande år.

Granskning av brukarnas sociala dokumentation visar att daglig verksamhet i hög utsträckning beskriver på vilket sätt brukaren har varit delaktig i sin planering och insats. Inom daglig verksamhet har individualiserade uppföljningsmallar tagits fram under året för att brukarna ska kunna utöva ett reellt inflytande över sin insats. Uppföljning visar att de flesta brukare som har förmåga att uttrycka sig har påverkat sin dagliga verksamhet genom att komma med önskemål och synpunkter som tagits tillvara. För målgruppen som inte har egen förmåga att uttrycka sig har uppföljningarna bestått av en sammanfattning av observationer för att på så sätt komma fram till vad som ska revideras i fråga om aktiviteter och arbetssätt.

För att säkerställa kvaliteten inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning har arbetet med *Det pedagogiska ramverket* fortgått. Inom daglig verksamhet har arbetet fördjupats under året och fokuserat på tydliggörande kommunikation. På grupp- och servicebostäderna pågår fortfarande den grundläggande utbildningen för att säkerställa att alla medarbetare har teoretisk kunskap om funktionsnedsättningar och lagstiftning samt praktisk kunskap i tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande. En satsning gjordes under 2021 för att öka kunskapen om hot och våld inom förvaltningens grupp- och servicebostäder. Alla medarbetare har genomgått en webb-utbildning i ämnet.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning utförs genom att insatser anpassas till den enskildes individuella behov och utformas tillsammans för att utveckla, stärka och bibehålla färdigheter för att klara sitt dagliga liv.

Arbetet sker utifrån Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. Målsättningen är att främja ett inkluderande och tillgängligt stadsdelsområde. Stadsmiljön planeras utifrån ett tillgänglighetsperspektiv i ett tidigt skede och tillgänglighetsförbättringar i utemiljön görs löpande på parkmark för att så många som möjligt, oavsett funktionsförmåga, ska kunna nyttja parker och grönområden.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor fyller en viktig funktion genom att fungera som remissinstans för förvaltningen. Under året har rådet haft elva möten med förvaltningen och bland annat tagit del av förvaltningens arbete mot våld i nära relationer samt träffat presidiet. Under året har nämndens funktionshinders- och pensionärsråd deltagit vid trygghetsvandring i stadsdelsområdet för att bevaka trygghetsaspekten för personer med funktionsnedsättning i stadsmiljön.

Det pedagogiska ramverket används som verktyg inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning för att säkerställa att medarbetarna har grundläggande kunskaper om bland annat lagstiftning, funktionsnedsättningar och bemötande. Ramverket är en strategi för att skapa en förutsättning för hela arbetsgrupper att ha samma kunskapsbas och värdegrund.

Förvaltningens arbete för att nå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet bidrar till flera av de globala målen i Agenda 2030, bland annat mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 10 Minskad ojämlikhet och mål 5 Jämställdhet.

Jämställdhetsanalys

Jämställdhetsarbetet på förvaltningen inom de berörda verksamhetsområdena sker integrerat i ordinarie verksamhet men behov av fortsatta utbildningsinsatser och kompetenshöjande aktiviteter hos medarbetarna har identifierats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avväjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	33,33 %			25 %	20 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
   Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2021
   Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24,3 %	30,4 %	16,9 %		26 %	24 %	VB 2021
Analys Det är fler pojkar än flickor som återaktualiseras. Förvaltningen arbetar aktivt för att säkerställa att såväl flickor och pojkar får den hjälp och stöd de behöver.							
   Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	97,4 %	95,8 %	100 %	100 %	75 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
   Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	82 %	82 %	83 %	95 %	95 %	öka	2021
Analys Förvaltningen når inte årsmålet. Utfallet har försämrats något jämfört med föregående år. Pandemin som har pågått i två år påverkar troligen upplevelsen negativt särskilt för denna målgrupp som har fått sin livskvalitet försämrad på grund av kraftiga restriktioner. Under 2022 fortsätter de kompetenshöjande insatserna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning, bland annat genom det pedagogiska ramverket.							
   Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	96 %	94 %	98 %	96 %	97 %	öka	2021
Analys Förvaltningen når inte årsmålet på 97 procent. Utfallet är samma som föregående år och resultatet har succesivt förbättrats sedan den första mätningen 2016. Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka medarbetares kunskap om diskrimineringsgrunderna för att säkerställa att brukare inte upplever diskriminering i sina verksamheter.							
   Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	92 %	84 %	80 %	80 %	2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	85,71	75 %	100 %	83,33	75 %	75 %	VB 2021
Analys Andelen placerade pojkar som klarar målen i kärnämnen i grundskolan är lägre än andelen flickor. Att flickor klarar målen i skolan i högre utsträckning än pojkar följer den statistik som gäller i skolan nationellt. Förvaltningen arbetar med att stötta alla placerade barn och deras skolgång.							
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100	100 %	100 %	100	50 %	Tas fram av nämnd	2021
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	90 %	88 %	90 %	90 %	90 %	2021
Analys Förvaltningen når inte årsmålet. Pandemin som har pågått i två år påverkar troligen upplevelsen negativt särskilt för denna målgrupp som har fått sin livskvalitet minskat på grund kraftiga restriktioner. Under 2022 fortsätter de kompetenshöjande insatserna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning, bland annat genom det pedagogiska ramverket.							
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	88 %	82 %	78 %	79 %	79 %	2021
  Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	83,33	100 %	75 %	58,7	30 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Indikatoren bygger på individuppföljningar under oktober, fyra kvinnor och två män. Andelen män som upplever en förbättrad situation är högre än andelen kvinnor. En jämställdhetsanalys är svår att göra då antalet respondenter är lågt.							
  Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	75	100 %	66,67 %		30 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Indikatoren bygger på individuppföljningar under oktober avseende tre kvinnor och en man. Andelen män som upplever en förbättrad situation är högre än andelen kvinnor. En jämställdhetsanalys är svår att göra då antalet respondenter är lågt.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	58,55	56,36 %	61,45 %		70 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Årsmålet uppnås inte. Indikatorn gäller samtliga utredningar enligt 11 kap. 1 § SoL och LVU, yttranden, inklusive utredningar avseende vårdnad, boende och umgänge samt insatser enligt LSS. Förvaltningen ser att barn och ungdomar får information om rätten till delaktighet och de ges möjlighet att delta och uttrycka sin åsikt under utredningen, det stora utvecklingsområdet gäller att återkoppla utredningen till barnen. Gällande barn och ungdomar med funktionsnedsättning är svårigheten att många barn inte har förmågan att kommunicera eller uttrycka sina önskemål. Under 2022 är barns delaktighet i utredningar ett fortsatt fokusområde.							
  Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	54,7	55,77 %	53,25 %		70 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Årsmålet för indikatorn uppnås inte. Indikatorn gäller samtliga utredningar enligt 11 kap. 1 § SoL och LVU, utredningar avseende vårdnad, boende och umgänge samt utredningar enligt LSS. Samhandling mellan förskola/skola och socialtjänst ska ske efter individuell bedömning och i de fall det är nödvändigt för att besvara utredningens frågeställning. En orsak till att resultatet kan vara att samtycke från vårdnadshavare saknas och förvaltningen därför är förhindrad att ta kontakt med skola eller förskolan. Förvaltningen har en god samverkan med skola och förskola som kommer att fortsätta under 2022.							
  Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	7				10	Tas fram av nämnd	2021
   Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	70 st	10 %	90 %		40 st	Tas fram av nämnd	2021
Analys Antalet våldsutsatta kvinnor kända av socialtjänsten är väsentligt högre än antalet män, i likhet med förekomsten av våld i nära relationer i samhället i stort.							
   Antal vräkningar som berör barn	1			1	0	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Under året har kronofogdemyndigheten genomfört en avhysning av en familj med barn. Förvaltningen undersöker alltid om det finns barn i familjer som riskerar uppsägning och arbetar intensivt för att förhindra avhysningarna. I de fall det ändå blir aktuellt med avhysning erbjuds alltid stöd från socialtjänsten.							
   Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	69 %	81 %	57 %	72 %	92 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Förvaltningen når inte årsmålet. Utfallet har även försämrats sedan tidigare år. Kvinnor upplever sig mindre trygga än män vilket är samma resultat som vid förra mätningen. Inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning pågår ett aktivt arbete för att säkerställa trygghet för alla brukare, kvinnor och män. Under 2022 fortsätter de kompetenshöjande insatserna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning, bland annat genom det pedagogiska ramverket. Förvaltningen ska undersöka möjligheterna till en kompletterande brukarundersökning för målgruppen för öka förståelsen kring den upplevda otryggheten.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra åtgärder och nödvändiga ändringar samt se över hela processkedjan för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det.	2021-01-31	2021-06-30	
✓ Kommunstyrelsen ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvaret för beställning av vissa eller alla typer av bostäder med särskild service i syfte att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder. Utredningen ska innehålla en grundlig analys av de ekonomiska konsekvenserna på kort och lång sikt av eventuell flytt av beställaransvaret	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna, samt vid behov med stöd av arbetsmarknadsnämnden, utreda en utveckling av fritidsgårdarnas fortsatta uppdrag i syfte att nå fler och erbjuda mer kontinuerlig och planerad verksamhet, inklusive hur mer verksamhet kan ske mobilt och digitalt samt ta fram en modell för fortsatt drift av fritidsgårdar som stängts på grund av hot och kriminalitet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans säkerställa att alla barn som är placerade på HVB- eller familjehem har en skolplanering och inte står utan skolgång mer än en vecka	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska utveckla och systematisera uppföljningen av hur klienterna och brukarna upplever effekten av de insatser de får genom socialtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att Esset är ett verksamhetssystem som möjliggör en evidensbaserad socialtjänst med fokus på att klienten känner att den fått fungerade stöd	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna införa en samlad verksamhetsuppföljning för LSS-verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att söka socialtjänst i annan stadsdel än där man bor när det gäller hedersrelaterade problem	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna samverka särskilt med Polisen kring initiativ gryning och arbeta för att stödet till utsatta för våld i nära relation sker samordnat	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra fältassistenternas uppdrag, arbetsmetoder och mål i syfte att skapa en likställighet i staden	2021-01-01	2021-06-30	
✓ Socialnämnden ska stötta stadsdelsnämnderna i genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modell "Rätt stöd i rätt tid"	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram förslag på förändrade riktlinjer för att införa en ny form av sysselsättning inom socialpsykiatri samt i samband med detta göra en översyn av ersättningssystemet för sysselsättning	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla en modell för verksamhetsuppföljning för samtliga verksamheter inom socialtjänsten oavsett regiform	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska inrätta strategisk funktion för samverkan skola-socialtjänst-polis-civilsamhälle	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämndernas ska tillsammans med socialnämnden utreda förutsättningarna för att samlokalisera socialsekreterare och polis i stadens lokalpolisområden	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska utveckla samverkan kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.4.1 Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga goda uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom strukturerad samverkan inom stadsdelsområdet med socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt genom extern samverkan med polis och olika verksamheter inom Region Stockholm. Samverkan sker på både individ- och organisatorisk nivå och leder till att flickor och pojkar i riskzon identifieras tidigt.

Förvaltningen arbetar förebyggande genom att erbjuda tidigt stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar. Stödet omfattar bland annat uppsökande fältarbete, skolföreläsning samt råd- och stödsamtal till unga på ungdomsmottagningen. Föräldrar erbjuds föräldraföreläsningar samt fria, icke-biståndsbedömda rådgivande samtal med familjebehandlare.

Barn i behov av stöd är delaktiga i sin utredning och får insatser präglade av god kvalitet. Alla medarbetare har kunskap om och är delaktiga i arbetet för att tillgodose och stärka barns rättigheter.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar i risk för att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt och erbjuds stöd. Föräldrar erbjuds stöd och får verktyg för att klara sitt föräldraskap. Barn och unga i behov av stöd får relevant information samt är delaktig i planering och utformande av insatser.

Förvaltningen samverkar med relevanta samhällsaktörer i både individärenden och i övergripande frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa. Placerade ungdomar får stöd i övergången till egen försörjning och vuxenlivet. Antalet samordnade individuella planer (SIP) fortsätter öka.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra digital föräldrastödsutbildning	2021-04-19	2021-12-31	
✓	Utveckla arbetet med skolsocionom för att öka möjligheterna till att barn och unga får en gynnsam skolgång	2021-04-15	2021-12-31	

Nämndmål: 1.4.2 Vuxna på Kungsholmen lever ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar

● Uppfylls helt

Beskrivning

Det förväntade resultatet nås genom att personer med missbruksproblem och personer med psykisk funktionsnedsättning ges stöd utifrån sina individuella förutsättningar för att kunna delta i samhällets gemenskap och leva ett självständigare liv. Personer i osäkra boendeförhållanden ges stöd till hållbara och långsiktiga boendelösningar. Barnrättsperspektivet beaktas i ärenden där en förälder aktualiseras hos socialtjänsten så att barns behov tillgodoses.

Förväntat resultat

Vuxna med missbruksproblem får stöd att hantera sin livssituation och leva ett självständigt liv. Personer med psykisk funktionsnedsättning beviljas stöd utifrån sina individuella förutsättningar för att kunna delta i samhällets gemenskap. Avhysningar förhindras och vuxna har ett varaktigt och hållbart boende.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
◆ ♀ Andel klienter inom socialpsykiatri som upplever att boendestödjare frågar på vilket sätt de vill ha stöd	87			88	90 %		2021
Analys							
Förvaltningen höjde målvärdet från 88 % från föregående år men når ej upp till samma nivå i år. Resultatet finns ej redovisat uppdelat på kön hos respondenterna.							

Nämndmål: 1.4.3 Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får insatser i tid, präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att beakta funktionshinderperspektivet. Arbetet sker utifrån Stockholm stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. Den enskilde jämför och väljer utförare av beviljade stödinsatser i stadens valfrihetssystem. De nya riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice är vägledande i handläggningen och insatserna utformas flexibelt för att öka den enskildes delaktighet i samhällslivet.

All information och kommunikation under handläggningen och genomförandet av stöd och insatser är tillgängliga och individuellt anpassade.

Medarbetare inom funktionshinderområdet har särskild kunskap om personer med funktionsnedsättnings utsatthet för våld i nära relationer. Samverkan inom förvaltningen är en central del i arbetet. Barnrättsperspektivet beaktas och anhörigas situation uppmärksammas. Kvalitet och rättssäkerhet säkerställs genom uppföljning av insatser och egenkontroller.

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får individuellt utformade stödinsatser, får ett gott bemötande och ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av stödinsatserna. Stödinsatserna är präglade av hög kvalitet och barnrättsperspektivet beaktas i handläggningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Följa upp att följsamheten av basala hygienrutiner är hög i alla verksamheter och säkerställa att det bedrivs ett strukturerat smittskyddsarbete inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning	2021-04-19	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska kartlägga behov, intresse och förutsättningar för att personer, vars beslut om bostad med särskild service verkställs utanför kommunen, ska kunna flytta till bostad i Stockholm	2021-04-19	2021-12-31	
! Genomföra brukarundersökning med fokus på biståndshandläggarens bemötande i samband med ansökan	2020-01-01	2021-12-31	
Analys			
Brukarundersökningen har inte genomförts som planerat på grund av covid-19. Förvaltningen har inte hittat något lämpligt sätt att göra avsedd undersökning utifrån att majoriteten av brukarna träffat handläggare per telefon eller via videosamtal. Arbetet med att undersöka brukarnas upplevelse av socialtjänsten kommer att fortgå under 2022.			
✓ Sprida information om Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023 till berörda verksamheter	2021-04-19	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att nämnden uppfyller målet för verksamhetsområdet.

Verksamhetsmålet har två underliggande nämndmål varav ett uppfylls och ett uppfylls delvis.

Ingen brukarundersökning har genomförts i år, däremot finns resultat från äldreförvaltningens individuppföljning som visar att nöjdheten med maten och måltidsupplevelsen har ökat på vård- och omsorgsboenden. Resultaten visar även att den äldres upplevelse av trygghet och möjligheten att kunna påverka hur hjälpen utförs inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende är goda. Äldre som deltar på dagverksamhet och har hemtjänst är sammantaget nöjda med verksamheterna.

Förvaltningens utvecklingsområden är att öka följsamheten till basala hygienrutiner samt att erbjuda äldre utevistelser och aktiviteter. Bland äldre bosatta på vård- och omsorgsboende har den sammantagna nöjdheten minskat och särskilt bland kvinnorna. Vid analys av resultat som är uppdelat per kön finns skillnader i nöjdhet även inom andra områden och det ska undersökas vidare under 2022.

Förvaltningen arbetar för en äldrevänlig stad och fokus under året har varit att främja social gemenskap och inkludering. Stimulansmedel har använts för att bryta ensamhet och social isolering genom att erbjuda äldre på särskilt boende promenadgrupper och aktiviteter på helger. Äldre som bor i ordinärt boende och på servicehus har erbjudits matlagning och bakning tillsammans med medarbetare utöver behovsbedömd tid. Pensionärsrådet är en värdefull kanal för delaktighet och inflytande liksom olika brukarråd inom enheterna.

Personalkontinuiteten i de höga omvårdnadsnivåerna har successivt ökat och under hösten ligger den i nivå med staden som helhet. I den mätning av personalkontinuiteten som staden gör i oktober, som ligger till grund för indikatorn, ligger Kungsholmen bättre än genomsnittet men når inte stadens mål. Äldres kvalitativa upplevelse av god personalkontinuitet som mäts genom kvalitetsuppföljningen på individnivå ökade jämfört med föregående år trots pågående pandemi.

Ett fokusområde har under året varit kognition och en sakkunnig har anställts med stöd av stimulansmedel. Under året har samtlig vård- och omsorgspersonal, chefer och biståndshandläggare genomgått utbildning i kognition. Ett utvecklingsarbete har påbörjats med registreringar i det så kallade BPSD-registret inom vård- och omsorgsboendena. Det är ett nationellt kvalitetsregister vars syfte är att genom multiprofessionella vårdåtgärder minska beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom (BPSD).

En översyn av boendemiljön inom vård- och omsorgsboende påbörjades under året. Anpassningar i form av ommålning, reducering av ”visuellt” buller, omklädnings av möbler och inköp av nya möbler har gjorts för att underlätta de äldres vardag ur ett kognitionshänseende. Vid utbildningstillfällena har boendemiljöns påverkan kopplats till hjärntrötthet. Kungsholmens hemtjänst, Alströmerhemmets och Serafens vård- och omsorgsboenden har utbildat instruktörer i stjärnmärkning enligt modell från Svenskt demenscentrum. Målet är att enheterna ska bli certifierade i Stjärnmärkt demensomsorg under 2022.

Under året har kognitionsutbildningar med fokus på upptäckt och hantering av psykisk ohälsa genomförts. Förvaltningen har förberett för att kunna erbjuda äldre män samtalsgrupper inom ramen för det suicidpreventiva arbetet och grupperna kommer att starta i januari 2022. Fridhemmets och Pilträdet servicehus, Kungsholmens hemtjänst och beställarenheten har

genomgått instruktörsutbildning ”Första hjälpen till psykisk hälsa” med stöd av stimulansmedel. Instruktörerna är så kallade ”första hjälpare” och har behörighet att organisera och utbilda vidare på enheterna under kommande år.

Ett närvarande ledarskap har visat sig vara viktigt för att skapa trygghet i organisationen under pandemin. Förvaltningen har följt ledarskapet under året och det har varit ett fokusområde vid verksamhetsuppföljningar och verksamhetsbesök. Vid samtal med medarbetare och chefer har det framkommit att det bedrivs ett närvarande ledarskap bland annat genom regelbundna möten och avstämningar. Även teamarbetet kring den äldre har utvecklats. Under senare delen av hösten har verksamheterna kunnat genomföra planeringsdagar för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Under året startade äldreomsorgen arbetet med att ta fram en gemensam strategi för en bättre och enhetlig kommunikation gentemot äldre, anhöriga och medarbetare. Arbetet med att färdigställa och implementera strategin kommer att fortsätta under nästa år.

Sjukhusen har gjort snabbare utskrivningar än föregående år vilket har ökat trycket på beställarenheten, Tryggt mottagande och beställarenheten hemtjänsten. Allt oftare sker utskrivningar på kvällar, helger och med kort varsel och hemtjänstutförarnas organisation behöver ses över för att kunna möta det.

Äldreomsorgen är trygg och säker

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfylls delvis. En indikator ”Andel äldre som upplever att de blir informerade om tillfälliga förändringar” saknar resultat då brukarundersökningen inte genomfördes 2021. Kvalitetsuppföljningen på individnivå visar att andelen äldre på vård- och omsorgsboende som upplever att personalen kommer inom rimlig tid om de påkallar hjälp har sjunkit från föregående år. Trygghetslarmen är ett fokusområde under nästa år vad gäller översyn av rutiner och egenkontroller. Andel äldre som upplever att de blir informerade om tillfälliga förändringar är högt och har ökat i jämförelse med föregående år.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) har deltagit i ett utvecklingsprogram som gav ökade kunskaper kring processtyrning och att leda team. Utifrån programmet har MAS och MAR startat ett processteam inom förvaltningen där hälso- och sjukvårdsansvariga chefer medverkar. Syftet med processteamet är att arbeta strategiskt med patientsäkerhetsfrågor. Utbildningar har genomförts för sjuksköterskor och undersköterskor/vårdbiträden vad gäller sårbehandling, Typ 2 diabetes, läkemedelshantering och en webbutbildning för att stärka delegeringsprocessen.

Följsamheten till basala hygienrutiner har varit och är ett fortsatt utvecklingsområde. Utbildning i basala hygienrutiner har hållits för medarbetare inom alla verksamheter. Efter att vaccinationer genomfördes blev det viktigt att verksamheterna fortsatte med att upprätthålla och sprida kunskap om basala hygienrutiner och klädregler. Tillgången på skyddsutrustning och arbetskläder har varit god under året liksom testningskapaciteten inom Region Stockholm.

Äldreomsorgen har haft mat och måltider som ett gemensamt tema under året. Implementering av den nya mat- och måltidspolicyn pågår. Natfastemätningar har

genomförts på vård- och omsorgsboenden under vår och höst i linje med Agenda 2030 mål 2: Ingen hunger. Enheterna arbetar aktivt med att uppmärksamma och skapa individanpassade förutsättningar för att minska nattfastan. Enheternas kostombud har arbetat med resultaten från måltidsobservationer och har vid behov tagit fram handlingsplaner.

Kvalitetsuppföljningen på individnivå visar att nöjdheten med maten har ökat under året.

I linje med Agenda 2030 mål 5: Jämställdhet, ska anhöriga stödjas. Förutom de sedvanliga stödsatserna såsom till exempel avlösning i hemmet, har anhöriga fått stödsamtal av anhörigkonsulenten. Partners till personer 65 år och äldre med kognitiv svikt har haft möjlighet att delta i digital anhöriggrupp och det finns även en digital mötesplats för anhöriga. Anhörigkonsulenten har haft ett ökat antal kontakter och är nu på samma nivå som innan pandemin.

Enligt Stockholms stads program mot hemlöshet ska äldre hemlösa prioriteras i det förebyggande arbetet och akuta boendelösningar ska undvikas. För att i ett tidigt skede komma in och hjälpa äldre som riskerar förlora sin bostad prioriteras detta av äldrekuratorerna och gemensamma hembesök görs med bosamordnare från vuxenheten.

Äldre är delaktiga och har självbestämmande

Förvaltningens bedömning är att den äldre är delaktig och har självbestämmande och att målet uppfylls. Ett personcentrerat arbetssätt möjliggör den äldres delaktighet och samverkan kring den enskilde i team med berörda personalkategorier är en förutsättning. Förvaltningens uppföljning under året visar att teamarbetet på särskilt boende nu kommit igång och fungerar bättre. Ett utvecklingsområde som kvarstår är att dokumentera så att det går att följa den röda tråden genom hela dokumentationen, såväl enligt socialtjänstlagen som hälso- och sjukvårdslagen.

För äldre i ordinärt boende förutsätter teamarbetet en god samverkan med Region Stockholm. Under hösten använde äldreomsorgen stimulansmedel för att rekrytera en SIP-samordnare inom beställarenheten med syfte att skapa bästa möjliga förutsättningar för att de äldre som är i behov av en samordnad individuell plan ska få en sådan av god kvalitet. Ett utvecklingsområde har varit att göra den enskilde mer delaktig i den individuella planeringen vilket har varit i fokus vid årets samverkansgrupper. Under pandemin har samverkan med Region Stockholm förstärkts genom en regional samordnare. Det möjliggör nu samverkan med samtliga vårdcentraler utöver de som medverkar i samverkansgrupperna.

Baltzars träfflokal öppnade igen under andra tertialet med begränsat antal besökare. Föranmälan har krävts och främst utomhusaktiviteter har erbjudits, till exempel trädgårdskafé och promenadgrupper, enligt rådande rekommendationer. Även dagverksamheterna Gläntan och Lidnersgården har varit öppna med begränsat antal besökare.

En god måltidsmiljö är en del i den nya mat- och måltidspolicyn. Genom utbildning av omvårdnadspersonal samt utformning av kök och matplatser på vård- och omsorgsboende har förvaltningen velat ge de boende en måltidsmiljö som stimulerar till god aptit och förebygger undernäring. Inom vård- och omsorgsboendena har äldre provat på och varit delaktiga i att tillreda nya mellanmål och nya menyer har tagits fram. Kvalitetsuppföljningen på individnivå visade att nöjdheten med måltidsmiljön har ökat under året.

Jämställdhetsanalys

Anhörigstöd och anhörigavlastning, som till exempel dagverksamhet, anhöriggrupper, föreläsningar och utbildningar, har periodvis varit inställda under året och en del äldre har av sagt sig hemtjänst eller inte sökt plats på särskilt boende på grund av rädsla för smitta. Belastningen på anhöriga har därför ökat under pandemin och forskningen visar att anhörigas insatser utförs till största delen av kvinnor. Förvaltningen behöver fortsätta med insatser för att nå anhöriga i behov av stöd.

Träfflokalen har en viktig funktion i det förebyggande arbetet. Målet har varit och är även fortsättningsvis att locka fler män till Baltzars träfflokal då en majoritet av besökarna är kvinnor.

Vid analys av resultat som är uppdelat per kön framkommer flera områden där kvinnor är mindre trygga och är mindre nöjda med sin äldreomsorg. Skillnaderna i nöjdhet mellan könen ska undersökas vidare under 2022 genom brukardialoger.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				63 %	70 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Är du nöjd med måltidssituationen?" Resultatet visar att 90 procent av boende uppger att de är nöjda med måltidssituationen och resultatet är i linje med stadens snitt. Nöjdheten med maten har ökat från föregående år. Resultatet uppdelat per kön visar att männen är i högre grad är nöjda än kvinnorna. Skillnaden i nöjdhet med måltidssituationen mellan könen ska undersökas vidare under 2022.							
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				55 %	57 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Röd) Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Får du komma ut i den utsträckning som du önskar?" Resultatet visar att 44 procent av boende uppger att de är nöjda med utevistelser och resultatet ligger under stadens snitt. Vid jämförelse med föregående års resultat har det skett en förbättring med tre procent. Under året har insatser genomförts för att öka nöjdheten med utevistelser som till exempel promenadgrupper och extra personalresurser. Resultatet uppdelat per kön visar att skillnaden är liten mellan män och kvinnors nöjdhet med utevistelser.							
  Andel digital natttillsyn i hemtjänsten	0 %				0 %	Tas fram av nämnd	2021
  Andel digitala inköp i hemtjänsten					20 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Digitala matinköp har startat inom Kungsholmens hemtjänst. Mätmetod saknas i nuläget.							
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				88 %	86 %	86 %	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Har du möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs?" Resultatet visar att 97 procent av de äldre uppger att de är nöjda med möjligheten att kunna påverka och resultatet ligger över stadens snitt. Resultatet uppdelat per kön visar att skillnaden är liten mellan män och kvinnors nöjdhet med att kunna påverka hur hjälpen utförs.							
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				76 %	77 %	78 %	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Har du möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs?" Resultatet visar att 95 procent av de äldre uppger att de är nöjda med möjligheten att kunna påverka och resultatet ligger över stadens snitt vilket är en förbättring med två procent sedan föregående år. Resultatet uppdelat per kön visar att skillnaden är liten mellan män och kvinnors nöjdhet med att kunna påverka hur hjälpen utförs.							
 Andel smarta lås i hemtjänsten	0 %				0 %	Tas fram av nämnd	2021
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten				80 %	81 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten?" Resultatet visar att 97 procent av de äldre uppger att de är trygga och resultatet ligger över stadens snitt vilket är en förbättring med två procent sedan föregående år. Resultatet uppdelat per kön visar att fler män än kvinnor känner sig trygga. Skillnaden i trygghet mellan könen ska undersökas vidare under 2022.							
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				84 %	81 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Hur tryggt eller otryggt känns det att bo på ditt äldreboende?" Resultatet visar att 90 procent av de äldre uppger att de känner sig trygga och resultatet ligger i linje med stadens snitt. Resultatet uppdelat per kön visar att fler män än kvinnor känner sig trygga. Skillnaden i trygghet mellan könen ska undersökas vidare under 2022.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	100 %	100 %	100 %	97 %	92 %	93 %	2021
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				84 %	85 %	86 %	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har?" Resultatet visar att 95 procent av de äldre uppger att de känner sig nöjda och resultatet ligger högre än stadens snitt. Resultatet uppdelat per kön visar liten skillnad i nöjdhet mellan män och kvinnor.							
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				79 %	82 %	82 %	2021
Analys (Gul) Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende?" Resultatet visar att 74 procent av de äldre uppger att de känner sig nöjda vilket är lägre än stadens snitt. Resultatet uppdelat per kön visar att män är mer nöjda än kvinnor. Skillnaden i nöjdhet mellan könen kommer undersökas vidare under 2022. Delar där förvaltningen inte når uppsatta mål (aktiviteter, utevistelser, kontinuitet och att personalen kommer inom rimlig tid vid behov av hjälp) är fokusområden under 2022 för att öka andelen nöjda äldre bosatta på vård- och omsorgsboende.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	11,7			11,8	10	Max 10 personer	2021
Analys Resultatet är ett snitt för antal medarbetare som besöker den äldre under 14 dagar. Förvaltningen når inte målet på max 10 personer vilket endast stadsdelar med hög andel anhöriganställningar gör. Vid verksamhetsuppföljningar och på verksamhetsbesök lyfts vikten av kontinuitet bland medarbetare för att ge ökad trygghet till äldre. Kungsholmens hemtjänst i egen regi ligger något bättre i resultat än snitten för hemtjänstutförare på Kungsholmen. Inom Kungsholmens hemtjänst har hemstödgruppen högre kontinuitet lärdomar kan dras därifrån hur enheten i övrigt kan arbeta vidare för att förbättra kontinuiteten.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvarsfördelning och kostnadsansvar för personer över 65 år i behov av insatser från individ- och familjeomsorgen eller socialpsykiatri	2021-01-01	2021-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna se över indikatorerna utifrån såväl ett äldre- som ett verksamhetsperspektiv inom äldreomsorgen i syfte att i samband med Essets införande komplettera eller ersätta underlagen för desamma, eller ändra indikatorer inom verksamhetsområdet	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kommunstyrelsen ska i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva ett strategiskt utvecklingsarbete kring personal- och kompetensförsörjning inom äldreomsorgen samt vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden	2021-01-01	2021-06-30	
✓ Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur avtals- och verksamhetsuppföljningen inom äldreomsorgen ska organiseras	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete stadsdelsnämnderna och Micasa genomföra en utredning av hörselmiljöerna på stadens äldreboenden och att ta fram förslag på förbättringsåtgärder	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna vidareutveckla det förebyggande och uppsökande arbetet i syfte att säkerställa en stadsgemensam bottenplatta	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram och införa ett obligatoriskt introduktions- och traineeprogram för enhetschefer inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna undersöka förutsättningarna för att driva viss profilboende-verksamhet i egen regi	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra ett pilotprojekt med daglig verksamhet för personer med lättare intellektuell funktionsnedsättning integrerad på ett av stadens äldreboenden	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna pilottesta elektroniska inkontinensutredningshjälpmedel i syfte att utreda om ett breddinförande är lämpligt.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och införa utsedd biståndshandläggare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av äldreomsorg för förvaltningsområdet judiska och romska i samråd med de berörda nationella minoriteterna	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur stadens hälso- och sjukvårdsorganisation kan stärkas i syfte att säkerställa likställighet och tillgång till likvärdig vård och omsorg	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna kartlägga, analysera och ge förslag på hur arbetet med geografiska team i hemtjänsten kan utvecklas för att säkerställa målet om kontinuitet om max 10 pers per 14 dagar	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna se över hörselmiljöerna ur ett verksamhetsperspektiv inom stadens äldreomsorg	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av arbetsmiljön inom hemtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka eventuella områden inom äldreomsorgen som med fördel kan organiseras inom stadens äldreregionområden	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsgemensam bottenplatta för anhörigstöd inom äldreområdet	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram och införa en obligatorisk introduktionsutbildning för alla medarbetare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna testa möjligheten att genom tekniska lösningar öka rörelsefriheten för boende med demens vid vård- och omsorgsboende samt identifiera eventuella etiska problem som behöver hanteras kopplat till detta	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.5.1 Äldreomsorgen är trygg och säker

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att samtliga verksamheter bedriver ett strukturerat kvalitetsarbete med sammanställning och analys av underlag som säkerställer att rätt prioriteringar genomförs. Under året ska intern och extern samverkan, särskilt med Region Stockholm, utvecklas för en trygg äldreomsorg, till exempel för sårbara grupper. Viktiga insatser är anhörigstöd, äldrekuratorer och Tryggt mottagande i hemmet, särskilda förstärkningsteam samt individuella risk- och funktionsbedömningar i vården. Samtliga enheter hanterar avvikelser och incidenter i kvalitetshöjande syfte. Verksamheterna ska kännetecknas av ett professionellt arbetssätt där varje medarbetare förstår sin roll och sitt ansvar. Att förstå sin och andras yrkesroll är nödvändigt för att lyckas i det gemensamma arbetet med en trygg äldreomsorg. Stadens nya mat- och måltidspolicy ska fortsatt implementeras.

Förväntat resultat

Den äldres upplevelse av trygghet ökar både inom ordinärt- och särskilt boende. Vården och omsorgen utgår från en helhetsbedömning av den enskildes behov där samverkan fungerar och patientsäkerheten är fortsatt hög.

Anhöriga uppmärksammas och får stöd för egen del.

Äldre och dess närstående får den information som de är i behov av.

Maten som serveras är varierad, näringsrik och ges fördelad över dygnet.

Nöjdheten med hur maten smakar ökar.

Basala hygienrutiner och klädregler följs av samtlig personal.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel äldre som upplever att de blir informerade om tillfälliga förändringar				64 %	62 %		2021
Analys							
Resultat kan inte redovisas då brukarundersökningen inte genomfördes 2021.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre som upplever god personalkontinuitet	86 %	86 %	86 %	77 %	77 %		2021
Analys Andel äldre som upplever god personalkontinuitet har ökat jämfört med föregående år trots pågående pandemi. Det är 418 respondenter som besvarat frågan som har hemtjänst och 39 respondenter som är bosatta på vård- och omsorgsboende. Viktningen gör att det är främst äldre med hemtjänst som bidrar med resultat för indikatorn. Kvinnor bosatta på vård- och omsorgsboenden är mindre nöjda med personalkontinuiteten än männen. Skillnaden i nöjdhet mellan könen kommer undersökas vidare under 2022.							
 Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler.	62 %				90 %		2021
Analys Indikatorn mäts genom PPM-mätning vår och höst. Metoden grundar sig på observationsstudier av medarbetare i patientnära arbete exempelvis vid omvårdnad, undersökning och behandling. Resultatet har legat på samma nivå under året trots utbildningsåtgärder inom samtliga enheter. Medelvärde på nationell nivå är 68 procent följsamhet i samtliga steg. Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler är viktigt i ett förebyggande arbete mot vårdrelaterade infektioner. Under 2022 är området ett fokusområde och fler utbildningar planeras. Utöver det ska observatörer utbildas inom varje särskilt boende genom Vårdhygien Stockholm.							
 Hemtjänst: Andel beställningar där den enskildes individuella målformuleringar för den beställda hjälpen framgår.	82 %				85 %		2021
Analys Beställarenheten genomför aktgranskning för att säkerställa rättssäkerhet i handläggningen. Ett utvecklingsområde är andel beställningar där den enskildes individuella målformuleringar för den beställda hjälpen ingår. Åtgärder planeras inom enheten under nästa år.							
 Särskilt boende: Andel beslut om skyddsåtgärd som är kopplad till en individuell hälsoplan (vårdplan)	88 %			85 %	80 %		2021
 Särskilt boende: Andel personer som har upprättad plan med förebyggande åtgärder vid bedömd risk avseende fall, trycksår, nutrition och munhälsa	73 %				75 %		2021
Analys Av mätningen framgår att hälsoplaner vid risker upprättas i varierande omfattning. Vid trycksår- och fallrisk finns hälsoplaner i högre grad än vid nutritionsproblem och ohälsa i munnen. En trolig orsak att hälsoplaner inte upprättas i den omfattning som behov finns är kompetensbrist i dokumentationssystemet, upplevd tidsbrist och att teamarbetet inte kommit i gång fullt ut. En annan bakomliggande orsak kan vara att ohälsa i munnen inte är lika starkt förknippas med hälso- och sjukvård. Det kan i sin tur bottna i att ansvar inom dessa områden delas med tandvårdsenhetens uppdrag om årlig munhälsobedömning.							
 Vård och omsorgsboende: andel äldre som upplever att personalen kommer inom rimlig tid om de påkallar hjälp	69 %			66 %	80 %		2021
Analys Resultatet visar att andelen äldre som upplever att personalen kommer inom rimlig tid om de påkallar hjälp har ökat sedan föregående år med tre procentenheter men målet nås inte på 80 procent. Enheterna genomför egenkontroller och							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
kontrollerar larmloggar för att se att trygghetslarm besvaras inom utsatt tid. Enheterna har rutiner för om trygghetslarmen går ned och slutar fungera av tekniska skäl. Trygghetslarmen är ett fokusområde under nästa år vad gäller översyn av rutiner och egenkontroller. Resultatet uppdelat per kön visar att kvinnor är mer nöjda än männen. Skillnaden i nöjdhet mellan könen kommer undersökas vidare under 2022.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ En hygiendag genomförs den 18 mars.	2021-01-15	2021-04-30	
✓ Inom vård- och omsorgsboenden ska strukturerade måltidsobservationer genomföras.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.5.2 Den äldre är delaktig och har självbestämmande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Äldre får sina grundläggande behov tillgodosedda och är delaktiga i utredningsprocessen och vid planering av insatser. För att utveckla den äldres delaktighet och självbestämmande ska äldreomsorgens nationella värdegrund återigen belysas på samtliga nivåer i organisationen. Genomförandeplanerna ska utvecklas med hänsyn till den enskildes önskemål. Utifrån intresse och funktionsförmåga ska den äldre stimuleras genom exempelvis utevistelser, aktiviteter och social samvaro. Äldre ska i högre grad erbjudas delaktighet i vardagssysslor, till exempel måltidsförberedelser. Samtliga professioner ska skapa förutsättningar för att den äldre är delaktig och har självbestämmande.

Förväntat resultat

Kvinnor och män får en likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov och den enskilde är delaktig och har självbestämmande.

Genomförandeplanen återger den enskildes individuella behov och intressen samt förmågor och önskemål.

Äldres upplevelse av bemötandet är fortsatt gott.

Den äldre har lätt att få kontakt med både utförare och beställare.

Inom vård- och omsorgsboende är den äldre nöjd med möjligheterna till aktiviteter, utevistelse och social stimulans. Äldres nöjdhet med möjligheten till utevistelse ökar.

Inom vård- och omsorgsboende ökar den äldres nöjdhet med måltidsmiljön och skillnaderna i nöjdhet mellan kvinnor och män minskar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andel äldre som upplever att de har lätt att få kontakt med personalen vid behov				72 %	75 %		2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Sammantaget resultat kan inte redovisas då brukarundersökningen inte genomfördes under 2021 och frågan saknas i kvalitetsuppföljningen på individnivå för äldre bosatta på vård- och omsorgsboende. Däremot finns resultat för äldre med hemtjänst där stadsdelsnämnden når uppsatt mål.							
● ♀	Dagverksamhet: andel äldre som upplever att de har möjlighet att påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten.	64 %	75 %	57 %	48 %	60 %	2021
Analys							
Resultatet uppdelat per kön visar att männen i högre grad än kvinnorna upplever att de kan påverka vilka aktiviteter som ska finnas. Skillnaden mellan könen kommer att undersökas vidare under 2022.							
◆ ♀	Dagverksamhet: andel äldre som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	94 %	100 %	90 %	97 %	95 %	2021
Analys							
Resultatet uppdelat per kön visar att männen i högre grad än kvinnorna är nöjda med måltidssituationen. Skillnaden mellan könen kommer att undersökas vidare under 2022.							
●	Hemtjänst: andel äldre som upplever att de har deltagit i planering av insatsernas utförande	96 %	98 %	95 %	85 %	80 %	2021
◆ ♀	Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med aktiviteter inom boendet	56 %			67 %	63 %	2021
Analys							
Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Är du nöjd med de aktiviteter som erbjuds?" Resultatet visar att 56 procent av boende uppger att de är nöjda med aktiviteterna och resultatet ligger under stadens snitt. Vid jämförelse med föregående års resultat har det skett en försämring med 23 procent. Under året har insatser genomförts för att öka nöjdheten med aktiviteter som till exempel aktivitetsansvariga och extra personalresurser. Resultatet uppdelat per kön visar att männen är mer nöjda än kvinnorna. Skillnaden i nöjdhet mellan könen kommer undersökas vidare under 2022.							
● ♀	Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med den mat som serveras	79 %	80 %	79 %	68 %	72 %	2021
Analys							
Socialstyrelsen har inte genomfört 2021 års brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det innebär att brukarundersökningen inte kan användas för uppföljning av indikatorn. Inom äldreomsorgens beställarenhet genomförs årliga kvalitetsuppföljningar på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för analys av indikatorn under 2021. Indikatorn besvaras av frågan "Är du nöjd med den mat som serveras?" Resultatet visar att 79 procent av boende uppger att de är nöjda med maten och resultatet ligger i linje med stadens snitt. Vid jämförelse med föregående års resultat har det skett en förbättring med 10 procentenheter. Resultatet uppdelat per kön visar ingen större skillnad.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen ska, med stöd av äldreomsorgens dietist, fortsätta implementera den nya mat- och måltidspolicyn.	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Till inriktningsmålet hör fem mål för verksamhetsområdet, samtliga uppfylls. Närmare beskrivning av hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande nämndmål uppfyllts. Förvaltningens näringslivsarbete utgår från stadens näringslivspolicy och dess fokusområden. Under året har förvaltningen deltagit i stadens företagsdialog tillsammans med Kungsholmens lokala företagareföreningar och fastighetsägarförening. Företagsdialogerna har haft fokus på lokal näringslivsutveckling för att möta tillväxt- och utvecklingsfrågor samt på att stärka formerna för samverkan i enlighet med stadens näringslivspolicy. Under perioden har förvaltningen haft tre ordinarie samverkansmöten med de lokala företagareföreningarna och behandlat aktuella frågor ur ett näringslivsperspektiv. Förvaltningens kontaktperson för näringslivsfrågor har gett hjälp och vägledning i företagets kontakter med stadens olika funktioner. Upphandlingar har gjorts enkla och tydliga för att underlätta så att även mindre företag har kunnat delta.

I enlighet med näringslivspolicyns fokusområde 3 har de lokala företagareföreningarna och fastighetsägarföreningen engagerats i nämndens platssamverkan vid Hornsberg respektive Fridhemsplan.

Samverkan med akademien

Äldreomsorgen på Kungsholmen är en av stadens fyra akademiska noder vilket innebär kontinuerligt samarbete kring de studenter som tas emot från Sophiahemmet högskola och Karolinska institutet. Alströmerhemmet har under året deltagit i ett projekt med Äldreförvaltningen, Beteendelabbet och Vinnova. Projektets syfte var att ta fram åtgärder som underlättar för medarbetare att följa basala hygienrutiner genom checklistor, klistermärken och lättillgängligt skyddsmaterial. Resultat kunde ses i form av ökad användning av munskydd och handsprit.

Fem förskolor ingår i ett kluster tillsammans med Södermalms förskolor gällande

verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare. Studenter tas emot under hela året och förvaltningen strävar efter att alla handledare ska gå en 7,5 poängsutbildning för handledare.

Förvaltningen tar emot studenter för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för socionomer från Stockholms universitet, Södertörns högskola samt Ersta Sköndal Bräcke högskola. Under 2021 har förvaltningen tagit emot fem socionomstudenter. De socialsekreterare och biståndshandläggare som varit handledare för studenterna har gått en särskild utbildning för handledare.

Nämndmål: 2.1.2 Kungsholmens stadsdelsnämnd underlättar för det lokala näringslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom en nära och kontinuerlig dialog med det lokala näringslivet. Samverkan sker utifrån stadens nya näringslivspolicy för Stockholms stad. Förvaltningen träffar kontinuerligt företagare och initierar samverkan kring olika aktuella näringslivsrelaterade frågor i närområdet. För att underlätta för de lokala företagen arrangeras informationsmöten om aktuella näringslivsrelaterade frågor inom ramen för förvaltningens ansvarsområden. Samverkan med akademien är fortsatt god och en hög andel studenter får verksamhetsförlagd praktik i verksamheterna.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagare och entreprenörer på Kungsholmen. Förvaltningen underlättar för företagen i deras kontakter med stadens olika funktioner. Tillväxt och företagsamhet stimuleras genom förbättrad service och tillgänglighet. Attraktivare miljöer skapas i samverkan. Förvaltningen möjliggör för mindre företag att delta i upphandlingar. Det finns goda möjligheter att starta företag och utveckla företag på Kungsholmen. Samverkan med akademien är god.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande nämndmål uppfylls. Underlag till måluppfyllelse är förvaltningens samverkan med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och trafikkontoret i syfte att beakta nämndens behov av verksamheter. Under året har stadsutvecklingen i Stadshagen, Kristineberg, Essingeöarna och kvarteret Tegelbruket på östra Kungsholmen varit i fortsatt fokus.

I projekt Stadshagen har förvaltningen under våren granskat de omfattande bygghandlingarna för samtliga allmänna platser inom ramen för exploateringsområdet och särskilt framhållit hållbarhetsaspekten för att möta ett stort besöksstryck på parkerna i området. Kravet på att kunna ta hand om hela områdets dagvatten lokalt samt rena och fördröja innan det går ut på ledning har inneburit att en öppen dagvattenanläggning i form av en stor upphöjd plantering planeras i den nya Mariedalsparken. Arbete med att ta fram ett särskilt avtal gällande kommande drift och skötsel av dagvattenanläggningen pågår tillsammans med SVOA, ett avtal som kan komma att bli vägledande för framtida liknande anläggningar.

Förvaltningen har under hösten också svarat på en detaljplaneremiss avseende fastigheten Hemmet 18 och 20 i Marieberg, där förvaltningen ifrågasatte syftet med att permanenta en förskola med undermålig utemiljö.

Det kraftigt minskade barnantalet på Kungsholmen har föranlett åtgärder av förvaltningen vad gäller förskolor. Under året har två förskolor avvecklats i områden där barnantalet minskat och barnen har erbjudits plats på annan förskola. Det sedan tidigare planerade byggandet av ny förskola på Stora Essingen har startat och beräknas vara klar våren 2022. Det kommer innebära att barnen på förskolorna Vängåvan och Galaxen flyttar dit och dessa förskolor avvecklas.

För ett effektivt lokalutnyttjande har lokaler på Västerbroplan 3 sagts upp. Lokalerna huserade en enhet samt ledningsfunktioner för två utförarenheter inom socialtjänstavdelningen. En enhet har flyttat till lokaler på Wennerbergsgatan 1 och övriga har kunnat beredas plats i förvaltningens befintliga lokaler.

Under året har hemtjänsten på Kungsholmen i egen regi ökat i omfattning och därför behövt dela upp sin verksamhet i två lokaler. Detta har även inneburit att gångtiderna mellan brukarna har kunnat förkortas, kontinuiteten öka och verksamheten effektiviseras.

En boendeplan för äldre har tagits fram tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden. Planen har legat till grund för den stadsgemensamma boendeplanen. Förvaltningen har särskilt framfört behovet av ett seniorboende på Kungsholmen.

Under året har inga bostäder med särskild service färdigställts. Under de närmaste fyra åren planeras för totalt 48 lägenheter i bostäder med särskild service enligt LSS. Förseningar har dock uppstått i planeringen av fyra av dessa projekt, vilket bland annat beror på risker för höga partikelhalter efter anläggning av förbifart Stockholm samt flytt av idrottsplats. Projektet ”Tvättkorgen” med planerad inflyttning 2022 är i dagsläget vilande då det saknas en tidplan för området där projektet ingår.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			0	0	Tas fram av nämnd	2021

Nämndmål: 2.2.1 I Kungsholmens bostadsområden erbjuds kommunal service i tillräcklig omfattning

● Uppfylls helt

Beskrivning

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom Kungsholmens stadsdelsområde tillgodoses. Genom ett effektivt nyttjande av lokaler, personal och kompetens skapas förutsättningar för en hållbar ekonomi och god kvalitet. För att bidra till en god lokalförsörjning analyseras och matchas lokalerna efter verksamheternas behov. Underhåll sker löpande i samråd med berörda fastighetsägare för att säkerställa hållbarhet över tid.

Förväntat resultat

När nya bostäder byggs på Kungsholmen har invånarna god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla. Det finns förskolor, bostäder med särskild service och äldreboenden i tillräcklig omfattning. Lokalförsörjning planeras i samverkan och utifrån en helhetssyn på nämndens totala behov och ekonomi.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Samverka med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden i arbetet med att ta fram underlag till stadsövergripande boendeplanering av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning.	2021-04-20	2021-12-31	
✓ Samverka med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden i arbetet med att ta fram underlag till stadsövergripande äldreboendeplan.	2021-04-20	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet med tillhörande nämndmål har uppfyllts under året. Förvaltningens medarbetare färdas klimatsmart genom gång, kollektiva medel och el-cyklar i enlighet med mål 11 Hållbara städer och samhällen och mål 13 Bekämpa klimatförändringen i Agenda 2030.

Mattransporter mellan äldreomsorgens och förskolans olika verksamheter sker bland annat genom ett cykelåkeri för minskad klimatpåverkan. Inom hemtjänsten används el-cyklar. Med anledning av pandemin har fysiska möten till stor del ersatts med digitala vilket bidragit till ett minskat utsläpp av växthusgaser. För nödvändiga resor och transporter bokas en av förvaltningens två bilar (elbilar) som finns på vaktmästeriet och inom äldreomsorgen. Förvaltningen inväntar att stadens rese- och mötespolicy ska bli klar.

Miljörevision av anläggningsentreprenörens maskinpark har genomförts under året och diskussion förs med entreprenören om redovisning av bränsletyper och fordonspark. Den planerade miljörevisionen av driftentreprenörens maskinpark har inte kunnat genomföras då leverantör av tjänsten inte hade möjlighet att åta sig uppdraget. Revisionen kommer att genomföras under 2022.

Nämndmål: 2.3.1 Nämndens transporter och resor är klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen informeras om riktlinjerna i stadens rese- och mötespolicy när den blir klar under 2021. Förvaltningens transporter, mattransporter, leveranser och resor är klimatsmarta. Cykelåkeri används i första hand för transporter när det är möjligt. Medarbetarna använder sig i första hand av gång, cykel och kollektivtrafik som transportmedel. Inom förvaltningen finns elcyklar och elbilar att tillgå.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp av växthusgaser genom förvaltningens hållbara transporter, leveranser och resor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomförande av miljörevision av park- och anläggningsentreprenörernas maskinpark.	2021-01-01	2022-12-31	
Analys Miljörevision av anläggningsentreprenörens maskinpark är genomförd, miljörevision av driftentreprenörens maskinpark kommer genomföras 2022.			
 Utredda miljösmarta system för befintliga skräpkorgar.	2021-01-01	2022-12-31	
Analys Utredningen har påbörjats och kommer slutföras under 2022.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls. Bedömningen grundar sig på att aktiviteterna kunnat genomföras och att nämndmålen kopplat till målet har uppnåtts. Verksamhetsmålet har bidragit till mål 3: God hälsa och välbefinnande, mål 4: God utbildning för alla, mål 5: Jämställdhet, mål 10: minskad ojämlikhet, mål 11: Hållbara städer och samhällen, mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald och mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030.

Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett varierat kultur- och fritidsutbud

Nämndmålet uppfylls. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen, trots vissa restriktioner på grund av pandemin, har kunnat erbjuda barn, unga, vuxna och äldre ett varierat kultur- och fritidsutbud.

Flera förskolor har trots pandemin fått ta del av professionella kulturupplevelser då kulturaktörerna har besökt förskolorna på plats. Genom studiebesök på det nyöppnade Kungsholmens bibliotek, Internationella biblioteket som är ett bibliotek med fokus på barn, mångspråk och integration, har förvaltningen fått ta del av bibliotekets stora utbud samt samverkansmöjligheter med förskolan. Detta har även bidragit till ett utvecklat användande av biblioteken inom förvaltningens förskolor.

Barnen i förskolorna har getts möjlighet att utveckla sitt språk genom att flera förskolor under året har utvecklat högläsningen på förskolorna. Högläsningen har haft en central roll och gått från att vara en form av vila efter lunchen till att bli prioriterad del av undervisningen, exempelvis genom att använda sig av "bildpromenad" och interaktiv högläsning. Några förskolor har arbetat med bokväskan där barnen får ta med sig en bok hemifrån och som pedagogerna sedan läst och recenserat eller arbetat kring på annat vis. Aktiviteten har beskrivits som mycket lustfylld och bidragit till att väcka spänning och nyfikenhet hos barnen inför litteraturen.

Förvaltningen har bidragit till att erbjuda aktiviteter som är tillgängliga för alla. Under sommaren har förvaltningen erbjudit sommarlovsaktiviteter genom fritidsgården Kuggen och hbtqi-hänget Lili. Förvaltningen har genomfört planering inför att starta upp en fritidsgård för personer med funktionsvariationer upp till 25 år.

Baltzars träfflokal riktat till äldre öppnade igen under andra tertialet med begränsat antal besökare. Även dagverksamheterna Gläntan och Lidnersgården har varit öppna med begränsat antal besökare. Nationalmuseum har besökt verksamheter och visat filmer och hållit i diskussionsgrupper. Under hösten påbörjades ett projekt tillsammans med Musikkraft på en demensenhet på Serafens vård- och omsorgsboende. Syftet med projektet är att öka förståelsen hos omsorgspersonalen för hur musik kan användas i omvårdnaden. Projektet kommer att fortsätta under 2022 och utvärderas av Äldrecentrum.

Förvaltningen har under året arbetat med uppdraget att utreda förutsättningarna för en kulturlokal som kan hyras av det lokala föreningslivet. Förvaltningen har under året träffat olika lokala föreningar som sökt kontakt för att diskutera efterfrågan på möteslokaler och kulturlokaler. Under hösten 2021 har ett föreningsråd startats på Kungsholmen som bland annat arbetar för ett kulturhus på Kungsholmen. En person på förvaltningen som kan bistå med stöd och vägledning är utsedd att vara kontaktperson för föreningsrådet. Kulturnämnden har i uppdrag att i samverkan med stadsdelsnämnderna säkra tillgången till kultur i hela staden genom mötesplatser och lokala kulturhus. Förvaltningen haft kontakt med kulturförvaltningen som kommer att bistå föreningsrådet med en så kallad kulturlots. Kulturnämnden har också möjligheter att bidra med ekonomiskt stöd för lokaler. Förvaltningen har dessutom förmedlat kontakt med Kungsholmens bibliotek Internationella biblioteket som är intresserad av ett samarbete med föreningarna, bland annat genom att upplåta sina lokaler när så är möjligt.

När det gäller möteslokaler har förvaltningen lämnat ett förslag om en försöksverksamhet med upplåtelse av några av förvaltningens egna lokaler för bland annat föreningar. För föreningarna föreslås en subventionerad lokalhyra.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

Nämndmålet uppfylls. Upprustningen av Signalparken i Marieberg färdigställdes i juni. Den nya lekmiljön är främst riktad till yngre barn, då det är det som området har störst behov av. Parken består av en blandning av funktioner som lockar både till rörelse, roll- och upptäckarleik och främjar ett jämställt nyttjande. I östra Primusparken på Lilla Essingen har de gamla skatemodulerna tagits bort och nya skatemoduler monterats. Nya nät på basketkorgarna har också satts upp.

Under försommaren har dialog i form av webbaserad enkät hållits kring utformningen av lekplatsen i Kristinebergsparken. Majoriteten av svarande var positivt inställda till förslaget och upprustningen. Under hösten har förslaget reviderats utifrån resultatet av dialogen samt platsens förutsättningar. Upprustning av fotbollsplanens markbeläggning med nytt grus har även planerats in i den kommande upprustningen, då detta önskades av många i dialogen. Dialog har förts med trafikkontoret angående projektering för ny belysning kring lekplatsen. Planering för kommande byggstart under 2022 fortgår.

Under sommaren har även en medborgardialog i form av enkät genomförts kring placering av ett nytt utegym på stora Essingen. Enkäten hade stort gensvar som lagt grund för val av placering för utegymmet och platsen som nu utreds ligger i Broparken på Stora Essingen. Arbete med att ta fram bygghandlingar pågår. Utrustning som främjar ett jämställt nyttjande planeras samt förbättrad belysning vid platsen. Ett nytt lekhus, i form av en miniatyr av Fredhälls gård som tidigare låg på platsen har uppförts i Tora Dahls park och ska locka till lek och påminna om områdets historia.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	87	88 %	87 %		67 %	67 %	2021
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	70 %	73 %	66 %	81 %	81 %	75 %	2021
Analys							
Resultatet har försämrats sedan året innan. Till följd av pandemin har tillgången till vissa idrottsaktiviteter begränsats, vilket kan ha påverkat resultatet. Förvaltningen behöver dock analysera resultatet djupare för att se över hur samverkan med idrottsförvaltningen och det lokala föreningslivet kan stärkas för att säkerställa tillgång till ett brett utbud av idrottsaktiviteter.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	75 %	75 %	76 %	81 %	81 %	76 %	2021
Analys							
Resultatet har försämrats sedan föregående år. Till följd av pandemin har tillgången till kulturaktiviteter varit begränsad, vilket kan ha påverkat resultatet. Förvaltningen har en god samverkan med såväl bibliotek och kulturskolan på Kungsholmen och samverkar genom exempelvis informationsspridning på sociala medier att synliggöra kulturutbudet.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	87 %	88 %	87 %	75 %	65 %	65 %	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska samverka med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna inom ramen för fältassistenternas förebyggande arbete utveckla ett arbetsätt för att nå målgrupper som inte deltar i fritidsaktiviteter i lika hög utsträckning, vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.4.1. Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett varierat kultur- och fritidsutbud

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att verksamheterna skapar förutsättningar för att enskilda, oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller socioekonomisk bakgrund kan ta del av hälsofrämjande aktiviteter och kulturella upplevelser. För att stimulera fler stockholmare till att bli fysiskt aktiva beaktas Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022. I planering ska hänsyn tas till stadens nya kulturstrategiska program.

Barnen på förskolorna ska varje dag få möjlighet till fysiska aktiviteter. De ska också ges möjlighet att ta del kulturella upplevelser och utöva eget skapande. För barn och unga erbjuds en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Parklekar och fritidsgården arbetar för ett jämställt utnyttjande. För äldre och personer med funktionsnedsättning planeras aktiviteter i dialog med målgrupperna och enskilda motiveras till hälsofrämjande aktiviteter. De öppna mötesplatserna för vuxna och äldre informerar om utbud och aktiviteter och anpassar utbudet utifrån dialog och efterfrågan.

Beroende av pandemins utveckling planeras för ett nationaldagsfirande i Rålamshovsparken. Nämnden beviljar föreningsstöd för att uppmuntra till engagemang i föreningslivet. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att kungsholmsborna får ett varierat utbud av aktiviteter och att de föreningar som erhållit bidrag står för demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

Barnen i förskolan får utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texttyper.

I förskolan upplever vårdnadshavare att förskolan ger barnet möjlighet att ta del av och möta

olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan.

Barn, unga, vuxna och äldre får ta del av ett varierat kultur- och fritidsutbud. De aktiviteter som erbjuds är tillgängliga för alla.

Barn och ungdomar är fortsatt nöjda med tillgången till kultur- och idrottsaktiviteter.

Föreningar är engagerade och bidrar till stimulans och aktiviteter för kungsholmsborna.

Kulturen ger stöd till en återgång och anpassning när pandemin ebbat ut.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla barn i förskolan tar del av professionella kulturupplevelser t.ex. KULAN	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Planering för uppstart i januari 2022 av ny fritidsgård för unga med funktionsnedsättning	2021-04-15	2021-12-31	
✓	Utreda förutsättningar för kulturlokal som kan hyras av det lokala föreningslivet	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.4.2. Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att utveckla parker och grönområden som ökar invånarnas och besökarnas möjlighet till fritidsaktiviteter. Nämnden utvecklar parker och grönområden samt skapar aktiviteter för ett jämställt och tillgängligt nyttjande året om.

Förväntat resultat

Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt nyttjande. Parklekarna är välbesökta och upplevs tillgängliga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel besökare som är nöjda med parklekarnas verksamhet	95				95 %		2021
◆ Kungsholmsbor tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm	75 %				82 %		2021
Analys Resultatet har försämrats sedan förra mätningen 2019. Efterfrågan på möjligheter till spontanidrott har ökat och förvaltningen avser att stärka samverkan med idrottsförvaltningen under kommande år.							

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra en kulturhistorisk vandring i en park på Kungsholmen.	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomföra en medborgardialog i samband med utredning för ett nytt utegym på Stora Essingen.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Utredda förutsättningar för att bedriva en fritidsgård i utomhusmiljö	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls. Undantaget är indikatorn för inköpta ekologiska livsmedel och måltider, som inte uppnås. Ett aktivt arbete har bedrivits under året för att uppnå det utsatta målet på 60 procent, och detta arbete kommer fortsätta under 2022. Inför tertial 1 utökade förvaltningen underlaget till att inkludera samtliga matleverantörer vilket har påverkat årets resultat till att bli lägre än tidigare. En genomlysning pågår för att identifiera de praktiska problem som inköp av ekologiska livsmedel ibland medför. Fler verksamheter vittnar om att det ekologiska utbudet hos upphandlade leverantörer ibland är orimligt dyrt och att stadens utbud av ekologiska livsmedel behöver utökas, vilket förvaltningen fört fram till serviceförvaltningen inför den nya upphandlingen. Den pågående pandemin har gjort att socialtjänstens dagliga verksamhet har haft svårt att planera måltider för brukare när frånvaron varit hög. Det har inneburit att matlådor köpts in i närliggande affärer för att undvika matsvinn vilket dock lett till en lägre andel ekologiska inköp. Från och med september återgick verksamheten till att enbart beställa matlådor från restaurang Frida.

Förvaltningens miljöarbete går i linje med flera hållbarhetsmål i Agenda 2030: mål 2 Ingen hunger, mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 4 God utbildning, mål 7 Hållbar energi för alla, mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 12 Hållbar konsumtion och produktion, mål 13 Bekämpa klimatförändringarna, mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald, och mål 17 Genomförande och globalt partnerskap.

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

Nämndmålet uppfylls. Fokus i den förvaltningsövergripande kommunikationen har fortsatt varit Tema mat under perioden. Olika aspekter av temat har kommunicerats regelbundet i det nyhetsbrev som skickas ut till förvaltningens chefer varannan vecka. Under våren har en informationsfilm om Tema mat tagits fram med fokus på ekologiska livsmedel, klimatsmart mat, matsvinn och återvinning av matavfall. Filmen har presenteras för avdelningarnas ledningsgrupper och skickats till förvaltningens samtliga chefer tillsammans med ett presentationsmaterial för enheternas arbetsplatsträffar. Workshops om mat, miljö och hälsa har hållits under hösten i äldreomsorgen och på socialtjänsten. Förvaltningen har genomfört fyra nätverksträffar med kockarna på förskolorna under året med fokus på bland annat ekologiska livsmedel och matsvinn. På nätverksmötena har kockarna utbytt erfarenheter om hur det går att öka andelen ekologiska livsmedel. Representanter från avdelningarna har fått

utbildning och behörighet till systemet Hantera livs vilket mäter förvaltningens och stadens koldioxidutsläpp från livsmedel.

Under två veckor i april och oktober mätte alla förskolor med tillagningskök sitt tallrikssvinn. Pedagoger, barn och vårdnadshavare var involverade i arbetet. Nästa år ska mätningen utökas med att även väga hur mycket serveringssvinn det blir varje dag.

Förskolorna arbetar med att ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. En del avdelningar skiljer ut sig specifikt kring att arbeta med hållbarhetsfrågor mer fördjupat, andra har ett mer övergripande sätt, till exempel hur man arbetar med sortering och återvinning eller återbruk av material, plantering och skötsel av plantor på gården och inomhus på avdelningen. Alla förskoleenheter har representanter som deltar i ett nätverk tillsammans med Stockholms universitet och tre andra stadsdelar i Stockholm med fokus på didaktiskt arbete med hållbar utveckling i förskolan.

Enheterna inom äldreomsorgen har införskaffat nya möbler på Stocket återbruk, återvunnit plast och källsorterat. Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende har minskat kemikalieanvändningen och Kungsholmens hemtjänst har minskat användning av plastpåsar vid leverans av matlåda.

Inom daglig verksamhet på socialtjänsten har ett arbete gjorts för att involvera brukarna i miljöarbetet. Bland annat har förbättringar gjorts genom bildstöd för återvinningskärlen, för att brukarna lättare ska kunna sköta återvinningen. Uppföljning har visat att återvinningsrutinerna är väl etablerade inom verksamheten.

Energieffektiviseringsarbetet har pågått under året. Bland annat har majoriteten av lokalerna säkrats ned och gamla takarmaturer byts successivt ut till LED och detektorstyrda armaturer. Under 2021 har flera enheter på socialtjänsten bytt till mindre lokaler samt samlokaliseras med redan befintliga enheter. En av målsättningarna med denna förändring är att skapa en mer hållbar energiförbrukning. Under året har socialtjänstens beställarenheter använt sig av informationsmaterialet ”Klimatsmart på kontoret” som underlag för diskussion kring hur det är möjligt att arbeta klimatsmart i kontorsmiljö.

Kungsholmens lokala miljö- och klimathandlingsplan har uppdaterats för 2022 och bifogas verksamhetsberättelsen.

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Nämndmålet uppfylls. Förvaltningen har samarbetat med trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB, i syfte att förbättra och effektivisera skräphanteringen så att den offentliga miljön upplevs ren och snygg oavsett förvaltningsgränser. Skräphanteringen i parkerna har fortsatt effektiviseras, vilket har inneburit tydliga ekonomiska och miljömässiga vinster genom bland annat minskat antal transporter i parkerna. Placering av skräpkorgar ses över kontinuerligt för att optimera insamling samt minska tömningsfrekvenser och transporter. Under året har förvaltningen också börjat utreda ett nytt system för vanliga skräpkorgar med en sensor som signalerar fyllnadsgrad till entreprenören, och som kan

komplettera de miljösmarta självkomprimerande skräpkorgarna. En miljösmart skräpkorgsmodul med flera fraktioner för källsortering har placerats ut i Rålambshovsparken under året.

Under året har flertalet almar tagits ner i Kungsholmens parker, på grund av almsjukan. I Fredhällsparken och Rålambshovsparken har högstubbar av träden sparats för att gynna biologisk mångfald. I Fredhällsparken har högstubbarna skulpterats av en konstnär. Under året har nya träd planterats i flertalet parker som ersättning för fällda almar och inom ramen för parkupprustningar, bland annat i Signalparken, Konradsbergsparken, Kronobergsparken, Pontonjärparken, Rålambshovsparken och Fredhällsparken.

Trädplanen för Polishusparken beslutades av stadsdelsnämndens i mars, i samband med att programmet för Polishusparken godkändes. Trädplanen ligger till grund för val av nya träd som kommer att planteras inom ramen för parkens upprustning.

I början av juni avslutades arbetena i etappen *Regnparken* i Rålambshovsparken och anläggningen kunde öppnas för allmänheten. Biofiltret i *Regnparken* är förberett för att kunna kopplas ihop med trafikdagvattnet från Lilla Västerbron. Under våren meddelade dock Trafikkontoret att medel saknas för att kunna bygga om avvattningen från Lilla Västerbron under innevarande år. Trafikkontoret har ansökt om både statligt bidrag från trafikverket och klimatinvesteringsmedel för att genomföra åtgärden under 2022. Under hösten genomfördes arbete med viss komplettering av etappen *Skyfallsdammen* bland annat med renovering av gräsytor. Stockholm drabbades av kraftiga regn i slutet av maj och i juni, de åtgärder som genomförts i Rålambshovsparken för ökade möjligheter att ta hand om just skyfall och dagvatten, visade sig då fungera som tänkt. Projektet har slutrapporterats till Boverket, som har godkänt och betalat ut slutlig del av det statliga stöd som projektet beviljades 2018.

Andelen långgräsytor och ängsytor har ökat under året. Gräs och äng sparas bland annat i delar av Kronobergsparken, Konradsbergsparken och Rålambshovsparken. Ängsplantor och lökar har planterats i parkstråket vid Love Almqvist väg.

Förvaltningen har fortsatt delta i styrgruppen för arbetet med lokala åtgärdsprogram (LÅP) Ulvsundasjön för god vattenstatus tillsammans med berörda förvaltningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %	100 %	100 %	2021
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	80 %			79 %	80 %	80 %	2021
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala	51,84				60 %	60 %	2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
värdet av inköpta måltider och livsmedel							
Analys							
Inför tertial 1 utökade förvaltningen underlaget till att inkludera samtliga matleverantörer vilket har påverkat årets resultat till att bli lägre än tidigare. En genomlysning pågår för att identifierade praktiska problem som inköp av ekologiska livsmedel ibland medför. Fler verksamheter vittnar om att det ekologiska utbudet hos upphandlade leverantörer ibland är orimligt dyrt och att stadens utbud av ekologiska livsmedel behöver utökas, vilket förvaltningen fört fram till serviceförvaltningen inför den nya upphandlingen.							
 	Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,7 kg CO2 per kg livsmedel		1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,8 kg CO2 per kg livsmedel	1,80 kg CO2 per kg livsmedel	2021
 	Totalt köpt energi i stadens verksamheter	3,5 GWh		3,7 GWh	3,7 GWh	1945 GWh	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2021-01-01	2021-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel	2021-01-01	2021-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska ta fram riktlinjer för mat och måltid i förskolan i enlighet med måltidsstrategin	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Arbetet är påbörjat och kommer att slutföras i under första kvartalet 2022.			
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med kommunstyrelsen klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.5.1 Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att fortsätta arbeta med utgångspunkt i stadens miljöprogram, stadens klimathandlingsplan och Agenda 2030. Tema mat är prioriterat under året och utgångspunkten är stadens strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Ekologiska och vegetariska livsmedel väljs i första hand; även vid representation, catering och övriga inköp. Genom välplanerade (måltids)inköp motverkas matsvinn. Det matsvinn som ändå uppstår ska gå till matavfallsinsamling. Klimatpåverkan

från livsmedel mäts med verktyget Hantera Livs.

I syfte att ytterligare minska energiförbrukningen ska förvaltningens lokaler kartläggas ur ett energiperspektiv.

Vid upphandlingar och inköp av varor och tjänster ställs krav på giftfria, klimatsmarta och energieffektiva produkter.

Onödiga engångsmaterial och förpackningar undviks i möjligaste mån och användningen av plast ska fasas ut så långt som det går i verksamheterna.

Förväntat resultat

Energianvändningen i förvaltningens lokaler minskar.

Andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna ökar.

Matsvinnet minskar och det matsvinn som ändå uppstår går till matavfallsinsamling.

Andelen hämtställen med matavfallsinsamling ökar.

Övrigt avfall som uppstår, i synnerhet plast, återvinns i fler av förvaltningens lokaler.

Minskad exponering och ökad medvetenhet om skadliga kemikalier genom medvetna inköp.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Aktiviteter och kunskapshöjande insatser inom fokusområdet "Tema Mat" enligt God, hälsosam och klimatsmart mat - Matstrategi för Stockholms stad.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen etablerar matavfallsinsamling i de verksamheter som ännu inte har detta. De verksamheter som inte har rätt förutsättningar för att samla in matavfall i kärl ska tillsammans med fastighetsägarna undersöka möjligheten att installera matavfallskvarn.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen mäter matsvinn hos de verksamheter som serverar mat.	2021-01-01	2021-12-31	
🔄	Förvaltningen ska ta fram ett grundmaterial för förskolekökens egenkontroll	2021-01-01	2022-12-31	
✓	Kartlägga förvaltningens lokaler ur ett energiperspektiv i syfte att minska energiförbrukningen, och planera för energieffektiviserande insatser.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Placera ut miljösmart skräpkorg med källsortering i Rålambshovsparken.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Undersöka verktyg och arbetssätt för hur förvaltningen kan integrera miljö- och klimatarbetet med Agenda 2030-målen 2 Ingen hunger, 3 God hälsa och välbefinnande, 5 Jämställdhet, 10 Minskad ojämlikhet och 16 Fredliga och inkluderande samhällen.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimutförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att bland annat arbeta med strategier för dagvattenhantering samt skötsel och åtgärder som gynnar biologisk mångfald.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Avsluta klimatanpassningsarbetet i Rålambshovsparken och slutrapportera projektet till Boverket.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Sköta strandlinjen mot Kungsholmen och Essingeöarna så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Ta fram trädvårdsplaner för de större aktuella parkinvesteringsprojekten.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Utreda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Återplantering av träd och perenner på Kungsholmen.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Till inriktningsmålet hör två verksamhetsmål som båda uppfylls. Närmare beskrivning av hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

Verksamhetsmålet uppfylls. Underlag till måluppfyllelsen är en sammanvägning och analys av den av kommunfullmäktige fastställda budgeten för 2021 samt faktiskt bokförda kostnader och intäkter för verksamhetsåret. Trots pandemin och konsekvenserna av den har förvaltningen kunnat hålla budget och prognossäkerhet. Dessa har av förvaltningen följts noga och förvaltningen har löpande analyserat verksamheternas kostnader, intäkter och måluppfyllelse.

Samtliga verksamheter har behövt anpassa sina verksamheter inom fastställd budgetram. Åtgärdsplaner har tagits fram för de verksamheter som bedömts gå med underskott. Förvaltningens ekonomiska resultat för 2021 är ett överskott om 26,8 miljoner efter resultatöverföringar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	97,8 %			98,2 %	100 %	100 %	VB 2021
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,1 %			97,5 %	100 %	100 %	VB 2021
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			-2 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2021

Nämndmål: 3.1.1 Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens budget ska rymmas inom givna ekonomiska ramar och resurserna ska användas effektivt för att nå uppsatta mål. Kontinuerliga ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå genomförs månadsvis.

Medarbetarnas delaktighet är nödvändig för att identifiera utvecklingsområden, ta fram åtgärder och uppnå en hållbar effekt. De ska också vara delaktiga i planering och uppföljning av verksamheten och tillsammans med chefer samla och sprida goda exempel på effektiva arbetssätt.

Förväntat resultat

Nämndens budget är i balans och förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin.

Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov.

Prognossäkerheten är god och åtgärder vidtas vid behov.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsatta utbildningar i webinar för att samtliga budgetansvariga som stöd i prognosarbetet	2021-01-01	2021-12-31	
 Samtliga budgetansvariga chefer ska under året ha genomgått ekonomiutbildning för att få rätt förutsättningar att kunna ta sitt budgetansvar.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Verksamhetsmålet uppfylls. Nämndmålet *Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö* uppfylls delvis. Sjukfrånvaron är en fortsatt utmaning, även om resultatet på såväl korta som totala sjukfrånvaron har förbättrats sedan föregående år.

Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö

Nämndmålet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att målet för den korta sjukfrånvaron uppnås men inte målet för den totala sjukfrånvaron. Resultatet för *Index attraktiv arbetsgivare* har, som beskrivits i årets tidigare tertialrapporter, försämrats sedan föregående år medan *Aktivt medskapande index (AMI)* ligger kvar på samma nivå. *Ledarskapsindex* ökade men nådde inte upp till årsmålet.

Förvaltningen är en bra arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en hälsosam arbetsmiljö. De övergripande resultaten i årets medarbetarenkät var fortsatt goda och skiljde sig marginellt från 2020 års resultat. Totalt svarade 89 procent på årets medarbetarenkät, vilket är den högsta svarsfrekvensen någonsin.

Resultatet för aktivt medskapande index (AMI) låg fortsatt på 80 vilket är samma nivå som genomsnittet för staden. AMI består av nio frågor som tillsammans bildar tre delindex; motivation, ledarskap och styrning. Resultatet för ledarskap och styrning förbättrades vilket är positivt mot bakgrund av de utmaningar som chefer och medarbetare ställts inför och fortsatt står inför på grund av pandemin.

Resultaten avseende upplevelsen av att chefer visar uppskattning för och ger återkoppling på arbetsinsatsen, vilket ger förutsättningar för medarbetare att ta ansvar, har ökat. Detta är viktiga delar för att ta vara på medarbetarnas engagemang och vilja att bidra till kvalitetsutveckling. Andel medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats försämrades något sedan föregående års mätning vilket kan bero på hög arbetsbelastning och att stora krav har ställts på medarbetarna under pandemin. Under året har arbete med handlingsplaner utifrån resultatet pågått och genomförts. Dessa redovisas under respektive indikator.

Under våren sammanställde förvaltningen en rapport för att visa på eventuella bakomliggande orsaker till att stadens stadsdelsförvaltningar som i stort har samma uppdrag och samma typ av verksamhet, ändå skiljer sig åt gällande nivån av sjukfrånvaro. Slutsatsen i rapporten var att förvaltningens relativt höga andel av utförarverksamhet och sammansättning av de olika verksamhetsområdena är en av de bakomliggande orsakerna till en högre sjukfrånvaro i jämförelse med andra stadsdelsförvaltningar. Utförarverksamheter såsom äldreomsorg, förskola och omsorg om funktionsnedsatta genererar en högre sjukfrånvaro än exempelvis tjänstemän med kontorsbaserat arbete. Även andra förvaltningar med liknande fördelning av verksamhetsområden som Kungsholmens stadsdelsförvaltning har en högre sjukfrånvaro än övriga stadsdelar.

Både den korta och den längre sjukfrånvaron är högre än innan pandemin. Den största utmaningen är fortsatt andelen långtidssjuka, framförallt de som varit sjuka mer än 366 dagar. Det ordinarie arbetet med sjukfrånvaro och rehabilitering, där bland annat de avdelningsspecifika handlingsplanerna ingår, har kommit igång mer igen under hösten. Förvaltningen har bland annat utökat stödet från HR till de verksamheter som behöver stöd i

detta arbete.

Ett aktivt arbetsmiljöarbete är en viktig del i att sänka sjukfrånvaron och framför allt förebygga ny sjukfrånvaro. Under året har nya riskbedömningsmallar tagits fram och förvaltningen fortsatt genomfört grundutbildningar i arbetsmiljö för chefer och skyddsombud. Under 2022 kommer det utöver detta hållas tematräffar för chefer som på olika sätt kommer fördjupa kunskaper om lagstiftning och arbetssätt inom arbetsmiljöområdet.

En uppdaterad överenskommelse för samverkan mellan arbetsgivare och de fackliga organisationerna har tagits fram under året och börjat användas.

Förvaltningen strävar efter att minska både deltidsanställningar och timanställningar. Trenden under året har varit att antalet medarbetare som är timavlönade minskar inom äldreomsorgen. Då timanställningarna och deltidsanställningarna framförallt återfinns inom äldreomsorgen har en inventering av vilka medarbetare inom dessa verksamheter som är intresserade av en ökad sysselsättningsgrad/heltidsanställning genomförts. Inventeringen visade att cirka 15 % av de deltidsanställda medarbetarna inom äldreomsorgen önskar en utökad sysselsättningsgrad. Tidigare erfarenhet har visat att färre är intresserade om utökningen innebär att medarbetaren måste byta boendeenhet.

Arbetet utifrån handlingsplanerna för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare har genomförts enligt planering, med fyra styrgruppsmöten och tema hot, våld och otillåten påverkan. Förvaltningen har deltagit i socialförvaltningens workshops om otillåten påverkan och deltar även i nätverket om jämställdhet utifrån handlingsplanen.

Kompetensförsörjning

Förvaltningens chefer har löpande under året erbjudits föreläsningar med olika teman och innehåll, bland annat har utbildningar i ”analysarbete” och i ”att leda digitalt” genomförts. Under hösten lanserades också stadens nya chefsprofil. Det är en gemensam plattform för hur staden ser på chefers ledarskap och den ska användas både vid rekrytering och vid utveckling av chefer och ledare. Chefsprofilen är en viktig plattform i förvaltningens fortsatta arbete med att utveckla cheferna i syfte att säkerställa kvalitet, effektivitet samt en god arbetsmiljö i verksamheterna.

Förvaltningen har under året fortsatt att arbeta aktivt med att anpassa verksamheterna utefter medborgarnas behov vilket bland annat har inneburit en del förändringar och personalplanering.

Förskolornas tidigare upplevelser av svårigheter att rekrytera nya medarbetare med rätt kompetens har minskat. Barnantalet på Kungsholmen har minskat kraftigt de senaste åren och den trenden fortsätter under 2022. Därför behöver förvaltningen och rektorerna arbeta aktivt med att anpassa antalet medarbetare till det minskade behovet.

Förvaltningen har under 2021 genomfört flera utbildningsinsatser för personal inom förskolan för att höja kompetensen inom olika områden. Bland annat har en utbildningsinsats för förskollärare som behöver utveckla sitt professionella kunnande och ledarskap för att möta de högre kraven i förskolans läroplan om undervisning och systematiskt kvalitetsarbete genomförts. För tillsvidareanställda barnskötare som saknar pedagogisk grundutbildning

planeras för hur de kan skaffa sig en relevant utbildning. Förvaltningen har också genomfört en utbildning för barnskötare som brister i det svenska språket. Kravet på digital kompetens ökar och är en förutsättning för att kunna använda de digitala verktygen i kommunikation med vårdnadshavare. Förvaltningen har därför gett förskolorna möjlighet att genomföra utbildningsinsatser under 2021 för att höja kompetensen inom dessa områden med stöd av Omställningsfonden.

Befolkningsprognosen för Kungsholmens stadsdelområde visar att antalet äldre förväntas öka med 820 personer fram till och med år 2024. För att möta detta krävs ökad grad av rekrytering, insatser för att behålla medarbetare samt kompetensutveckling inom samtliga personalkategorier. En kompetensförsörjningsplan har tagits fram som stöd för kompetensförsörjningsarbetet och förvaltningen har under året fortsatt att ta emot studenter och elever för praktik.

Förvaltningen ser att målgruppen äldre med psykisk ohälsa har ökat och därför har förvaltningen satsat på kompetensutveckling i kognition för samtliga yrkeskategorier inom äldreomsorgen. Till exempel har utbildningar hållits med fokus på att upptäcka och hantera psykisk ohälsa. Instruktörer har utbildats för att kunna hålla kurser i "Första hjälpen till psykisk ohälsa". För sjuksköterskor har förvaltningen genomfört utbildning i såromläggning, sårvård, diabetes och andra basutbildningar.

Socialtjänsten möter flera individer med komplexa behov och medarbetare behöver fortsatt utbildning för att kunna möta behoven och sätta in rätt insatser. Under året har det särskilt satsats på att utöka kunskaperna i suicidprevention samt i att hantera och förebygga hot- och våldssituationer. Utförarenheterna för personer med funktionsnedsättning har satsat på att utbilda medarbetare i det pedagogiska ramverket som ger kunskap kring lagstiftning samt praktisk kunskap i tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande.

Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt

Nämndmålet bedöms uppfyllas. Arbetet med innovation och effektivisering bidrar främst till mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur i Agenda 2030.

Förskoleavdelningen har under året fortsatt sitt samarbete med Stockholms universitet (SU) och Södertörns högskola gällande fördjupningsarbetet om lek. Forskare från SU och Södertörn har deltagit på våra nätverksträffar och de samarbetar med tre av våra förskolor i två olika forskningsprojekt som handlar om att utveckla arbetet med lekvärldar.

Inom förskolan har också förberedelser gjorts för att starta upp ett bemanningsteam med tillsvidareanställda vikarier. Idén med bemanningsteam är hämtat från Malmö stad och syftet är att skapa en större kontinuitet för barn och pedagoger.

Under året har en stor inventering gjorts av förskoleköken och kockarnas kompetens för att se vilka utvecklingsbehov som finns. Utifrån inventeringen har förvaltningen beslutat att skapa tre köksmästartjänster. Köksmästarna kommer att leda var sitt köksteam med kockar och köksbiträden och deras uppdrag är att höja kvaliteten och likvärdigheten i måltiderna för barnen.

En ökad samverkan inom innerstadsstadsdelarna gällande fältarbete och föräldrastöd har

bidragit till att förvaltningen kunnat bemanna fler kvällar och helger än tidigare år samt att fler familjer har fått kännedom om det stöd som förvaltningen har att erbjuda. Förvaltningen har även tillsammans med övriga innerstadsstadsdelsförvaltningar ansökt om, och beviljats medel för en digitalisering av föräldraskapsstödet. Planen är att utöka plattformen som finns på smart.stockholm.

Digitalisering och välfärdsteknik har nyttjats inom flera av förvaltningens verksamheter och bidragit till ökad kvalitet och säkerhet i verksamheterna. Inom socialtjänsten har detta bland annat inneburit att brukare inom daglig verksamhet har kunnat kombinera fysiska aktiviteter med digitala inslag.

Inom äldreomsorgen har flera arbetsätt och processer digitaliserats. Under året har digital läkemedelssignering införts på förvaltningens servicehus. Systemet har gett ökade uppföljningsmöjligheter och en ökad säkerhet i läkemedelshanteringen. Digitala matinköp har införts inom servicehusen och inom Kungsholmens hemtjänst. Stimulansmedel för digitalisering har bland annat använts till att köpa in högtalare, kameror, kanoner och projektorer till mötesrum. Digital utrustning till aktivitetsrum på Pilträdet servicehus har bidragit till att verksamheten har kunnat genomföra aktiviteter med bra digitalt ljud och bild. För att möjliggöra för äldre brukare att kunna titta på kultur- och samhällsprogram har flera smart-TV köps in till Serafens vård- och omsorgsboende. Medarbetare har visat konserter från kulturhuset, anordnat deltagande på stadens interaktiva museum, tittat på SVT öppet arkiv och lyssnat på musik.

Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende har haft språklärare på plats på enheten genom ett projekt med Arbetsmarknadsförvaltningen. Projektet kommer att fortsätt under nästa år.

Den hälsofrämjande upplevelsecykeln Bike Around har köpts in till Pilträdet servicehus och den har blivit en uppskattad aktivitet bland äldre. Bike Around är ett innovativt sätt att uppleva olika miljöer utan att behöva åka någonstans.

Internationella samverkansytor

Förvaltningen har inte deltagit i några internationella sammanhang eller samverkansytor under året. Med anledning av pandemin har fokus legat på kärnverksamheterna och ordinarie uppdrag. Inga förfrågningar om studiebesök i verksamheterna har inkommit i år, vilket troligen beror på pandemin. Omvärldsbevakning och jämförelser med andra städer, nationellt som internationellt, sker löpande för att hitta goda exempel och idéer

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	80	79	80	80	82	82	2021
Analys Resultatet för AMI ligger på samma nivå som föregående år och på samma nivå som stadens genomsnitt. Resultaten varierar mellan avdelningarna. Äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen har ökat jämfört med föregående år medan förskoleavdelningen minskat något. Förskoleavdelningen ligger dock fortsatt högst i förvaltningen. Åtgärder har genomförts under året för att förbättra resultatet till nästa mätning.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	0,31 %			2,97 %	1,5 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	90 %	90%	2021
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %			100 %	50 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2021
  Index Bra arbetsgivare	76			78	84	84	2021
Analys Den bakomliggande orsaken till lägre resultat är sjukfrånvaron. Delindexet jämställdhet mäter bland annat skillnader i långtidssjukfrånvaron och männen har en mindre andel långtidssjukfrånvaro än kvinnor. Minskningen av delindexet attraktiv arbetsgivare förklaras också av den höga sjukfrånvaron under pandemin.							
   Sjukfrånvaro	10,2 %	7,7 %	10,7 %	11 %	10 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2021
Analys Den totala sjukfrånvaron hamnar över årsmålet, fortsatt finns en utmaning gällande långtidssjukfrånvaro och främst gällande sjukfrånvaro som pågått över 366 dagar. Under året har långtidssjukfrånvaron minskat något men ligger fortsatt högre än tidigare år. Förvaltningens arbete med handlingsplaner har kunnat genomföras till viss del under året och kommer intensifieras så snart det är möjligt. Den fortgående pandemin gör det svårt att bedöma den fortsatta utvecklingen							
   Sjukfrånvaro dag 1-14	3,1 %	2,7 %	3,1 %	3,7 %	3,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska ansvara för förvaltningen av Esset med stöd av arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna	2021-01-01	2021-12-31	
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna etablera en support- och förvaltningsorganisation för Esset för att från och med 2022 kunna leverera full support	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 3.2.1 Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen arbetar systematiskt utifrån personalpolicyn för att vara en attraktiv arbetsgivare där både chefer och medarbetare har en bra arbetsituation och kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Handlingskraftiga, modiga och närvarande chefer skapar genom en tydlig kommunikation och med tillit till medarbetarnas förmåga engagemang och en vilja att bidra till konkret verksamhetsutveckling. Alla verksamheter har effektiva arbetssätt och anpassas efter medborgarnas behov, budget och uppdrag.

Genom att möjliggöra och skapa forum för delaktighet, inflytande och samverkan tas kreativitet hos medarbetarna tillvara och goda exempel spridas mellan verksamheterna. Chefer och medarbetare ansvarar tillsammans för ett tillåtande och hälsosamt arbetsklimat.

Sjukfrånvaron, särskilt långtidssjukfrånvaron är fortsatt en utmaning för förvaltningen. Avdelningsspecifika handlingsplaner med fokus på förbättringar i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön upprättas och följs upp under året.

Ingen medarbetare ska utsättas för kränkande behandling, hot eller våld på sin arbetsplats. En översyn och förbättring av övergripande rutiner och ökad kunskap ska säkerställa att medarbetare som blir utsatta för hot och våld har ett långsiktigt stöd. Alla medarbetare ska ha kunskap om hur man rapporterar, förebygger och hanterar kränkningar, hot och våld i verksamheten.

Förväntat resultat

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där aktivt medskapande index och ledarskapsindex stiger och där medarbetarna känner delaktighet och engagemang och i högre grad kan rekommendera sin arbetsplats till andra.

Alla medarbetare ska känna sig trygga på sin arbetsplats och i sitt yrkesutövande och om någon medarbetare blivit utsatt för hot och våld ska varje medarbetare och chef veta hur de hanterar situationen. Ett långsiktigt stöd finns. Förvaltningen är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Personalrörligheten och sjukfrånvaron ligger på en sund nivå.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel medarbetare inom förskolan som kan rekommendera sin arbetsplats	73 %			75 %	74 %		2021
Analys							
Resultatet ligger något under målvärdet och fokus kommer att vara att förbättra det på de förskolor som har ett lägre resultat.							
◆ Andel medarbetare inom socialtjänsten som kan rekommendera sin arbetsplats	66 %			67 %	72 %		2021
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Årsmålet uppnås inte. Socialtjänstavdelningen har under året arbetat för att öka delaktigheten hos medarbetarna, detta utifrån resultat av den uppföljande enkät gällande arbetsmiljö som gjordes i slutet av 2020. Önskemålet från medarbetarna var ökad tydlighet och struktur. För att möta önskemålet har avdelningen under året bland annat haft digitala avdelningsfikan med information från avdelningen där alla medarbetare varit inbjudna. Vidare påbörjade avdelningen en större satsning kring aktivt medarbetarskap under slutet av 2021. Arbetet kommer att fortgå under hela 2022.</p>							
◆	Andel medarbetare inom äldreomsorgen som kan rekommendera sin arbetsplats	70 %		69 %	72 %		2021
<p>Analys</p> <p>Årsmålet uppnås inte. Inom hemtjänsten på Wivalliusgatan pågår en arbetsmiljökartläggning. I övrig har enheterna gjort utbildningsinsatser och upprättat handlingsplaner för att nå målet kommande år. Beställarenheten når årsmålet.</p>							
◆	Andel medarbetare som vet var de ska vända sig om hen upplever sig utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier	88 %		87 %	95 %		2021
<p>Analys</p> <p>Målet uppnås inte men resultatet är högre än föregående år. Enligt förvaltningens arbetsmiljöårshjul ska alla enheter gå igenom gällande rutin på APT. Under pandemin har det varit svårt att genomföra APT enligt det årshjul som finns inom en del enheter vilket skulle kunna förklara att alla ännu inte känner till rutinen. Enheter med lägre resultat har genomfört extra informationsinsatser för medarbetare under året.</p>							
◆	Ledarskapsindex	79		78	82		2021
<p>Analys</p> <p>Ledarskapsindex har stigit sedan föregående mätning men ligger strax under stadens genomsnitt och når inte upp till målvärdet. Pandemin har ställt höga krav på ledarskap och förmågan att leda i nya situationer och att skapa nya arbetssätt. Under året har cheferna erbjudits olika kompetenshöjande föreläsningar. Stadens nya chefsprofil är en viktig plattform i förvaltningens fortsatta arbete med att utveckla cheferna nästkommande år.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förskola: stärka rektor i sitt uppdrag som pedagogisk ledare utifrån förtydligande i Skollagen och förskolans läroplan.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förskola: tydliggöra roller och ansvar för barnskötare och förskollärare	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska genomföra en analys av sjukfrånvaron. Analysen ska också göras i relation till övriga stadsdelsförvaltningar.	2021-01-11	2021-04-30	
✓ Förvaltningen ska se över möjligheten till förbättrat digitalt stöd för riskbedömningar inom det systematiska arbetsmiljöarbetet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska undersöka möjligheten att starta ett bemanningsteam inom förskolan för att öka kontinuiteten i personalgrupperna.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldreomsorg: tydliggöra roller och ansvar för samtlig personal inom äldreomsorgen	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 3.2.2 Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Erfarenheterna av pandemin som drabbade Sverige under 2020 ska tas tillvara. Fortsatt fokus är att leverera hållbart med stockholmarnas bästa i fokus. I arbetet är det nödvändigt med ett systematiskt kvalitetsarbete, där resultat analyseras och att chefer och medarbetare kontinuerligt arbetar med riskanalyser för att säkerställa att rätt åtgärder och aktiviteter genomförs. Parallellt med kvalitetsarbetet är det fortsatt viktigt att våga tänka nytt för att möta andra framtida utmaningar.

En angelägen uppgift för varje chef är att främja innovativa miljöer där nya idéer och arbetsätt kan utvecklas.

Arbetet med att ge cheferna stöd i förändringsarbete sker genom utbyte av erfarenheter och dialog både avdelningsvis och på chefsforum. Arbetet med kommunikationsplaner är fortsatt viktigt både internt och externt. Samverkan sker mellan verksamhetsområden och stadsdelsnämnder för att lära av varandra och utveckla effektiviteten. För att stödja skapandet av en innovativ kultur på förvaltningen finns en intern arbetsgrupp med representanter från förvaltningens olika avdelningar. Arbetsgruppen ska stödja verksamheter i innovationsarbetet samt sprida kunskap och lärdomar mellan verksamheter inom förvaltningen.

Digitaliserings möjligheter tas tillvara och utveckling av digital teknik och välfärdsteknik som syftar till att stärka enskildas trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet ska prioriteras. Under året ska stadens nya kvalitetsutvecklingsprogram implementeras. Det nya programmet innehåller även innovations- och digitaliseringsarbetet vilket kommer att ge fortsatt stöd i arbetet.

Arbetet med jämställdhetsintegrering fortsätter och jämställdhetsanalyser i beslutsunderlag utvecklas.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Olika kunskapsunderlag analyseras och verksamheterna utvecklar kvaliteten med stöd av innovativa och effektiva lösningar.

Verksamheterna har en tillåtande miljö där engagemang och nya idéer tas tillvara.

Samverkan och dialog internt och externt och utbyte av goda exempel och erfarenheter utvecklar verksamheterna. Nya arbetssätt och erfarenheter från hanteringen av pandemin tas tillvara.

Digitalisering och välfärdsteknik nyttjas.

Jämställdhetsanalyser genomförs på alla nivåer vilka bidrar till att nämndens verksamheter erbjuder likvärdig service, bemötande och fördelning av resurser för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen avvecklar lokaler utifrån ett minskat barnantal i förskolan.	2021-01-01	2021-12-31	
🔄 Förvaltningen ska införa ett gemensamt kostdatasystem för köken i förskolan för att underlätta arbetet för kockarna, minska matsvinnet och minska miljöpåverkan.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldreomsorg: enheternas digitala utveckling ska mätas med självskattningsverktyget LIKA.	2021-01-15	2021-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020	Avvikelse 2020
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 225,2	1 189,3	35,9	1 180,1	30,6
Intäkter	-359,7	-376,5	16,8	-404,6	50,7
Kostnader	1 584,9	1 565,8	19,1	1 584,7	-20,1
Avvikelse före resultatdispositioner			35,9		30,6
Resultatenheterna överskott från 2020			22,2		13,7
Resultatenheterna överskott till 2022			-31,3		-22,2
Avvikelse efter resultatdispositioner			26,8		22,0

Nämnden tilldelades i kommunfullmäktiges ursprungliga budget för år 2021 en ram som uppgick till 1 246 mnkr. I samband med kommunstyrelsens beslut i avstämningsärendet och tertialuppföljningar har förvaltningen tillförts medel samtidigt har förvaltningen till följd av prestationsförändringar minskat ursprunglig budget, varför slutlig nettobudget uppgår till 1 225,2 mnkr. Justeringarna beror främst på de prestationsförändringar inom förskolan och stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt tillförda medel i avstämningsärendet. Ovan redovisas utfallet i bokslutet jämfört med slutlig budget 2021.

Bokslutet redovisar nettokostnader om 1 189,3 mnkr, vilket ger ett överskott för nämnden med 35,9 mnkr före resultatdispositioner. Efter resultatdispositioner redovisar nämnden nettokostnader om 1 198,4 mnkr vilket ger ett överskott om 35,9 mnkr före respektive 26,8 mnkr efter resultatöverföringar. Överskottet finns framförallt inom äldreomsorgens beställarverksamhet som en följd av bland annat betydligt färre köp av platser på vård- och omsorgsboende än budgeterat. Överskottet hänförs även till statsbidrag för höga sjuklönekostnader samt övriga statsbidrag till verksamheterna. Störst underskott har verksamheten ekonomiskt bistånd.

Nedan visas tabeller med tillhörande förklaringar till avvikelserna samt i vissa fall tillhörande

nyckeltal.

Resultatenheternas ingående fond om 22,2 mnkr ökar med 9,1 mnkr och därmed överförs sammantaget 31,3 mnkr till år 2022.

Mnkr	Budget (kostnader)	Budget (intäkter)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2021 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2020 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	44,7	0,0	44,7	42,8	42,8	1,9	2,9
Individ- och familjeomsorg	99,0	-16,9	82,1	79,6	79,6	2,5	0,3
<i>varav socialpsykiatri</i>	21,7	-2,0	19,7	18,9	18,9	0,8	1,8
<i>varav vuxen</i>	20,0	-2,5	17,5	16,7	16,7	0,8	1,2
<i>varav barn och ungdom</i>	46,8	-1,9	44,9	46,1	46,1	-1,2	-3,2
<i>varav flykting</i>	10,5	-10,5	0,0	-2,1	-2,1	2,1	0,5
Stadsmiljöverksamhet	13,8		13,8	18,6	18,6	-4,8	1,2
<i>avskrivningar</i>	13,6		13,6	14,9	14,9	-1,3	1,0
<i>internräntor</i>	0,4		0,4	0,6	0,6	-0,2	0,5
Förskoleverksamhet	282,0	-31,2	250,8	244,7	251,1	-0,3	4,2
Äldreomsorg	835,9	-274,9	561,0	535,3	537,8	23,2	12,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	248,4	-32,3	216,1	211,6	211,6	4,5	3,3
Barn, kultur och fritid	9,3	-0,3	9,0	7,6	7,6	1,4	2,3
Arbetsmarknadsåtgärder	4,3	-0,5	3,8	4,0	4,0	-0,2	-1,6
Ekonomiskt bistånd	26,5	-3,6	22,9	29,7	29,7	-6,8	-9,1
<i>varav handläggare</i>	6,3	0,0	6,3	10,4	10,4	-4,1	
Övrig verksamhet	7,0	0,0	7,0	0,0	0,0	7,0	4,5
Totalt	1 584,9	-359,7	1 225,2	1 189,3	1 198,4	26,8	22,0

Statsbidrag till följd av pandemin

Sammantaget har verksamheterna fått statsbidrag om 11,8 mnkr. Varav statsbidrag för ökade sjuklönekostnader om 9,5 mnkr samt statsbidrag för ökade kostnader avseende år 2020 som utbetalades år 2021.

Verksamhet (mnr)	År 2021 Jan-Sep Bidrag för ökade sjuklöner	År 2020 Ansökan 1-4 Bidrag för ökade kostn pga covid-19	Summa
Nämnd och Förvalt.Adm	0,2		0,2
Individ- och familjeomsorg	0,3		0,3
Förskoleverksamhet	4,2		4,2
Äldreomsorg	3,7	2,1	5,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsätt.	1,0	0,2	1,2
Fritid	0,1		0,1
Sa	9,5	2,3	11,8

Nämnd- och förvaltningsadministration

Mnr	Budget 2021 kostnader	Budget 2021 intäkter	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultat- överföring	2021 Avvik. efter resultat- överföring	2020 Avvik. efter resultat- överföring
Nämnd	1,9		1,9	1,8	0,1	0,1
Förvaltningsadministration	42,8		42,8	41,0	1,8	2,8
Totalt	44,7	0,0	44,7	42,8	1,9	2,9

Nämnd- och förvaltningsadministration redovisar ett överskott om 1,9 mnr (4 %). Överskottet hänförs bland annat till vakanser under pågående rekrytering samt att lokalkostnaden blev lägre än budgeterat, vilket hör samman med flytt till förvaltningslokaler med lägre hyreskostnad som följd.

Individ- och familjeomsorg

Mnr	Budget 2021 kostnader	Budget 2021 intäkter	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultat- överföring	2021 Avvik. efter resultat- överföring	2020 Avvik. efter resultat- överföring
Socialpsykiatri	21,7	-2,0	19,7	18,9	0,8	1,8
Vuxen	20,0	-2,5	17,5	16,7	0,8	1,2
Barn och ungdom	46,8	-1,9	44,9	46,1	-1,2	-3,2
Nyanlända	10,5	-10,5	0	-2,1	2,1	0,5
Totalt	99,0	-16,9	82,1	79,6	2,5	0,3

Verksamheten individ- och familjeomsorgen redovisar ett sammantaget överskott om 2,5 mnr (3%) före respektive efter resultatöverföring. Överskottet hänförs framförallt till verksamheten för nyanlända. Samtliga delverksamheter redovisas separat nedan med tillhörande nyckeltal.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatriverksamheten redovisar ett överskott om 0,8 mnr före respektive efter resultatöverföring. Överskottet hänförs till beställarverksamheten.

Beställarverksamheten - socialpsykiatri

Beställarverksamheten redovisar ett överskott om 0,8 mnkr vilket hänförs till något lägre kostnader än budgeterat för bland annat sysselsättning/arbetsträning vilket är en pandemieffekt. I övrigt följer verksamheten budget avseende handläggning och insatser.

Nyckeltal - IoF Socialpsykiatri Beställarperspektiv	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
Insatser / antal /platser		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Gruppboende	4	5	5	4
Stödboende	8	10	10	9
HVB	6	5	6	7

Utförarverksamheterna - socialpsykiatri

Utförarverksamheterna redovisar en budget i balans före respektive efter resultatöverföring. Ingående fond från föregående år är förs oförändrad över till nästa år..

Vuxen

Verksamheten för vuxna och missbruk redovisar ett överskott om 0,8 mnkr. Verksamhetens strategiska arbete med att där det är möjligt sätta in insatser på hemmaplan som alternativ till att köpa insatser för bland annat skyddat boende har givit god effekt och minskat kostnaderna. Kostnaden för köp av insats på LVM-hem ligger på en lägre nivå än budgeterat.

Nyckeltal - IoF Vuxna Beställarperspektiv	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
Insatser / antal /platser		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
§12 LVM	0,8	0,0	0,2	0,3
Behandlingshem (HVB)	0,5	3,0	1,1	0,2
Stödboende (HVB)	7,8	6,8	7,8	11,6
Skyddat boende	0,6	0,0	0,0	0,7
Härbärge	3,0	2,0	5,0	4,2

Barn och ungdom

Barn och ungdomsverksamheten redovisar ett totalt underskott om 1,2 mnkr, underskottet finns inom beställarverksamheten.

Beställarverksamheten prognostiserar ett underskott om 2,6 mnkr. Underskottet hänförs till fler placeringar och dyrare placeringskostnader än budgeterat avseende framförallt HVB-hem. Utfallet för personalkostnader ligger på en högre nivå än budgeterat. Exempel på åtgärder som har vidtagits för en budget i balans är att i större utsträckning använda förvaltningens egna familjebehandlare för att om möjligt minska behovet av placeringar.

Förvaltningens egna familjebehandlare inklusive fältverksamhet samt avdelnings- och enhetsledning redovisar ett överskott om 1,4 mnkr vilket hänförs till vakanser under pågående rekrytering.

Nyckeltal - IoF Barn och unga Beställarperspektiv	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
Insatser / antal /platser		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
§12-hem	0,5	0,0	0,0	0,5
HVB	2,2	1,0	3,7	3,0
Stödboende	2,0	1,8	1,5	1,6
Familjehem	11,0	7,0	9,8	14,2
Jourhem	4,0	6,2	5,9	5,1
Skyddat boende	0,5	0,0	0,6	1,7

Nyanlända

Insatser för *ensamkommande flyktingbarn* redovisar sammantaget ett överskott om 2,1 mnkr.

Överskottet hänförs till största del (1,9 mnkr) till att det från och med år 2021 har införts ändrade redovisningsanvisningar kring generalschablonen, detta innebär att det numera inte är möjligt att föra över medel till kommande år i samma omfattning som tidigare varit möjligt att göra.

Kostnaderna för insatser täcks av schablonintäkter från Migrationsverket och handläggningkostnaderna ska täckas av generalschablonen.

Under året har det skett en minskning av ensamkommande flyktingbarn i behov av insats, genomsnittet för helåret har varit handläggning för 15 barn. För Kungsholmen handlägger enheten i december placeringar för 11 barn.

Enheten för ensamkommande flyktingbarn har fram till september varit organisatoriskt placerad inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning som har hanterat ensamkommande barn för Norrmalms, Östermalms och Kungsholmens räkning.

Nyckeltal - EKB	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
		Dec	Snitt Jan-Dec	Snitt Jan-Dec
Totalt antal ensamkommande barn	12	11	15	22

Stadsmiljöverksamhet inklusive avskrivningar och internränta

Mnkr	Budget 2021 kostnader	Budget 2021 intäkter	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultat- överföring	2021 Avvik. efter resultat- överföring	2020 Avvik. efter resultat- överföring
Öl och tobak	0,1		0,1	0,1	0,0	0,1
Stadsmiljö drift	13,9		13,9	18,8	-4,9	1,0
Avskrivningar och internränta	13,8		13,8	15,1	-1,3	1,5
Totalt	27,8	0	27,8	34,0	-6,2	2,6

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta redovisar ett underskott om 6,2 mnkr (-22 %). Underskottet hänförs till att extra satsningar genomförs på parkdriften bland annat trädvård, slyröjning, byte av sandfilter till plaskdammar, nya soffor och iordningställande av planteringsytor. Delar av dessa satsningar har delvis varit nödvändiga då besöksstrycket varit

stort i förvaltningens parker och medfört större slitage än vanligt. Satsningarna har varit möjliga tack vare förvaltningens ekonomiska läge under 2021. Underskottet hänförs även till att förvaltningen till följd att det ekonomiska läget valt att för år 2021 inte söka budgetjustering för arbete med utsatta EU-medborgare dessa kostnader uppgår i år till ca 1,9 mnkr.

Verksamheten finns organisatoriskt inom Norrmalms stadsdelsförvaltning.

Förskoleverksamhet

Mnkr	Budget 2021 kostnader	Budget 2021 intäkter	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2021 Avvik. efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning	55,9	-21,2	34,7	36,9	-2,2	2,7
Anslag	7,9		7,9	6,5	1,4	0,4
Utförare	218,2	-10,0	208,2	207,7	0,5	1,1
Totalt	282,0	-31,2	250,8	251,1	-0,3	4,2

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott om 6,1 mnkr före resultatöverföring och ett underskott om 0,3 mnkr (0,1 %) efter resultatöverföring, det innebär att verksamhetens resultatenheter ökade fonderna under året med 6,4 mnkr. Överskottet beror dels på att verksamheten vidtagit åtgärder för en budget i balans men även som en följd av erhållna statsbidrag för sjuklönekostnader.

Antalet inskrivna förskolebarn på Kungsholmen har minskat kraftigt under året. Minskningen har varit betydligt större än Swecos prognos. Jämfört med tilldelad budgettram vid årets början justerades förskolans budget ner i slutet av året med motsvarande 46,3 mnkr på grund av att färre barn varit inskrivna är beräknat under år 2021.

Jämfört med december 2020 är 176 färre förskolebarn inskrivna. Genomsnittet av antal inskrivna barn för hela året 2021 är 1 664 barn att jämföra med föregående år med 1 853 barn.

Minskningen av antalet barn hör samman med att många barnfamiljer har flyttat till ytterstadsdelar eller kranskommuner, liknande flytt mönster kan ses i andra stadsdelar. Fördelningen mellan antal inskrivna barn i kommunala och privata förskolor är cirka 50/50. Barnomsorgsgarantin uppfylldes under hela året.

Verksamheten har noggrant följt inskrivningsgraden inom förskolan och har liksom föregående år arbetat aktivt och strategiskt med att anpassa bemanning och lokaler till verksamhetens behov. Detta arbete tillsammans med att verksamheten har erhållit statsbidrag för sjuklönekostnader innebär att resultatenheterna för 2021 prognostiserar ett överskott.

Nyckeltal - Förskola	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
Antal inskrivna barn		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
1-3 år fsk	929	954	862	962
4-5 år fsk	1 065	599	802	891
Totalt	1 994	1 553	1 664	1 853

Äldreomsorg

Mnkr	Budget 2021 (kostnader)	Budget 2021 (intäkter)	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2021 Avvik. efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning och beställare	640,8	-81,2	559,6	525,2	34,4	31,1
Utförare	195,1	-193,7	1,4	12,6	-11,2	-18,4
Totalt	835,9	-274,9	561,0	537,8	23,2	12,7

Verksamhetsområdet äldreomsorg redovisar sammantaget ett överskott om 25,7 mnkr före resultatdispositioner och efter resultatdispositioner ett överskott om 23,2 mnkr (4 %).

Beställarverksamheten visar ett stort överskott och utförarverksamheterna totalt sett ett underskott. Pandemins ekonomiska effekter ses tydligast inom äldreomsorgen. En osäkerhetsfaktor till följd av pandemin som påverkat såväl utförare i egen regi som beställarverksamhetens prognoser under året, var när och i vilken takt som ökning av antal vård- och omsorgsboende platser skulle ske.

En annan bidragande orsak till verksamhetens överskott är också de statsbidrag som tilldelats äldreomsorgen. Det överskott som uppstått inom ramen för nämndens budget exklusive stimulansmedel har använts till bland annat att förstärka bemanningen, tidigarelägga planerad upprustning och inköp av utrustning till verksamheterna.

Äldreomsorg beställare

Beställarverksamheten inklusive ledning redovisar ett sammantaget överskott om 34,4 mnkr. Överskottet hänförs framförallt till betydligt färre köp av platser vid särskilt boende (Vård- och omsorgsboende och servicehus).

Antalet vård- och omsorgsplatser var år 2021 budgeterat för 415 platser. Genomsnittligt antal köp av vård- och omsorgsplatser 2021 blev 392 stycken. I slutet av året började antalet vård- och omsorgsplatser öka som väntat för beställarverksamheten. Även behovet av insatserna servicehus, dagverksamhet och hemtjänst har varit på en lägre nivå än budgeterat under året.

Nyckeltal - Äldreomsorg Beställarperspektiv	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
Antal personer/mån.insatser/timmar		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Tot antal personer med insats		1 698	1 685	1 717
Vård- och omsorgsplatser	415	411	392	402
Servicehus	78	64	63	80
Dagverksamhet	71	56	47	58
Hemtjänst	932	901	891	906
Utförda hemtjänst timmar	26 305	26 720	26 062	25 411

Äldreomsorg utförare

Utförarenheterna inom äldreomsorgen redovisar ett sammantaget underskott om 11,2 mnkr

efter resultatdispositioner. Vård- och omsorgsboendena och hemtjänsten visar ett underskott medan servicehusen visar ett överskott. Verksamheterna har erhållit statsbidrag för ökade sjuklönekostnader.

Orsaken till underskottet är ökade lönekostnader för extrapersonal samt inhyrd personal mm. Verksamheterna har haft och har en stor överbemanning under pandemin. Delar av utförarverksamheterna redovisar också ett underskott som hänförs till lägre intäkter än budgeterat vilket beror på låg beläggningsgrad till följd av pandemin. Beläggningsgraden har under det senaste halvåret stabiliserats. Dock står ett stort antal platser tomma.

Förvaltningens verksamheter i egen regi har ökat sin försäljning till andra stadsdelar och minskat försäljningen till egen stadsdel. För närvarande säljer Kungsholmens särskilda boenden ca 57 procent av platserna till andra stadsdelar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Budget 2021 (kostnader)	Budget 2021 (intäkter)	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2021 Avvik. efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning och beställare	217,5	-11,2	206,3	202,3	4,0	-1,9
Utförare övriga	30,9	-21,1	9,8	9,3	0,5	5,2
Totalt	248,4	-32,3	216,1	211,6	4,5	3,3

Verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar sammantaget ett överskott om 4,5 mnkr (15%) före respektive efter resultatöverföringar. Överskottet hänförs både till beställarverksamheterna och utförarverksamheterna.

Beställarverksamheten inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Beställarverksamheten redovisar ett överskott om 4,0 mnkr. I samband med budgetering inför år 2021 omfördelades medel från andra programområden till verksamhetsområdet. En annan bidragande orsak till överskottet är effekten av verksamhetens arbete med att prissförhandla ingångna individavtal för placeringar utanför Stockholms stads ramavtal (LOV) där kostnaderna inte täcks av schablonen (se bilaga 2).

Kostnaderna för turbundna resor har under året legat på en högre nivå än föregående år då antalet resor minskade på grund av pandemin. Kostnaderna för år 2021 ligger på en högre nivå än budgeterat.

En annan orsak till överskottet är att det är flera brukare som av sagt sig beviljade insatser under året, andra har flyttat från stadsdelen.

Nyckeltal - Stöd och service till pers. med funktionsnedsättning	Plan 2021	Utfall 2021		Utfall 2020
		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Beställarperspektiv				
Vuxenboende SoL	10	10	10	10
Hemtjänst SoL	90	88	85	90
Vuxenboende LSS	94	98	97	94

Nyckeltal - Stöd och service till pers. med funktionsnedsättning	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
Barnboende LSS	2	2	2	2
Daglig verksamhet	164	150	157	159
Kostnader för resor tkr/mån	775	803	859	590

Utförare stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Utförarenheterna inom verksamheten Stöd och Service till personer med funktionsnedsättning samt habiliteringsenheten redovisar sammantaget ett överskott om 0,5 mnkr. Överskottet hänförs bland annat till att ersättning till utförare inom daglig verksamhet i flera fall enligt gällande ersättningssystem har utgått även om verksamheten har varit stängd, vid personals frånvaro har därmed vikarier inte behövts anlitas. Även kompensationen för sjuklönekostnader bidrar till överskottet.

Habiliteringsenheten som är en kommunövergripande verksamhet redovisar ett överskott framförallt på grund av planerade utbildningsinsatser som ställdes in till följd av pandemin. Enheten har också erhållit bidrag för höga sjuklönekostnader vilket också är en orsak till överskottet.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Mnkr	Budget 2021 kostnader	Budget 2021 intäkter	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2021 Avvik. efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring
Parklekar	3,9		3,9	4,2	-0,3	0,1
Prevention inkl fältassistenter	0,0		0,0	0,0	0,0	0,9
Fritidsgård Kuggen	0,7		0,7	0,5	0,2	0,2
Konsumentvägledning	0,3		0,3	0,2	0,1	0
Föreningsbidrag, nationaldag	1,3		1,3	0,3	1,0	1,1
Kollo	3,1	-0,3	2,8	2,4	0,4	0
Totalt	9,3	-0,3	9,0	7,6	1,4	2,3

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid redovisar ett överskott om 1,4 mnkr (1,3 %). Överskottet hänförs till största del av att evenemanget i samband med det planerade nationaldagsfirandet inte kunde genomföras till följd av pandemin.

År 2021 fick ca 349 barn en kolloplats vilket var ungefär lika många barn som föregående år.

År 2021 var det fler ansökningar till kollo verksamhet än föregående år, däremot var det ungefär lika många som föregående år som tackade ja till en plats, ca 326 barn. Andelen som tackade ja år 2021 uppgick därför till 58% vilket avviker från tidigare års trender där ca 75% tackade ja. Anledningen till detta kan vara en pandemieffekt och en stor efterfrågan på sociala aktiviteter.

Verksamheten består av parklekar, fritidsgårdar, kolloverksamhet, föreningsbidrag, nationaldagsfirandet och konsumentvägledning. Inom verksamhetsområdet finansieras även idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Budget 2021 kostnader	Budget 2021 intäkter	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2021 Avvik. efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring
Ekonomiskt bistånd	20,2	-3,6	16,6	19,3	-2,7	-7,3
Handläggning	6,3		6,3	10,4	-4,1	-1,8
Totalt	26,5	-3,60	22,9	29,7	-6,8	-9,1

Ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott om 6,8 mnkr (-30%) varav handläggningskostnaderna motsvarar ett underskott om 4,1 mnkr.

Förutom höga handläggningskostnader beror också underskottet på att fler hushåll än budgeterat fått bistånd. Årets genomsnittliga hushåll för perioden januari-november var 185 hushåll att jämföra med budgeterat om 151 hushåll. Antal bidragshushåll i november månad var 173 vilket i stort sett är oförändrat jämfört med föregående månad. Det genomsnittliga medelbidraget för januari-november var 10 217 att jämföra med föregående år som var 9 705. (se även bilaga 2)

Uppföljning av ekonomisk åtgärdsplan

Verksamhetens åtgärder för en budget i balans har inte givit effekt under året. Nya åtgärder planeras inför kommande nästa år.

Verksamheten ekonomiskt bistånd finns organisatoriskt inom Östermalms stadsdelsförvaltning som hanterar denna verksamhet för Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder.

Nyckeltal - Ekonomiskt bistånd	Plan 2021	Utfall 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
		Nov	Snitt jan-nov	Snitt jan-nov
Antal bidragshushåll Kungsholmen	151	173	185	183
Utbetalat försörjningsstöd (tkr per månad)	1 508	1 914	1 891	1 770
Medelbidrag Kungsholmen (kr/mån)	10 000	11 064	10 217	9 705
Medelbidrag Staden (kr/mån)	10 000	9 868	9 767	9 622

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Budget 2021 kostnader	Budget 2021 intäkter	Budget 2021 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2021 Avvik. efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring
Arbetsmarknadsåtgärder	2,2	-0,5	1,7	1,3	0,4	-1,3
Feriearbetare	2,1		2,1	2,7	-0,6	-0,3
Totalt	4,3	-0,5	3,8	4,0	-0,2	-1,6

Arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett underskott om 0,2 mnkr (-5%). Underskottet hänförs till att förvaltningen valde att erbjuda fler platser inom feriejobb än budgeterat. Under året fick 176 ungdomar feriejobb vilket är 46 platser fler än planerat. Feriejobb erbjöds både under sommar- och jullovet.

I genomsnitt under året har ca 5 personer haft visstidsanställning/nystartsarbete vilket betyder att ingen utbetalning av försörjningsstöd längre utgår till dessa personer. Detta är ett resultat av att staden satsar på visstidsanställning/ Stockholmsjobb.

Övrig verksamhet

Övrig verksamhet redovisar ett överskott om 7,0 mnkr. Inom övrig verksamhet budgeterades en reserv för eventuell underskottstäckning för framförallt ekonomiskt bistånd.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2021	Varav 5 % av resultatenheternas bruttobudget 2021	Resultatöverföring från 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2022 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Socialpsykiatri	6,4	0,3	-0,6	0,0	Ja	0,6
St Eriks förskoleområde	36,7	1,8	0,0	-1,8	Ja	1,8
Kungsholmens södra förskoleområde	54,3	2,7	-2,3	-2,7	Ja	5,0
S:t Görans förskoleområde	49,6	2,5	-5,3	0,1	Ja	5,0
Hornsbergs förskoleområde	48,1	2,4	-4,0	-0,8	Ja	4,8
Marieberg och Essingeöarnas förskoleområde	38,1	1,9	-2,3	-1,5	Ja	3,8
Pilträdet Servicehus	58,4	2,9	-5,7	-5,8	Ja	5,8
Fridhemmet Servicehus	50,2	2,5	0,0	-2,4	Ja	2,4
Kungsholmens dagliga verksamhet	21,0	1,1	-2,0	-1,9	Ja	2,1
Summa resultatenheter	362,7		-22,22	-16,8		31,32

För stadens resultatenheter gäller att enheter som redovisade budgetöverskott i bokslutet 2020 får disponera detta under 2021. Omvänt gäller om enheten redovisade ett budgetunderskott i bokslutet så måste det täckas under 2021. Resultatenheterna får ta med sig 100 procent av såväl över- som underskott till nästkommande år, men maximalt 5 procent av bruttobudgeten innevarande år. Enhetens ackumulerade överskott får inte överstiga 10 procent av bruttobudgeten.

För samtliga resultatenheter inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning uppgick omsättningen år 2021 till totalt 362,7 mnkr. Från år 2020 till år 2021 överfördes total 22,2 mnkr. Till år 2022 kommer att överföras 31,32 mnkr vilket är en ökning med 9,1 mnkr.

Enheternas ekonomiska resultat har under 2021 påverkats av covid-19. Effekterna av pandemin har fått till följd att enheterna i vissa fall haft lägre kostnader samt fått lägre prestationsintäkter och därmed sänkt sin bruttobudget. Under året har staten tilldelat kommuner statsbidrag för att kompensera höga sjuklönekostnader till följd av covid-19 vilket höjt intäkterna.

Förskoleverksamhet

Resultatenheternas omsättning inom förskoleverksamheten för 2021 uppgick till 226,7 mnkr. Till den ingående fonden om 13,9 mnkr tillfördes ett överskott om 6,4 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 20,4 mnkr att överföra till år 2022.

Individ och familjeomsorg, socialpsykiatri

Resultatenheternas omsättning inom socialpsykiatri för 2021 uppgick till 6,4 mnkr. Den ingående fonden om 0,6 mnkr är oförändrad. Sammanlagt uppgår fonden till 0,6 mnkr att överföra till år 2022.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Resultatenheternas omsättning inom stöd och service för funktionsnedsatta för 2021 uppgick till 21,0 mnkr. Till den ingående fonden om 2,0 mnkr tillfördes ett överskott om 0,1 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 2,1 mnkr att överföra till år 2022.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens resultatenheter hade en omsättning 2021 med 108,6 mnkr. Till den ingående fonden om 5,7 mnkr överfördes ett överskott om 2,6 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 8,3 mnkr att överföra till år 2022.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2021
Parkinvesteringar	4,0	3,9	0,1	0,1
Parkreinvesteringar	2,5	2,0	0,5	0,5
Nycklade medel Stadsmiljö	6,4	5,8	0,6	0,6
Klimatinvesteringar	0,2	0,2	0,0	0,0
Trygghetsinvesteringar	0,7	1,0	-0,3	-0,3
Övriga investeringsmedel	0,0	-1,2	1,2	1,2
Maskiner & inventarier	2	2	0	0
Totalt investeringar	15,8	13,7	2,1	2,1

Nämndens investeringsbudget för 2021 var 15,8 mnkr. Verksamheten redovisar ett överskott om 2,1 mnkr. Stadsdelen har ett projekt (Boverket, "grönare städer") som finansieras av externa medel, som redovisas under övriga investeringsmedel. Överskottet hänförs framförallt

till slutredovisningen av detta projektet.

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2021 tilldelats 12,9 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Utöver detta har förvaltningen tilldelats medel om 0,9 mnkr för trygghets- och klimatinvesteringar. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2021
Centrala medel				
Signalparken	1,5	2,2	-0,7	-0,2
Rålambshovsparken	0,5	0,5	0,0	0,0
Rinmangården	1,0	0,1	0,9	0,4
Polishusparken	1,0	1,1	-0,1	-0,1
Reinvestering				
Rålambshovsparken	0,5	0,4	0,1	0,1
Rinmangården	2,0	1,6	0,4	0,4
Nycklade medel				
Norr Mälarstrands parkstråk	0,5	0,4	0,1	0,1
Rålambshovsparken	0,3	0,3	0,0	0,2
Tora Dahls park	0,8	0,8	0,0	0,2
Signalparken	1,4	0,0	1,4	0,0
Kristinebergs slottspark	0,3	0,1	0,2	0,2
Karlbergskanalen	1,5	1,2	0,3	0,4
Fredhällsparken	0,7	1,1	-0,4	-0,1
Kristinebergsparken	0,6	0,1	0,5	0,2
Polishusparken	0,0	0,1	-0,1	0,3
Västra och östra Kungsholmen	0,1	1,0	-0,9	-0,3
Fredhäll och Marieberg	0,1	0,0	0,1	0,0
Lilla och Stora Essingen	0,1	0,7	-0,6	-0,6
Delsumma	12,9	11,7	1,2	1,2
Klimatinvesteringar				
Miljösmarta sorteringskorgar	0,2	0,2	0,0	0,0
Trygghetsinvesteringar				
Love Almqvist väg belysning	0,7	1,0	-0,3	-0,3

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2021
Övrigt (Externa medel)				
Grönare städer - Rålambshovsparken	0,0	-1,2	1,2	1,2
Totalt	13,8	11,7	2,1	2,1

Karlbergskanalen

I början av året upptäcktes att stabiliteten inte är godkänd och en del av promenaden stängdes av för gående. De kompletterande undersökningarna som genomförts avslutades med en slutrapport och visar behov av ytterligare utredningar. I samband med T1 flaggades för budgetjustering i samband med T2, men eftersom problemet visat sig mycket komplext har inte projektering kunnat inledas, utan istället kommer fördjupade undersökningar att genomföras under 2022.

Lilla och Stora Essingen

En större avvikelse jämfört med T2, beroende på att en strandskoning på Lilla Essingen visade sig i dåligt skick under året och en renovering blev nödvändig. Men hjälp av extra driftmedel kunde renoveringen genomföras under hösten. Dock blev genomförandet dyrare än kalkylerat och del av kostnaden har därför belastat investeringsbudgeten.

Trygghetsinvesteringar

Arbetet med ny belysning längs Love Almqvists väg och en uppgradering av parkstråket med nya möbler och vegetationsåtgärder blev lite dyrare än kalkylerat. Nycklade medel har använts för att färdigställa projektet utöver de 0,7 mnkr som tilldelats genom trygghetsmedel.

Rålambshovsparken (Boverket, "grönare städer")

Utöver ordinarie budget har förvaltningen arbetat med skyfalls- och dagvattenåtgärder i Rålambshovsparken. Projektet har under 2021 finansierats av externa medel från Boverket. Projektet slutrapporterades under hösten 2021.

Försäljningar av anläggningstillgångar

ej aktuellt

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

ej aktuellt

Ombudgeteringar

Medel för lokaländamål

ej aktuellt

Analys av balansräkning

Mnkr	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	146,9	144,9
Mark och byggnader	136,7	137,5
Maskiner och inventarier	10,2	7,4
Omsättningstillgångar	132,1	82,7
Kundfordringar	60,6	43
Diverse kortfristiga fordringar	9,5	2,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	62	37,6
Summa tillgångar	279,0	227,6
Skulder och eget kapital		
Eget kapital	-122,2	-104,4
Långfristiga skulder	-4,2	-7,2
Kortfristiga skulder	-152,6	-116
Leverantörsskulder	-93,4	-76,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-59,2	-39,2
Summa skulder och eget kapital	-279,0	-227,6

Endast större avvikelser kommenteras.

Tillgångar

De totala tillgångarna har i jämförelse med bokslutet 2020 minskat med 51,4 mnkr. Anläggningstillgångar har minskat med 2,0 mnkr. Minskningen beror främst på att årets avskrivningar har varit större än anskaffningar. Under året 2021 har det varit mindre investeringar i nya maskiner och inventarier jämfört med år 2020 och därmed blir årets avskrivningar större än anskaffningar. Även några pågående investeringsprojekt inom stadsmiljö har färdigställts under året. Omsättningstillgångarna har minskat totalt med 49,4 mnkr. Detta beror bland annat på minskade interna kundfordringar till andra förvaltningar och bolag inom staden i bokslut 2021 jämfört med förra året. Upplupna intäkter mot Migrationsverket för ensamkommande barn (EKB) har också minskat då förvaltningen har mindre antal brukare inom EKB-enheten jämfört med samma tidpunkt förra året. Förvaltningen har sedan år 2015 handlagt EKB för Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Denna gemensamma EKB-enhet för tre förvaltningar har upplösts i oktober 2021.

Skulder

Långfristiga skulder består av investeringsbidrag inom stadsmiljö. Nämndens kortfristiga skulder har minskat med 36,6 mnkr jämfört med bokslut 2020. Interna leverantörsskulder och upplupna kostnader i år har i jämförelse med föregående år minskat gentemot Östermalm och Norrmalm. Det beror på att vi under hösten 2021 har avvecklat den gemensamma EKB-enheten. Kungsholmen handlägger numera inte några EKB-placeringar åt de andra förvaltningarna.

Enligt stadsdelens balansräkning visar eget kapital endast skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Övrigt

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Agenda 2030

Agenda 2030 och de globala målen syftar till att skapa en hållbar utveckling. Staden har en stor del av ansvaret för genomförandet av de globala målen, genom att flera av grunduppdragen är direkt eller indirekt kopplade till specifika delmål i agendan. Målen om en hållbar social, ekonomisk och miljömässig utveckling ligger i linje med stadens vision och budget.

Förvaltningen har undersökt verktyg och arbetssätt för hur förvaltningen kan integrera miljö- och klimatarbetet med målen 2 Ingen hunger, 3 God hälsa och välbefinnande, 5 Jämställdhet, 10 Minskad ojämlikhet och 16 Fredliga och inkluderande samhällen. En genomgång har gjorts av stadens olika program som kopplar till området, bland andra: HBTQI+ – Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck; Jämställdhet – Program för ett jämställt Stockholm; Barn – Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad, och Delaktighet – Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Utveckling av arbetssätt i arbetet med Agenda 2030 i ILS har skett liksom ett utforskande av i vilken form och i vilket av förvaltningens forum ett vidare utvecklingsarbete kan ske.

För att uppnå målen i agenda 2030 krävs samverkan mellan flera parter. Under året har samverkan skett inom ramen för trygghetsråd, samverkan med näringsliv, insatser i samverkan med arbetsmarknad för ökad självförsörjning samt trygg och hållbar stadsutveckling. För att bidra till målet om minskad fattigdom och hunger, ojämlikhet och samtidigt bidra till ökad hälsa och jämställdhet har förvaltningens försörjningsstöd prioriterat och arbetat riktat med att stötta familjer med barn att nå egen försörjning.

Förvaltningen har bidragit till en hållbar stad genom:

- trygghetssatsningar i stadsmiljön såsom förbättrad belysning

- tillgänglighetsförbättringar i utemiljön för att så många som möjligt, oavsett funktionsförmåga, ska kunna nyttja parker och grönområden
- att arbeta för minska nedskräpning i stadsmiljön exempelvis genom informationsinsatser
- satsning på miljösmarta skräpkorgar
- åtgärder för att rusta upp parker och parkstråk
- att erbjuda klimatsmarta transportmedel för förvaltningens medarbetare
- utvecklade dialogformer för att inhämta invånarens åsikter i stadsplaneringen
- företagsdialoger med lokala näringsidkare

Förvaltningen har bidragit till att bekämpa klimatförändringarna genom:

- kontinuerligt arbete med den lokala miljö- och klimathandlingsplanen
- förvaltningens samverkanstema *Tema mat*, som med fokus på ekologisk och klimatsmart mat samt minskat matavfall bidrar till att utveckla förvaltningens arbete med klimatsmart mathantering
- en hållbarhetsutbildning med fokus på klimatsmart mat, hälsa och nutrition riktad till medarbetare inom äldreomsorgen
- systematiskt arbete med parkernas träd, i syfte att skapa ett trädbestånd som är vitalt och håller en god kontinuitet över tid

Förvaltningen har bidragit till att ingen ska lämnas utanför bland annat genom att:

- samverka med arbetsförmedling och jobbtorg för att stärka individers förmåga till egen försörjning
- stötta familjer att hitta bostad och komma ut i självförsörjning
- samverka med bostadsbolag som Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS)
- arbeta med förstärkt bostadsvägledning
- arbeta vräkningsförebyggande
- testa alternativa sätt att inhämta synpunkter avseende tillgänglighet i stadsdelen, som att genomföra en digital trygghetsvandring med funktionshinderrådet.

Jämställdhet (Mål 5)

Förvaltningens arbete sker i enlighet med Stadens program för ett jämställt Stockholm. Förvaltningen synliggör skillnader mellan män och kvinnor, flickor och pojkar genom att analysera statistik utifrån män respektive kvinnor. I de fall som skillnader uppmärksammas görs en analys och åtgärder vidtas för att minska skillnaderna.

Inom förskolan har särskilt fokus varit på att ge flickor och pojkar samma möjligheter och rättigheter till en god omsorg och en bra utbildning i förskolan. För att uppnå detta har varje förskola tagit fram en egen plan mot diskriminering och kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering av barn. Vid redovisning av vidtagna åtgärder lyfts bland annat att arbetet med främjande och förebyggande åtgärder för kränkande behandling har bidragit till att barnen fått kunskap om sina och andras rättigheter och att de utvecklat förmågan att respektera varandras känslor, åsikter och olikheter.

Förvaltningen fortsätter att arbeta för jämställd hälsa och att våld i nära relationer ska upphöra. För att nå fler våldsutsatta och våldsutövare arbetar förvaltningen med kommunikation både internt och externt exempelvis genom informationsträffar och spridning av informationsmaterial. En nära samverkan inom förvaltningen, med relationsvårdscenter Innerstaden och polisen förväntas bidra till att förvaltningen når fler våldsutövare som idag är underrepresenterade.

Inom äldreomsorgen ses en risk för ökad belastning för anhöriga när stöd och avlastning periodvis har varit inställt under året. Belastningen på anhöriga har därför ökat under pandemin och forskningen visar att anhörigas insatser utförs till största delen av kvinnor. Förvaltningen behöver fortsätta med insatser för att nå anhöriga i behov av stöd. Vid analys av resultat som är uppdelat per kön framkommer flera områden där kvinnor är mindre trygga och är mindre nöjda med sin äldreomsorg. Skillnaderna i nöjdhet mellan könen ska undersökas vidare under 2022 genom brukardialoger.

Barn och unga - arbetet med barns rättigheter (Mål 10: Minskad ojämlikhet)

Barnrättsperspektivet och barnens delaktighet har prioriteras. Utredningar inom familjeenheten har genomförts utifrån BBIC (Barns behov i centrum). Barns rättigheter gällande samverkan och samordning har stärkts genom förvaltningens arbete med särskild individuell plan (SIP). Under 2021 har en SIP-samordnare anställts som en permanent resurs för att fortsatt stärka förvaltningens samverkan med förskola, skola och hälso- och sjukvård i individuella ärenden. Inom vuxenhandläggning har frågor ställts om barn och barnkonsekvensanalys genomförts i utredningsarbetet.

Förvaltningen deltog under hösten i stadens barnrättsvecka för att ta del av goda exempel från andra förvaltningar samt fördjupa sin kunskap om barns rättigheter

Barns rättigheter, delaktighet och inflytande finns med i alla delar av förskolans arbete. Förskolorna följer varje år upp detta arbete då de reviderar sina planer mot diskriminering och kränkande behandling och de förebyggande åtgärderna i dem. Parklekarna har en dialog i vardagen med barn och vårdnadshavarna om aktiviteter och innehållet i verksamheten. Dessutom har en enkät genomförts under hösten för att få in barnens synpunkter och tankar om verksamheten.

Förvaltningen strävar efter ett jämställt nyttjande av lekmiljöer. Signalparken i Marieberg riktar sig efter ombyggnad främst till yngre barn, vilket är ett behov som framkommit i området.

Nationella minoriteters rättigheter

Vårdnadshavare får i samband med ansökan om plats på förskola möjlighet att lämna information om intresse av att barnet kan få tillgång till verksamhet på minoritetsspråk. Efterfrågan på förskoleverksamhet på minoritetsspråken är låg och de som önskat finskspråkig verksamhet har kunnat få det. Inom stadsdelsnämndsområdet finns en fristående förskola som erbjuder finskspråkig verksamhet.

På grund av pandemin har inga särskilda aktiviteter kunnat genomföras för att stärka nationella minoriteters rättigheter inom äldreomsorgen under året. Planering för användandet av statsbidrag har genomförts i samverkan med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden.

Årets statsbidrag har använts till inköp av minoriteternas flaggor för att uppmärksamma nationaldagar på nämndens särskilda boenden, Gläntans dagverksamhet och på Baltzar.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Hanteringen av effekter och konsekvenser utifrån covid-19-pandemin har fortsatt. Verksamheterna har haft fokus på att upprätthålla prioriterade verksamheter, en god omsorg, att begränsa smitta samt ha beredskap för en eskalerande situation. Under perioden har vissa nationella restriktioner lättat, vilket har inneburit ett högre tryck i parker och i stadsmiljön än tidigare.

Pandemin har dock påverkat flera verksamheter som har åtgärdsplaner för en budget i balans som delvis fått ”parkera” detta arbete under tiden som det fortsatt råder pandemi. För berörda verksamheter gäller att först och främst säkra en viss överbemanning för att de boende ska få den vård och omsorg som krävs.

Kvalitets- och utvecklingssatsningar som tidigare varit pausade har återigen kunnat starta upp trots pandemin men sker i vissa fall med viss fördröjning, vilket påverkar även väntade ekonomiska effekter.

Förskola

Pandemin har påverkat förskolornas verksamhet i hög grad. Inskolningen som vanligtvis sker i en mindre grupp med barn inomhus och vårdnadshavare närvarande, har istället flyttats ut till förskolegårdarna. Detta har gett ett merarbete för personal och påverkar barngrupperna på förskolorna. Kontakten med vårdnadshavare och deras delaktighet i verksamheten har begränsats under pandemin i och med att lämning och hämtning har skett utomhus. Begränsningen av kommunikationsmöjligheter med vårdnadshavare syns i resultatet i förskoleundersökningen som genomfördes under våren. Mot bakgrund av detta resultat har förvaltningen tillsammans med rektorerna tagit fram en plan med åtgärder för att förbättra resultaten i nästa års förskoleundersökning.

Frånvaron bland medarbetarna har varit högre än normalt och en stor del av verksamheten har flyttats utomhus. Några få förskolor har haft en mycket hög sjukfrånvaro och har varit tvungna att stänga delar eller hela förskolan under vissa dagar. Rektorerna har haft ett stort fokus på bemanning, vikarieanskaffning och att omfördela personal, vilket gjort att vissa delar av utvecklingsarbetet har prioriterats bort.

Pandemin har inneburit ett högt tryck på förvaltningens parklekar i och med att många vårdnadshavare varit hemma med sina barn. Parklekarna har haft sin huvudsakliga verksamhet utomhus men begränsat möjligheterna till aktiviteter inomhus.

Ekonomiska konsekvenser förskola

- Förvaltningen kan se ökade kostnader inom verksamhetsområdet avseende sjuklönekostnader

Socialtjänst

Pandemin har bidragit till att andelen fysiska möten har begränsats. Beställarenheterna har till

stor del arbetat hemifrån under året enligt rekommendation. Socialsekreterare och biståndshandläggare har haft digitala uppföljningsmöten men även fysiska möten och hembesök efter riskbedömning. Att hålla digitala möten har varit utmanande för vissa målgrupper på grund av olika funktionsnedsättningar. Att inte träffa klienter och brukare fysiskt har i vissa fall försvårat bedömning av stödbehov. Konsekvenser av pandemin som går att se hos socialsekreterare och biståndshandläggare är att hemarbetet har påverkat arbetsmiljön. De som arbetat på plats på kontoret har fått göra merarbete i stor utsträckning för att underlätta för medarbetare som arbetar hemifrån. För att säkerställa kärnverksamheten har regelbundna riskanalyser gjorts.

Konsekvenserna av pandemin för socialtjänstens målgrupper är ännu svåra att överblicka. Det finns en risk att barn och ungdomar far illa vid ökad isolering, psykisk och ekonomisk press på familjen och minskad tillgång till det naturliga nätverket som en följd av restriktionerna. Det totala antalet orosanmälningar gällande barn och unga under perioden har inte ökat jämfört med motsvarande period förra året. Under året har det framkommit att en del klienter inom socialpsykiatri inte vågat ta emot stöd exempelvis i form av boendestöd. Orsaken har varit rädsla för smitta. Framst har det handlat om problem att hålla ordning i hemmet. En rädsla att ta emot stöd från socialtjänsten i kombination med att behandlingen från psykiatri främst skett digitalt har påverkat livskvaliteten för flera klienter. Förvaltningen arbetar fortsatt med att erbjuda stödinsatser på ett smittsäkert sätt och motivera klienterna till att ta emot stöd. Förvaltningen följer vaksamt de långsiktiga konsekvenserna som pandemin kan föra med sig för målgrupperna

Inom daglig verksamhet har året präglats av flera omställningar. Från att stänga den fysiska verksamheten och erbjuda verksamhet digitalt för de brukare som önskat, till en successiv återgång till att slutligen under senhösten helt öppna verksamheten igen. För att minska smittspridning har lokalerna delats in i celler, vilket gjort att personal och brukare inte träffats över teamgränserna. Brukarnas arbetsuppgifter och aktiviteter har till viss del tagits bort eller anpassats för att kunna säkerställa att avstånd hålls. Flera brukare har uttryckt att det är jobbigt att verksamheten inte fungerar som vanligt, medan andra har uppskattat småskaligheten.

Utbildning i och uppföljning av att basala hygienrutiner följs har fortsatt under hela året för medarbetare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning.

Då brukare nu har möjlighet att delta i daglig verksamhet igen har även de turbundna resorna återupptagits. Insatsen ledsagning har används i mindre utsträckning under året. Rutinerna har därför ändrats och den enskilde har numer möjligt att utnyttja ledsagartimmarna under en längre period än tidigare.

Fältassistenter har inte kunnat besöka skolor i samma utsträckning som tidigare. Förvaltningen har istället erbjudit klassföreläsningar i videoformat. Likaså har förvaltningens föräldrastödsutbildning Komet erbjudits genom digitala träffar istället för fysiska. Inom verksamheten har medarbetare uppmärksammat och bemött den oro som finns hos både barn, unga och vårdnadshavare.

Ekonomiska konsekvenser ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

- Ökade kostnader för ekonomiskt bistånd med anledning av ökad arbetslöshet.
- Osäkert vilka ekonomiska konsekvenser pandemin kommer att få för ungdomar som inte är i sysselsättning. Förvaltningen kunde med anledning av pandemin enbart erbjuda arbetstillfällen för feriearbete inom vissa verksamheter.
- Ökade kostnader på grund av förlängning av placering i akutboenden, härbärgen, placering i egna rum istället för sovsalar för att förhindra smittspridning.
- Risk att en ökad arbetslöshet gör det ännu svårare för nyanlända utan etableringsersättning att få arbete och därmed bli självförsörjande och hitta egen bostad vilket kan påverka såväl ekonomiskt bistånd som kostnader för boende.

Ekonomiska konsekvenser individ-och familjeomsorg

- Vissa ökade kostnader på grund av förlängning av jourhems-, HVB- och SiS-placeringar eftersom möjligheten att besöka boenden för uppföljning begränsats på grund av personalbortfall men även för att minska smittspridning.
- Ekonomiska konsekvenser på sikt kan vara att förebyggande arbete bortprioriteras till förmån för myndighetsutövning.

Ekonomiska konsekvenser omsorg om personer med funktionsnedsättning

- Ökad bemanning på gruppboendena.
- Ökade kostnader skyddsutrustning och hygienartiklar.
- Utökade timmar med personlig assistans för de brukare som drabbades av stängning av daglig verksamhet.
- Lägre resekostnader för turbundna resor då färre personer med insatsen daglig verksamhet besöker sina verksamheter.
- Ett stort bortfall av intäkter från Bolinders café och konferensverksamheter

Äldreomsorgen

Förvaltningen kan fortfarande se konsekvenser av den rådande situationen för de äldre som bor i särskilt boende. I början året skedde smittspridning och flera enheter har haft besöksvårdar under större delen av året. Särskilt boende har haft en ökad inflyttning efter sommaren men fem avdelningar är fortsatt stängda på vård- och omsorgsboendena.

Alla särskilda boenden och hemtjänst har ett förråd med förbrukningsmaterial som ska räcka i fyra veckor. Särskilda förstärkningsteam finns både inom särskilda boenden och i hemtjänst i egen regi om smitta uppkommer.

Både isolering och faktisk sjukdom har lett till ökade behov av rehabiliteringsinsatser. Teamarbetet mellan omvårdnadspersonal och legitimerad personal som sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut, är en viktig del i den äldres rehabilitering. Förvaltningen har sett en utveckling under pandemin vad gäller regelbundna team-möten där samtliga professioner möts och planerar kring den äldre på särskilda boenden. Besöksförbudet upphörde att gälla den 24 februari vilket har varit en stor lättnad för äldre bosatta på särskilt boende.

Region Stockholm ansvarar för att erbjuda vaccin. Äldre bosatta inom särskilt boende har

erbjudits och alla som samtyckt har fått vaccin. Tack vare vaccinationen har verksamheterna kunnat starta med fler aktiviteter i mindre grupper av äldre. Stimulansmedel har använts för att erbjuda aktiviteter på helger och promenadgrupper.

Beställarenheten ställde om sin verksamhet i början av pandemin och har arbetat till största del hemifrån under året enligt rekommendation. Biståndshandläggare har kunnat göra digitala hembesök och fysiska hembesök efter riskbedömning. Särskilt prioriterat har det varit att medverka fysiskt vid samordnad individuell planering och utifrån den äldres behov. Individuppföljningar har gjorts per telefon. Under den senare delen av året har beställarenheten återgått stegvis till kontorsarbete och antalet fysiska hembesök har ökat. Under året har beställarenheten sett en ökning av antal ansökningar om anhörigavlastning i form av korttidsvård vilket också beviljats i stor utsträckning. Beställarenheten har sett ett uppdämt behov hos anhöriga som upplevt större trötthet än vanligt och vid kontakter med anhöriga försökt att motivera till att ta emot insatser. Under senare delen av året har inga äldre eller anhöriga pausat sina hemtjänstinsatser med anledning av pandemin. Antalet ansökningar om plats på vård- och omsorgsboende och korttidsboende har ökat under senare delen av året. Beställarenheten har kontaktat anhöriga vars närstående av sagt sig hemtjänst eller inte sökt plats på särskilt boende på grund av rädsla för smitta för att erbjuda stöd. Anhörigstöd per telefon har erbjudits eller besök för de som föredrar det i lämplig lokal. En del anhöriggrupper sker digitalt men vissa är pausade. Under året har anhörigkonsulenter sett en ökning i antalet anhöriga som kontaktar denne och önskar stöd. Antalet är nu på samma nivå som innan pandemin.

Baltzars träfflokal har varit öppen under året men med begränsat antal besökare och främst erbjudit utomhusaktiviteter. Uppsökande verksamhet har bedrivits av äldreкураторerna per telefon för de besökare som är kända inom Baltzars träfflokal samt äldre som är mellan 80-90 år. En stödlinje har varit öppen för äldre på Kungsholmen där de har kunnat få råd och stöd. Samtalsgrupper som äldreкураторerna anordnade innan pandemin har inte kunnat starta ännu.

Utbildning i basala hygienrutiner fortsätter för medarbetare inom alla verksamheter. Viktigt nu, efter vaccination, är att verksamheterna upprätthåller och fortsätter sprida kunskap om basala hygienrutiner och covid-19. Folkhälsomyndighetens råd följs och medarbetare fortsätter använda munskydd i det dagliga arbetet.

Allt mer utvecklingsarbete har kunnat startas under senare delen av året tack vare vaccination av äldre och medarbetare. Även inom hemtjänsten har antalet äldre med smitta varit på låg nivå efter sommaren. Det har funnits god tillgång på skyddsmaterial och låg sjukfrånvaro bland medarbetare i under senare delen av året. Utbildningar har kunnat planeras och genomföras i mindre grupper eller digitalt.

Ekonomiska konsekvenser äldreomsorg

- Sjukfrånvaron bland medarbetare och chefer har varit något förhöjd under året.
- Minskade intäkter vid samtliga särskilda boenden, framförallt på grund av låg belägningsgrad.
- Gynnande beslut finns som inte verkställs då äldre inte vågar flytta in under pågående pandemi.

- Minskade intäkter på grund av att Fridas restaurang varit stängd för externa restaurangbesökare under första delen av året.
- Ökade kostnader för förstärkningsteam inom hemtjänsten och särskilt boende såsom löner och förbrukningsmaterial.
- Ökade kostnader skyddsutrustning och hygienartiklar.
- Ökade kostnader för besöksvårdar på särskilt boende.
- Lägre resekostnader då färre personer med insats dagverksamhet besöker sina verksamheter.

Parkmiljö

Pandemin har inneburit att besökstrycket i parker och grönområden har ökat ytterligare. För att minska trängseln och på så sätt minska risken för smittspridning har förvaltningen under året uppdaterat och fortsatt att stärka pandemirelaterad information vid lekplatser, utegym, plaskdammar och strandbad.

Trafikkontoret hade uppdraget att hålla ihop det övergripande analysarbetet och vidta åtgärder kring platser och tillfällen där det kunde uppstå trängsel under våren och sommaren. En kontaktperson utsågs på varje stadsdelsförvaltning och en lokal analys av platser, högtider och tidpunkter där det bedömdes finnas risk för trängsel inom varje stadsdelsområde togs fram.

Bedömning av nämndens interna kontroll

Analys

Kungsholmens stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2021 varit tillräcklig.

Samtliga kontroller bedöms som tillräckliga. Inga väsentliga avvikelser har noterats, däremot har kontrollerna kunnat identifiera ett antal förbättringsområden i nämndens verksamhet och vissa av kontrollerna kommer således att kvarstå under kommande år. Kontroller som kvarstår är kopplade till att fortsatt stärka informationssäkerhetsarbetet på förvaltningen, följsamhet till basala hygienrutiner inom äldreomsorgen, förbättrad dokumentation inom socialtjänsten samt anmälan om kränkande särbehandling inom förskola.

Arbetet med den interna kontrollen behöver fortlöpa och utvecklas med nämndens och verksamhetens mål och utmaningar.

Systematiskt kvalitetsarbete

Utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet

Nämndens kvalitetsarbete utgår ifrån stadens program för kvalitetsutveckling. Utvecklingen av kvalitetsarbetet syftar till att nå målen om att kvaliteten ska förbättras, att brukarna ska vara nöjda med den kommunalt finansierade servicen samt arbetstillfredsställelse bland stadens anställda.

Förmågan att analysera resultat, identifiera åtgärder, sätta nya mål samt att skapa engagemang och leda förändringsarbetet är viktiga beståndsdelar för ett systematiskt kvalitetsarbete.

Förvaltningen har sedan flera år tillbaka ett pågående arbete med att stärka förutsättningarna för kunskapsbaserad utveckling. Vid ett chefsforum under hösten fick förvaltningens chefer fördjupning i analys och analysmetoder utifrån befintliga underlag.

Samverkan och dialog

Pandemin har inneburit att nya arbetssätt för att behålla en god samverkan, sprida goda exempel och erfarenheter har varit nödvändigt. Chefsforum, som ska stärka dialog, samverkan och internt lärande, har under året hållits digitalt, vilket har begränsats den nära dialogen. Förvaltningen har därför via tätare nyhetsbrev till chefer informerat och spridit goda exempel.

Dialogen med brukare och invånare är viktig för att hålla en hög kvalitet med brukarfokus. Det som vanligen sker genom fysiska möten har istället behövt bli digitalt och nya sätt att inhämta brukarnas nöjdhet har testats. Exempel på detta är att inför anläggning av nytt utegym på Stora Essingen inhämtades invånarnas synpunkter via en enkät. Enkäten hade ett stort antal svarande och blev ett bra underlag för efterföljande planering. Vid planering av förvaltningens trygghetsvandring testades ett alternativt sätt att inhämta synpunkter avseende tillgänglighet i området Fridhemsplan/Stadshagen. Genom funktionshinderrådet, som fick genomföra en digital trygghetsvandring, fick förvaltningen in flera synpunkter avseende hinder på trottoar som bidrar till otrygghet för personer med funktionsnedsättning.

Innovationskapacitet och samverkan med akademien

Inom förvaltningen finns en innovationsgrupp som består av representanter från respektive verksamhetsområde. Syftet med gruppen har varit att ta fram arbetssätt för hur förvaltningen kan öka sin innovationskapacitet. Under året har arbetsgruppen omvärldsbevakat samt tagit fram en struktur för hur innovationsarbete på förvaltningen kan bedrivas, utifrån metoden Design thinking som också används inom staden. Strukturen och arbetssätten kommer att testas i verksamheterna under kommande år.

Förskoleavdelningen har under året fortsatt sitt samarbete med Stockholms universitet och Södertörns högskola gällande fördjupningsarbetet om lek. Forskare från SU och Södertörn har deltagit på våra nätverksträffar och samarbetat med tre av våra förskolor i två olika forskningsprojekt som handlar om att utveckla arbetet med lekvärldar.

Vård och omsorgsboendet Alströmerhemmet har under året deltagit i ett projekt tillsammans med Äldreförvaltningen, Beteendelabbet och Vinnova. Projektets syfte var att ta fram åtgärder som underlättar för medarbetare att följa basala hygienrutiner genom checklistor, klistermärken och lättillgängligt skyddsmaterial. Resultat kunde ses i form av ökad användning av munskydd och handsprit.

Målkonflikter och strukturella hinder för att bedriva förändringsarbete

Förvaltningen hade inför verksamhetsåret identifierat den ökade digitaliseringen med krav på ökad informationssäkerhet som en målkonflikt. Under året har förvaltningen fortsatt arbeta för att stärka kunskapen kring informationssäkerhet i nämndens verksamheter.

Även teknik och nätverk är en utmaning i införandet av nya digitala system. En utmaning

under 2021 har varit mobiltelefoners nätverkstäckning inom alla utförarenheter. Mobiltelefoner som tappar anslutning med wifi och inte kopplar upp mot GSM-nät har lett till att trygghetslarm inte når medarbetare. Även den digitala signeringen har fördröjts då medarbetaren inte kunnat logga in i systemet på grund av avsaknad av nätuppkoppling. Stadens Mobillron har kraschat ett par gånger på flertalet av telefonerna inom servicehusen. Detta har gjort att servicehusen helt eller delvis är utan sina telefoner och därmed arbetsredskap. Åtgärder som att öka på Wifi-sensorer har gjorts men tillförlitligheten på nätverket och mobiltelefoner är en utmaning inför kommande digitala införanden.

Uppföljning av verksamheter

Förskoleavdelningen har haft uppföljning med varje enskild enhet under hösten. Fokus har varit på varje enskild förskolas resultat kopplat till planerade aktiviteter och åtgärder för ökad måluppfyllelse. Förvaltningen har även haft intern granskning och uppföljning på två förskolor under året där det framkommit brister i kvalitet. Den interna granskningen har bestått av enskilda intervjuer med samtliga anställda samt med rektor och på en förskola har även en enkät till vårdnadshavarna skickats. Efter granskningen har förslag till åtgärder tagits fram och återkopplats till rektor och i ett fall även personalgruppen. Avdelningschef har sedan följt upp arbetet med ansvarig rektor.

En genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modell "Rätt stöd i rätt tid" är genomförd. Granskningen visar sammantaget på ett gott resultat för förvaltningen. Utvecklingsområden är att motivera föräldrar att ta emot stöd samt att göra barn delaktiga under hela utredningsprocessen. Vidare finns behov av utökad samverkan med förskolan för att öka benägenheten att göra orosanmälningar. Ett utvecklingsarbete kring detta är planerat under 2022. Under årets gjorde även socialtjänstinspektörerna en granskning avseende handläggning av barn 0-12 år. Granskningen visade ett gott resultat. I en majoritet av ärendena skedde såväl förhandsbedömningar som utredningar inom lagstadgad tid och relevanta skyddsbedömningar och utredningsdokument fanns i alla ärenden. Inspektörernas granskning visade att ett fortsatt utvecklingsområde är att göra barn delaktiga genom hela utredningsprocessen. Det handlar då främst om att återkoppla till barnet när utredningen är klar.

Inom socialtjänstavdelningen och äldreomsorgsavdelningen säkerställs kvaliteten genom en systematisk och bred uppföljning på individnivå och på avtalsnivå. Likvärdig uppföljning genomförs oavsett om av verksamheter drivs i egen regi eller på entreprenad. Årets verksamhetsuppföljningar visar att sysselsättningsverksamheten i egen regi för personer med funktionsnedsättning håller god kvalitet i alla delar, att enheten för stöd och service har en del utvecklingsområden exempelvis när det gäller dokumentationen av stödinsatserna samt att de tre gruppboendena som drivs på entreprenad håller en genomgående god och hög kvalitet. Se bilaga, *Uppföljning av verksamheter för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri 2021*.

Inom äldreomsorgen utfördes avtals- och verksamhetsuppföljningar av vård- och omsorgsboenden och dagverksamhet. För uppföljningsresultat se bilaga, *Uppföljning av verksamheter inom äldreomsorgen 2021*.

Synpunkter och klagomål

Under 2021 har det rapporterats totalt 2 433 synpunkter, vilket är en viss minskning jämfört med föregående år (2585). Minskningen kan ses inom samtliga verksamhetsområden. Merparten av synpunkterna inkommer till Tyck till-appen och rör slitage och ordningsregler i stadsdelsområdets parker.

Förskoleavdelningen

Under verksamhetsåret har det inkommit 59 synpunkter och klagomål på nämndens kommunala förskolor. 17 av dem gäller kvalitet, 18 annat, 15 bemötande, sju stycken avser tillgänglighet och två är beröm. Vid samtliga klagomål har vårdnadshavare kontaktats via mail eller telefonsamtal. Rektorererna har även tagit upp synpunkterna med pedagogerna. Nio av klagomålen och synpunkterna har varit kopplade till covid-19, dels om rutiner för barn med förkylningssymtom, dels om begränsade öppettider och för många vikarier på grund av frånvaro hos personalen.

Socialtjänstavdelningen

Redovisningen för socialtjänstavdelningen avser beställarenheter, utförarenheterna i egen regi samt verksamheterna som drivs på entreprenad. Under perioden har det inkommit 20 stycken synpunkter och klagomål. Tio avseende kvalitet, två avseende annat och två avseende bemötande. Beställarenheterna har redovisat tolv stycken, utförarenheterna i egen regi ett medan entreprenaden haft sju klagomål under året.

Äldreomsorgsavdelningen

Redovisningen för äldreomsorgen avser beställarenheten, utförarenheterna i egen regi och på entreprenad. Totalt har det under året kommit in 140 synpunkter vilket är en viss minskning jämfört med föregående år. Beställarverksamheten har redovisat fem synpunkter som rör bemötande och handläggning. För utförarverksamheterna rör synpunkterna framför allt brister i kvalitet vid utförande av insatser som till exempel vid städning, omvårdnad eller att den äldre fått väntat på att få hjälp. Under året har två synpunkter inkommit som kan kopplas till pandemin vilket, liksom föregående år, gällde användandet av skyddsutrustning. Alla verksamheter har tagit kontakt med brukare och/eller anhöriga som lämnat synpunkter och klagomål för att samtala om och redovisa de åtgärder som vidtagits. Synpunkterna har åtgärdats genom samtal med personal och genomgång av rutiner.

Parkmiljöavdelningen

Totalt har 2 256 synpunkter inkommit under året. Antalet synpunkter har minskat något i jämförelse med föregående år då 2 343 synpunkter inkom. De senaste åren, fram till 2021, har det dock varit en stor ökning av inkomna synpunkter för varje år, en trend som nu ser ut att ha planat ut. Den stora ökningen de senaste åren, som är en trend i staden i stort, kan delvis bero på en ökad användning av det digitala verktyget Tyck till, där allmänheten kan lämna synpunkter på den offentliga miljön.

Många inkomna synpunkter rör slitage på lekutrustning samt utegym och underhåll i parkerna generellt. Detta kan till viss del bero på det höga besöksstrycket i parkerna på Kungsholmen, som dessutom har blivit högre i samband med den pågående pandemin då många stannar

hemma i större utsträckning och förlägger aktiviteter som tidigare genomfördes inomhus i parkerna. Att besöksstrycket i parkerna har blivit större har också lett till att spänningen mellan olika intressegrupper som använder parkerna har ökat. Många inkomna synpunkter är därför klagomål på att ordningsregler i parkerna inte efterlevs, exempelvis vad gäller lösspringande hundar eller att elsparkcyklar körs i park. Många synpunkter som inkom under sommaren rörde stadsdelsområdets badplatser, och främst Hornsbergsstrand gällande bland annat vattenskotrar. I jämförelse med föregående år har dock synpunkterna kring Hornsbergsstrand minskat, vilket tyder på att de insatser som genomförts under året har fått effekt. En ökning av beröm har även skett i jämförelse med samma period föregående år, dessa har främst handlat om den nya hundrastgården och stadsodlingen på Kristineberghöjden, skidspåret som anlades i Fredhällsparken och städningen i parkerna.

Incidentrapportering

Avvikelser samt rapporter om risk för vårdskada enligt HSL

Under året har det inom äldreomsorgen totalt rapporterats 329 avvikelser enligt Socialtjänstlagen vilken är en ökning jämfört med föregående år. Inom socialtjänstavdelningen har totalt 26 avvikelser inrapporterats från verksamheterna som drivs i egen regi samt från entreprenaden. Att avvikelser enligt socialtjänstlagen rapporteras tyder på ett väl fungerande kvalitetsarbete där brister uppmärksammas och åtgärder vidtas. Vid avvikelser som sker hos entreprenör eller privat utförare samverkar förvaltningen med respektive utförare för att tillsammans säkerställa att adekvata åtgärder vidtas.

Under året har det inkommit 1107 avvikelser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) vilket är en minskning jämfört med 2020. De vanligaste avvikelserna är fallolyckor och läkemedelshantering. Vanligaste åtgärderna är genomgång av lokala rutiner och handledning med berörd personal. Läkemedelsavvikelsena har ökat det senaste året. Orsaker till det kan vara både ökade registreringar av rapporterade händelser men också att kunskapen har ökat om när avvikelse ska skrivas samt att det digitala verktyget APPVA synliggör avvikelserna bättre. Samtliga verksamheter har säkerställt rutiner för läkemedelshantering och delegering. Två anmälningar om vårdskada enligt lex Maria har anmälts till IVO.

Rapporter enligt lex Sarah

Inom äldreomsorgen har det inkommit 13 rapporter enligt lex Sarah. Vid en händelse visade det sig inte föreligga ett missförhållande och fem bedömdes som en risk för missförhållande. Två händelser har bedömts som allvarliga missförhållanden och har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Antalet rapporter enligt lex Sarah har ökat under de senaste åren vilket tyder på att medvetenheten om rapporteringsskyldigheten har ökat.

Inom socialtjänstavdelningen har sex stycken rapporter enligt lex Sarah inkommit och utretts varav en lex Sarah bedömdes som risk för allvarligt missförhållande och anmälde till IVO. IVO avskrev sedermera ärendet.

Incidentrapportering (IA)

Incidentrapportering avser händelser som kan orsaka eller har orsakat skada på människa, miljö eller egendom. Antal rapporterade händelser under året är 386 stycken, jämfört med 393

föregående år. Framförallt är det tillbud, olycksfall samt incidenter på egendom och säkerhet som ökat. Sedan föregående år har antalet rapporter kopplat till NIS-direktivet ökat, vilket går att härleda till de problem som funnits kring trygghetslarmen inom äldreomsorgen. rapporter enligt lex Sarah har ökat under de senaste åren vilket tyder på att medvetenheten om rapporteringsskyldigheten har ökat

Personuppgiftsincidenter

Sammanlagt 16 personuppgiftsincidenter har rapporterats av vilka sex stycken har bedömts allvarliga och anmälts till IMY (Integritetsskyddsmyndigheten). Av de rapporterade personuppgiftsincidenterna avser fem förskoleverksamhet, fem avser socialtjänstavdelningen och sex stycken avser äldreomsorgen. De flesta personuppgiftsincidenterna har orsakats av handhavande. En har varit en form av dataintrång och övriga har varit nätverks- eller systemrelaterade.

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Ann-Christine Hansson

Datum

2022-02-07